

Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 - Aferent anului 2016 -

Martie 2017

ADR[®]
Agencia pentru Dezvoltare Regională
N O R D - E S T

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Agentia pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est a elaborat cu sprijinul parteneriatului regional, Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 (PDR NE). In conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale 2014-2020 (elaborata si transmisa de Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice), PDR NE este monitorizat anual, evidentiindu-se starea si evolutia indicatorilor socio-economici la nivelul regiunii, gradul de indeplinire a tintelor asumate, precum si stadiul implementarii proiectelor prioritare ale regiunii.

Acest document reprezinta raportul strategic aferent anului 2016.

Cuprins

Capitolul 1 - Starea si evolutia economica a regiunii.....	1
1. Localizarea geografica.....	1
2. Cadrul natural al regiunii.....	2
3. Structura sistemului de asezari.....	3
4. Structura socio-demografica a populatiei.....	5
5. Infrastructura.....	16
6. Mediu.....	38
7. Economia regiunii.....	47
8. Turism.....	58
9. Agricultura si dezvoltare rurala.....	67
Capitolul 2 - Situatiia curenta a indicatorilor de monitorizare.....	71
Capitolul 3 - Portofoliul de proiecte prioritare aferent PDR Nord-Est 2014-2020.....	80

Capitolul 1 - Starea si evolutia socio-economica a regiunii

1. Localizarea geografica

Regiunea Nord-Est acopera zona de nord-est a tarii si este o parte a vechii regiuni istorice a Moldovei, fiind compusa din sase judete: Bacau, Botosani, Iasi, Neamt, Suceava si Vaslui. Suprafata regiunii este de 36.850 kmp, reprezentand 15,46% din suprafata Romaniei.

Geografic, regiunea se invecineaza la nord cu Ucraina (184,2 km de granita), la sud cu judetele Galati si Vrancea (Regiunea Sud-Est), la est cu Republica Moldova (562,3 km de granita), iar la vest cu judetele Maramures si Bistrita-Nasaud (Regiunea Nord-Vest) si judetele Mures, Harghita si Covasna (Regiunea Centru). In regiune exista un singur punct rutier de trecere a frontierei catre Ucraina - Siret (SV) si unul feroviar - Vicsani (SV). Catre Republica Moldova exista patru puncte rutiere de trecere a frontierei - Radauti-Prut (BT), Stanca (BT), Sculeni (IS), Albita (VS) si doua feroviare - Ungheni (IS) si Falcu (VS), ultimul fiind momentan inchis. Cel mai apropiat oras de dimensiuni mai mari aflat la mai putin de 50 de km de granita este Cernauti (259 mii locuitori), iar orasele de peste 500 mii locuitori aflate in vecinatatea regiunii sunt: Chisinau (672 mii) - 130 km, Bucuresti (1,9 mil.) - 230 km, Odesa (1 mil.) - 270 km, Lviv (729 mii) - 300 km.

Patru dintre judetele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere. Prin intermediul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020, vor putea fi realizate investii in domenii precum: educatie si cercetare, dezvoltare si inovare, patrimoniu cultural si istoric, infrastructura de transport transfrontalier, tehnologia informatiilor si comunicatiilor, siguranta si securitate. Bugetele alocate acestor programe sunt de 89,1 mil. Euro (RO-MD), respectiv 66 mil. Euro (RO-UKR). Ariile de cooperare includ 4 din cele 6 judete ale Regiunii Nord-Est: Botosani, Iasi si Vaslui in Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv Suceava si Botosani in Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020.

Ariile de cooperare din cadrul Programului Operational Comun Romania - Republica Moldova 2014-2020, respectiv a Programului Operational Comun Romania - Ucraina 2014-2020

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice - www.mdrap.ro

2. Cadrul natural al regiunii - resurse naturale

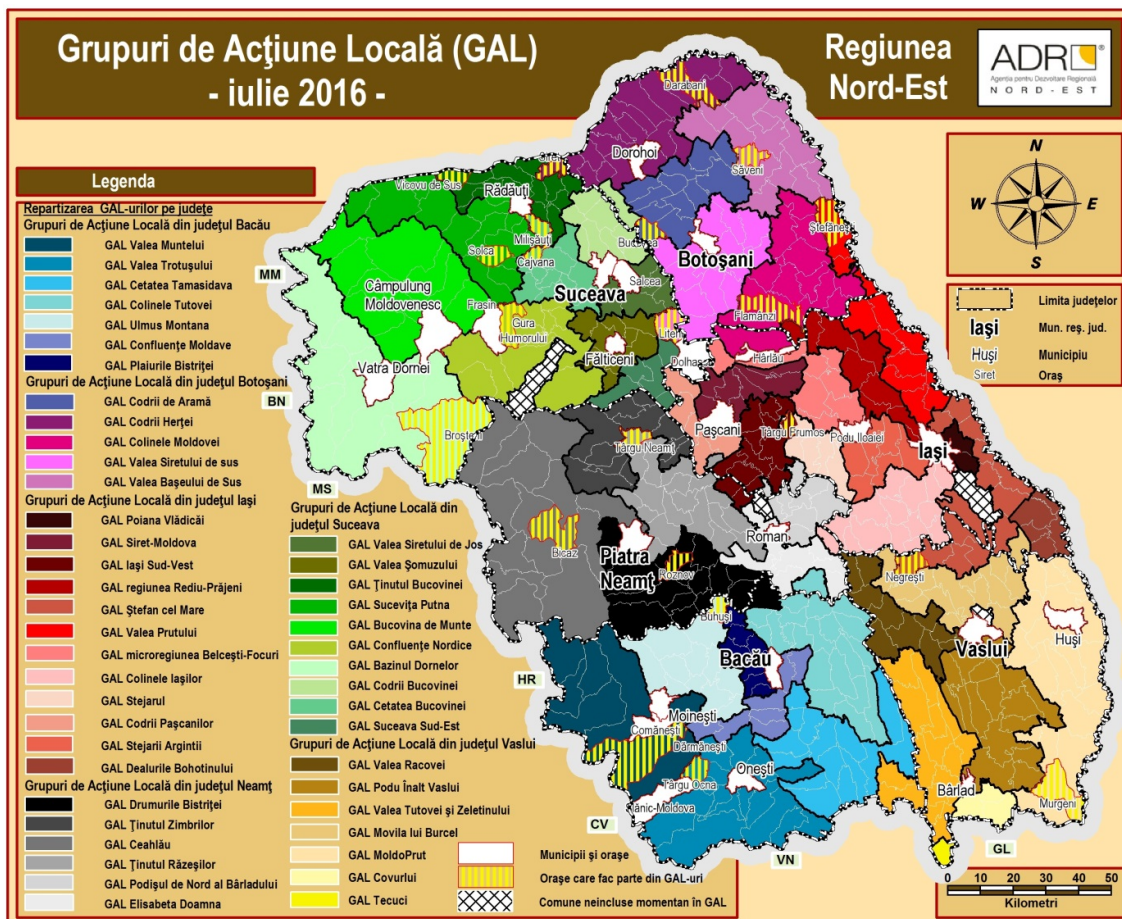
În regiunea Nord-Est, zona montană ocupă 28% din teritoriul, zona subcarpatică - 12% și zona de podis - 60%, oferind posibilități variate de amenajare a teritoriului. Întreaga hidrografie aparține bazinelor hidrografice ale Siretului și Prutului.

Din punct de vedere biogeografic, flora și fauna regiunii fac parte din regiunea alpină (în vest), regiunea continentală (în centru și nord-est) și respectiv din regiunea stepică (în est și sud), cu o gamă variată de plante și animale. Regiunea dispune de o gamă largă, diversificată de resurse ale subsolului: minereuri (uranifer, polimetalic), mangan, sare gemă, sulf, tuf ardeziec, nisip cuarțos, turbă, gips, săruri de potasiu, namoluri, roci utile (andezite, calcare, argile, gresii, nisipuri și pietrisuri etc.), petrol și gaze naturale, carbune brun, sisturi bituminoase, ape minerale (terapeutice, carbogazoase, plate).

În ceea ce privește riscurile naturale, există unele zone cu risc potențial semnificativ la inundații pe râurile Siret, Prut, Jijia, Moldova, Bistrita, dar și pe alți afluenți ale acestora, iar județele Vaslui, Bacău și Iași se află în zona cea mai puternic afectată de un potențial cutremur de mare intensitate.

3. Structura sistemului de asezari

Regiunea Nord-Est are o populatie rezidenta de 3.262.249 locuitori¹, in scadere fata de anii anteriori (cu aproape 10.000 fata de 2014 si cu 15.000 fata de 2013), situandu-se pe primul loc intre cele opt regiuni ale tarii (16,4% din populatia totala a Romaniei). Populatia regiunii este concentrata in 46 centre urbane si 506 comune. Ponderea populatiei rurale din populatia totala este de 58,39%. In regiune exista 5 localitati urbane mari - municipiile Iasi, Bacau, Botosani, Piatra Neamt si Suceava, 14 localitati urbane mijlocii - 11 municipii si 3 orase si 27 localitati urbane mici - un municipiu si 26 orase (din care 12 cu mai putin de 10.000 locuitori)².

Grupuri de Acțiune Locală din Regiunea Nord-Est

Fata de situatia de la nivelul anului 2013³, in anul 2016, numarul GAL-urilor a crescut de la 32 la 47, acoperind 99% dintre comunele regiunii Nord-Est. Doar 4 comune nu fac parte din GAL-uri⁴: Comuna

¹ Conform bazei de date TEMPO - INS pentru anul 2015 (populatie rezidenta la 1 iulie). In varianta aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente mari intre datele folosite pana acum (pentru perioada anterioara anului 2014) si cele disponibile de acum inainte; datele vechi fiind eliminate din sistem.

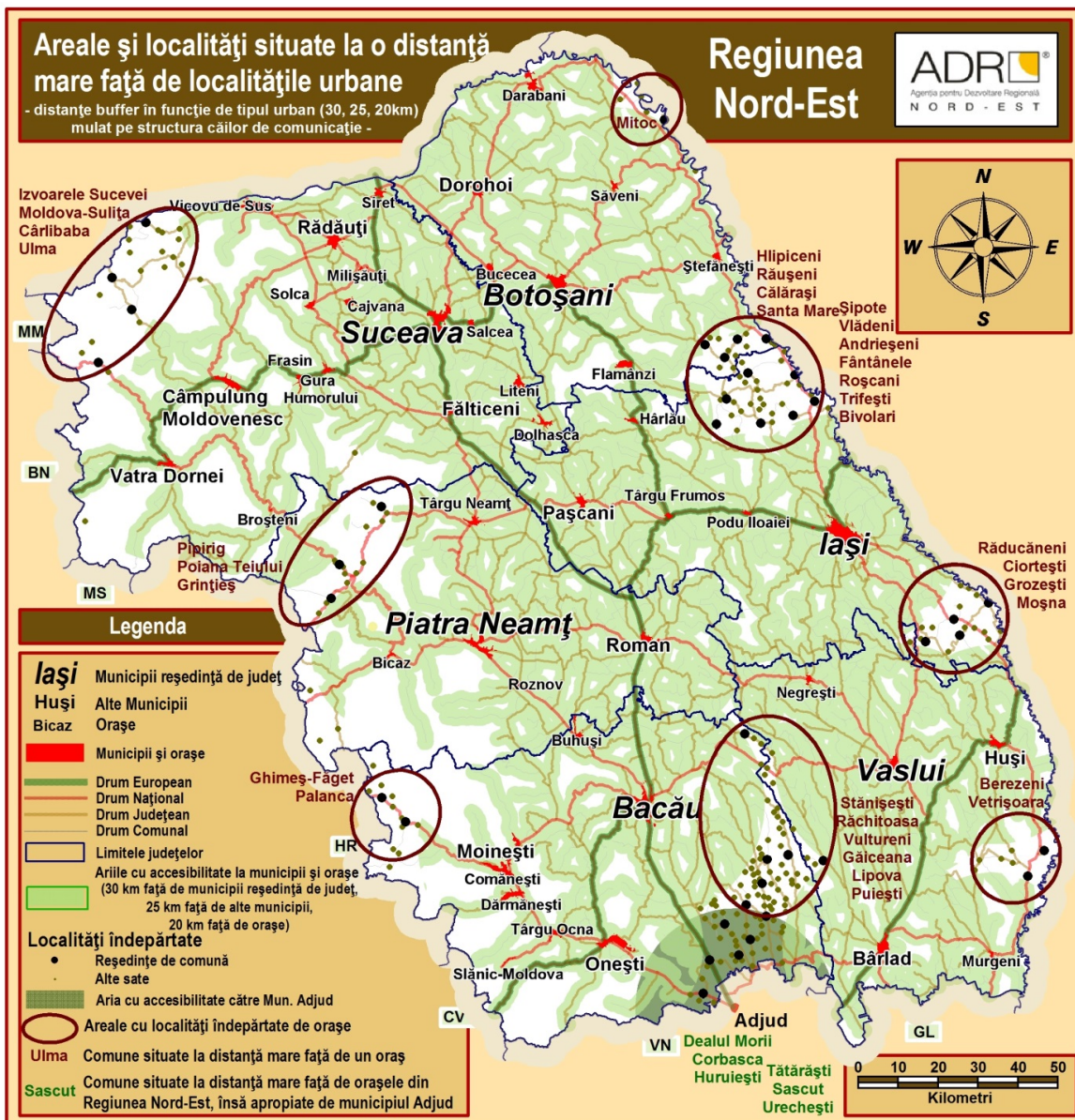
² Pentru aceasta clasificare s-a folosit populatia domiciliata la 1 iulie 2015, intrucat nu exista date la nivel de localitate pentru populatia rezidenta. Sursa: Baza de date TEMPO - INS

³ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴ Conform listei publicate pe site-ul MADR - Raport de evaluare a Strategiilor de Dezvoltare Locala

Sabaoani, judetul Neamt; Comuna Schitu Duca, judetul Iasi; Comuna Malini, judetul Suceava; Comuna Muntenii de Sus, judetul Vaslui. Din cele 29 de orase din regiune, 22 fac parte din GAL-uri, iar 2 dintre acestea au peste 20.000 de locuitori (Buhusi si Tirgu Neamt). Orasele care nu fac parte din GAL-uri sunt: Slanic Moldova, Frasin, Salcea, Dolhasca, Podu Iloaiei, Harlau si Comanesti. Populatia inclusa in asociatii de tip GAL ajunge la 2,4 milioane de persoane⁵, populatia per GAL variind intre aproximativ 20.000 de persoane si aproximativ 90.000 de persoane. Toate cele 47 de GAL-uri au depus proiecte care prevad elaborarea de Strategii de Dezvoltare Locala in cadrul sub-masurii 19.1 din PNDR 2014-2020. Acestea au fost evaluate si considerate eligibile⁶.

Profilul zonelor urbane defavorizate sau marginalizate

În regiunea Nord-Est 40,38% din populație trăiește în zone dezavantajate, din care 5,66% în zone dezavantajate pe locuire, 12,51% în zone dezavantajate pe ocupare, 14,77% în zone dezavantajate pe capital uman, 4,29% în zone marginalizate și 3,15% în alte tipuri de zone. Cele mai mari ponderi ale

⁵ Conform datelor TEMPO INS - populația domiciliată la 1 ianuarie 2016

⁶ Conform Raportului de evaluare 19.1 de pe site-ul AFIR (Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale)

populatiei aflata in zonele dezavantajate se regasesc in judetele Botosani (55,95% din populatie) si Suceava (48,18% din populatie). 28 din cele 29 de orase si 2 din cele 17 municipii din regiune au peste 50% din populatie in zone dezavantajate.⁷

Dispersia teritoriala a localitatilor urbane la nivelul Regiunii Nord-Est nu este echilibrata, existand mai multe zone lipsite de orase pe o raza de 25-30 km - cuprinzand aproximativ 188 mii persoane. Cea mai locuita zona cea din estul judetului Bacau - vestul judetului Vaslui. Daca excludem apropierea de municipiul Adjud, care nu face parte din Regiunea Nord-Est, zona mentionata anterior insumeaza aproximativ 50 mii persoane din 12 UAT si 103 localitati.

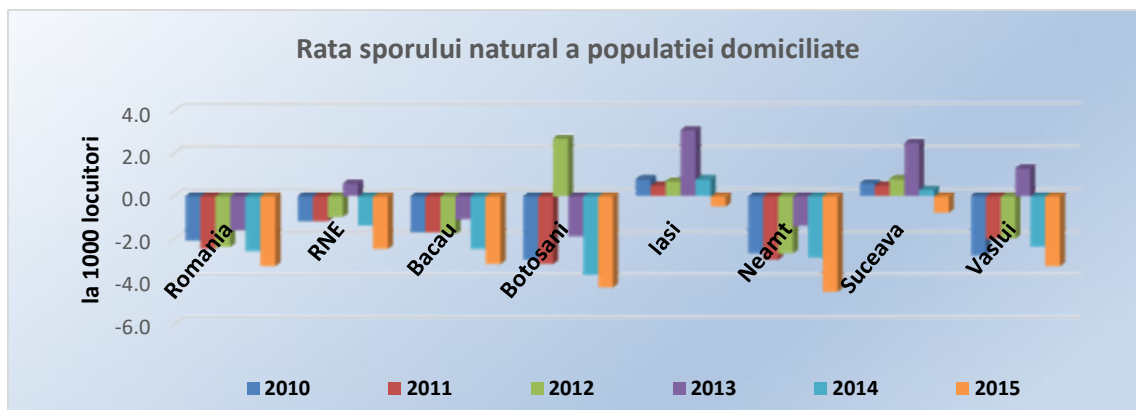
4. Structura socio-demografica a populatiei

4.1 Evolutia populatiei si potentialul demografic

Conform datelor statistice existente la 1 iulie 2016, populatia cu domiciliul in Regiunea Nord-Est era de 3.924.954 locuitori, reprezentand 17,6% din populatia totala a tarii. Sub acest aspect, dintre cele opt regiuni de dezvoltare, regiunea Nord-Est are cel mai mare numar de locuitori. Distributia pe judete este urmatoarea: Bacau - 745.279 loc, Botosani - 454.664 loc, Iasi - 923.354 loc, Neamt - 575.857 loc, Suceava - 744.677 loc si Vaslui - 481.123 loc.

Totodata, populatia rezidenta in Regiunea Nord-Est (indicator introdus de catre INS incepand cu 2012) a fost de 3.262.249 la 1 iulie 2015, reprezentand 16,4% din populatia tarii. Distributia pe judete a populatiei rezidente este urmatoarea: Bacau - 602.240 loc, Botosani - 397.185 loc, Iasi - 787.149 loc, Neamt - 457.571 loc, Suceava - 630.309 loc si Vaslui - 387.795 loc.

Comparativ cu anul 2013⁸ populatia rezidenta a scazut cu 0,5%.

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

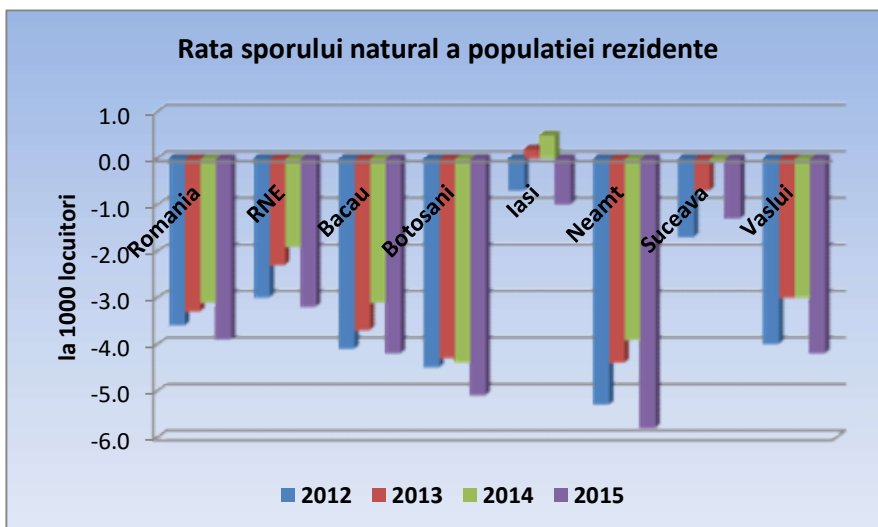
In anul 2013, rata sporului natural in regiunea Nord-Est era de 0,6%⁹, fiind primul an cu o valoare pozitiva, dupa o serie de 4 ani consecutivi in care s-au inregistrat valori negative. In anul 2014, sporul natural revine la valori negative, intrand pe un trend descrescator, ajungand la -3,2% in 2015. Din graficul prezentat se observa ca judetele Iasi si Suceava sunt singurele care, in perioada 2006-2014 au avut un spor natural pozitiv; cu un varf in 2013. Conform datelor din 2015, toate judetele regiunii au inregistrat o rata negativa a sporului natural. Referitor la diferentele existente pe medii de

⁷ Informatiile sunt prelucrate sau preluate din raportul privind implementarea CLLD in Romania, proiect al Guvernului Romaniei si Bancii Mondiale - Elaborarea strategiilor de integrare a comunitatilor urbane marginalizate: Atlasul zonelor urbane marginalizate din Romania, 2014

⁸ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁹ Date recalculat de catre INS, publicate in ianuarie 2017

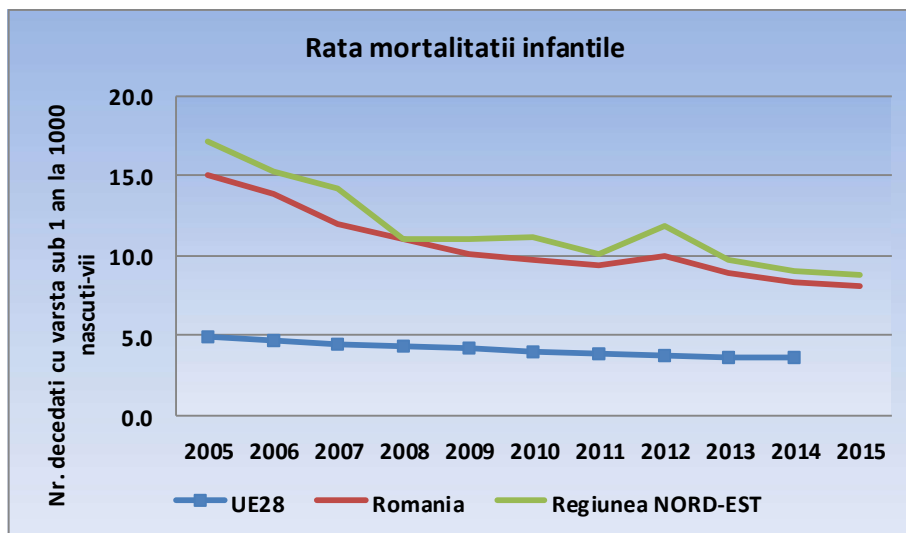
rezidenta, in zona urbana s-au inregistrat valori pozitive pana in 2014 inclusiv, iar in cea rurala valori negative (in crestere).

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

Urmare a modificarii metodei de calcul al indicatorului (noua baza de calcul o reprezinta populatia rezidenta) in perioada 2012-2015 se constata o modificare substantiala a ratei sporului natural, in Regiunea Nord-Est inregistrandu-se valori semnificativ mai mici: -3‰ in 2012, -2,3‰ 2013; - 1,9‰ in 2014 si -3,2‰ in 2015. Ca exceptie, in mediul urban din judetul Iasi se inregistreaza valori pozitive pentru toata perioada analizata, precum si in Vaslui si Suceava pentru perioada 2012-2014.

Pe plan intraregional situatia cea mai putin defavorabila este in judetul Iasi cu o rata a sporului natural de -1‰ (2015). Rata mortalitatii infantile inregistreaza un varf in anul 2012 atat la nivel national (10‰), cat si la cel regional (11,9‰), descrescand in perioada ulterioara (9,7‰ in anul 2013¹⁰, 9,1‰ in 2014 si 8,8‰ in 2015 la nivel regional).

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Analizand situatia pe judete si pe medii de rezidenta, in anul 2013¹¹ cele mai ridicate nivele in

¹⁰ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalulate de catre INS si publicate in ianuarie 2017

¹¹ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

mediul urban se inregistreaza in judetele Suceava (9,1‰) si Botosani (13,6‰), iar cele mai scazute in judetele Iasi (5,3‰) si Vaslui (5,5‰). In mediul rural cele mai mari nivele ale ratei mortalitatii infantile sunt in judetele Botosani (15,2‰), Vaslui (14,8‰), iar cel mai scazut in judetul Bacau (9,9‰).

Totodata, la nivel regional, rata mortalitatii infantile era de 7,8‰ in mediul urban (valoarea usor superioara nivelului national de 7,2‰), in timp ce in mediul rural era de 11,1‰ (valoarea similara nivelului national - 10,9‰).

Per total, judetele cu cele mai mari nivele ale ratei mortalitatii infantile erau Botosani (14,3‰) si Vaslui (10,4‰), iar cu cele mai mici nivele judetele Iasi (7,9‰) si Bacau (8,7‰).

In perioada 2014-2015, in mediul urban, rata mortalitatii infantile a scazut usor pana la nivelul de 5,6‰ (2015). In zona rurala s-au inregistrat valori in jurul nivelului de referinta din 2013, respectiv 11,3‰ in 2014 si 10,9‰ in 2015. Cresterile in zona rurala s-au inregistrat in judetele Vaslui, Suceava si Iasi.

Evolutia comparativa a ratei de substitutie, %

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*	2014*	2015*
UE 28	110,11	107,33	104,26	101,55	98,59	95,02	92,79	90,88	89,02	87,32
Romania	142,18	135,70	128,77	122,82	112,97	105,32	88,29	84,16	81,83	81,01
RNE	168,65	160,58	153,42	146,71	134,95	126,80	99,37	96,86	97,31	99,18
Bacau	159,39	152,00	144,86	137,88	129,40	122,46	89,10	87,22	88,01	89,81
Botosani	160,32	153,72	148,83	143,44	133,70	128,72	98,99	96,62	98,28	102,11
Iasi	198,27	185,25	174,18	164,98	143,35	128,46	121,12	115,11	111,88	109,73
Neamt	148,50	142,57	136,58	131,05	123,03	117,12	79,38	78,53	80,45	84,08
Suceava	174,82	167,75	160,91	154,76	143,61	136,57	107,05	105,20	106,01	108,30
Vaslui	159,10	151,84	146,28	140,02	132,31	126,69	89,58	89,10	92,18	96,94

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

*Pentru perioada 2012-2015 s-a utilizat populatia rezidenta ca baza de calcul

In anul 2013¹² valoarea ratei de substitutie in regiune (0,96) a fost superioara fata de cea inregistrata la nivel national (0,81) - practic 96 tineri cu varsta cuprinsa intre 15-24 ani revin la 100 persoane cu varsta cuprinsa intre 55-64 ani. Mai mult, trebuie mentionat ca indicatorul a fost intr-o descrestere anuala continua, de la un maxim de 1,68 (2006) la 0,96 (2013). Daca aceasta tendinta va continua, in anii urmasori se va ajunge practic la situatia inregistrata in prezent in Uniunea Europeana si Romania - paritate de 0,8:1, regiunea urmand sa se confrunte cu un fenomen sever de imbatrinire a populatiei. La nivel judetean, doar judetele Suceava si Iasi au valori ale ratei de substitutie superioare fata de cea inregistrata la nivel regional. Cel mai afectat judet de fenomenul de imbatranire este Neamt cu o rata de substituie de numai 0,80.

In schimb, in perioada 2014-2015, la nivel comunitar, respectiv national continua tendinta de scadere a indicelui de substitutie. La nivel regional (cu exceptia judetului Iasi) se constata o usoara crestere a indicelui de substitutie, nivelele inregistrate indicand echilibrare - pentru moment - intre cele doua grupe de varsta mentionate (97% in 2014 si 99% in 2015). Exista insa riscul ca in perioada urmatoare sa se ajunga la situatia inregistrata in prezent pe plan european si national (indice de apr. 80%), regiunea urmand a se confrunta cu un fenomen sever de imbatranire demografica.

¹² Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

4.2 Resursele umane

4.2.1 Forta de munca

Conform metodologiei Balantei fortei de munca, in anul 2012¹³, la nivel regional, oferta potentiala de forta de munca, exprimata prin populatia activa civila, insuma 1.302,9 mii persoane. Rata de activitate a populatiei (exprimata ca raportul dintre populatia activa civila si resursele de munca) avea nivelul 54%, mai mica decat nivelul national (64,6%). Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este mica, pentru barbati fiind de 54,2%, iar pentru femei 53,9% (nivel regional).

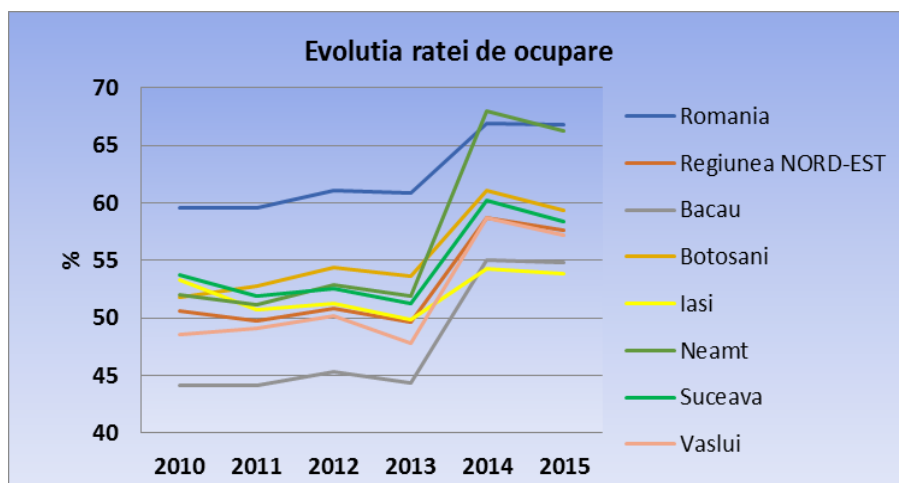
	2013	2014	2015
Populatia activa civila in RNE, mii persoane	1289	1263,1	1227,2
Rata de activitate in RNE	53,1	62,9	61,5
Rata de activitate in RO	64,6	70,7	70,3

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In judetul Botosani se inregistra cea mai mare rata de activitate (56,9%), urmat de Neamt si Vaslui (55,9%). Cea mai mica rata de activitate s-a inregistrat in judetul Bacau - 48,4%.

Daca in 2013 nivelul acesteia stagneaza, in 2014 are loc o crestere pana la 62,9% (inferioara valorii nationale). In 2015 se constata o scadere a ratei de activitate atat pe plan national, cat si pe plan regional. Analizand situatia pe judete, in anul 2014 se constata ca in judetul Neamt se inregistra cea mai mare rata de activitate (70,6%), urmat de Vaslui (64,4%). Cea mai mica rata de activitate s-a inregistrat in judetul Iasi - 56,4%. Diferenta dintre rata de activitate pe sexe este in continuare foarte mica (barbati - 61,9%, femei - 61%).

Rata de ocupare (raportul dintre populatia ocupata civila si resursele de munca), in anul 2012¹⁴ a inregistrat o crestere atat la nivel judetean, cat si regional (50,8%) si national (61,1%). La nivel judetean, nivelul ratei de ocupare este inferior celui national pentru toata perioada de analiza. Mai mult, in judetele Bacau si Vaslui rata de ocupare este inferioara nivelului regional.

Sursa: prelucrari din Baza de date TEMPO - online, INS

In anul 2013 se inregistreaza o usoara descrestere a ratei de ocupare la nivel regional si national, urmata de o crestere semnificativa in anul 2014. Anul 2015 aduce o usoara scadere a ratei de ocupare in regiune, aceasta ajungand la 57,6%.

Cresterea deriva nu din cresterea totalului populatiei ocupate (in scadere, de altfel), ci din descresterea accentuata a resurselor de munca

¹³ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

¹⁴Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

(aprox. 420 mii de persoane mai puțin în anul 2014 la nivel regional față de anul precedent). Județul cu cea mai spectaculoasă evoluție este Neamț, cu o creștere de apr. 12pp., ajungând până la 68%, urmată de o ușoară scădere în 2015 (66,3%).

La sfârșitul anului 2015, populația activă ocupată civilă a regiunii Nord-Est era de 1.149.400 persoane, reprezentând 13,7% în totalul populației active ocupate a țării.

La nivel regional cea mai mare parte a populației ocupate activează în servicii (46,8%) și agricultura (35,1%), în timp ce în industrie ponderea este de numai 18%.

În agricultura, ponderea populației ocupate este foarte mare (35,1%), cu 32% mai mult decât nivelul existent la nivel național. Acest aspect reprezintă un punct slab important întrucât, în populația ocupată în acest domeniu figurează în special lucrătorii pe cont propriu, lucrători familiari, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu și/sau vânzării, practic persoane care practică o agricultură de subsistență și în mult mai mică măsură salariați.

În industrie, procentul înregistrat (18%) este inferior celui național (22,4%) - cea mai mare parte a persoanelor ocupate (88,5%) activând în industria prelucrătoare.

Și în servicii situația este similară cu cea din industrie, procentul populației ocupate în acest domeniu la nivel regional (46,8%), fiind inferior față de cel național (53,5%) - cele mai multe persoane activând în comerț (28,5% din total persoane ocupate în servicii) și construcții (14,4%). Învățământul, sănătatea și administrația publică sunt singurele secțiuni ale serviciilor unde ponderea populației ocupate este superioară nivelului național.

Urmarind distribuția populației ocupate pe județe se constată că cele mai mari ponderi sunt în județele Iași (24%), Suceava (19%), Bacău (17%), iar cele mai mici în județele Vaslui (11%) și Botoșani (12%).

Continuând analiza pe activitățile economiei naționale se constată în raport cu profilul economic al fiecărui județ diferențe față de valorile înregistrate la nivel regional.

Astfel, ponderea populației ocupate în agricultura este superioară nivelului regional (35,1%) în județele Botoșani (44,9%), Vaslui (43,2%), Suceava (38,9%) și Neamț (37,8%), și inferioară în județele Bacău (27,1%) și Iași (27,4%). Menționăm că în niciun județ al regiunii nu se înregistrează nivele inferioare celui național (24%).

În industrie, doar în județele Bacău și Neamț ponderea populației ocupate este superioară valorii regionale. La polul opus, cele mai mici valori sunt în județele Iași, Botoșani și Suceava. Totodată, în toate județele regiunii, industria prelucrătoare deține cea mai mare cota din populația ocupată în industrie (peste 85%). Nici în cazul industriei nu există niciun județ în regiune care să aibă o valoare a populației ocupate superioară față de valoarea națională.

Pentru secțiunea construcții, cele mai mari nivele ale ponderii populației ocupate sunt în județele Bacău și Iași, în timp ce cele mai mici sunt în județele Botoșani și Vaslui. O situație aproximativ similară se înregistrează și în comerț, unde primele locuri le dețin județele Neamț, Bacău și Suceava.

Se observă că învățământul și sănătatea (inclusiv servicii sociale) sunt singurele activități ale economiei naționale, pentru care, în unele județe în regiune, se înregistrează o pondere a populației ocupate mai mare decât cea de la nivel național. Astfel, este cazul județelor Bacău, Iași și Vaslui pentru sănătate și toate județele regiunii pentru învățământ.

Cele mai mari ponderi ale populatiei ocupate in servicii sunt in judetele Iasi (55,8%) si Bacau (52,8%), iar cele mai reduse in judetele Botosani (37,8%) si Vaslui (38,9%).

Totodata, in anul 2015, se constata la nivel regional, o crestere a ponderii populatiei ocupate in servicii si o scadere in agricultura

In raport cu datele existente (conform metodologiei AMIGO), evolutia ratei de activitate, respectiv de ocupare pentru Regiunea Nord-Est, pe medii de rezidenta, pentru intervalele 2007-2012¹⁵ si 2013-2015 este urmatoarea:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rata de activitate pentru grupa de varsta 15 ani si peste									
Total RNE	63,6	62,2	61,1	59,1	59	59,5	59,8	60,1	62,2
Mediu urban	56,4	55,4	53,9	53,1	53,5	53,9	53,8	55,3	56,1
Mediu rural	69,5	67,6	66,6	63,7	63,2	63,7	64,4	63,6	66,7
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 15 ani si peste									
Total RNE	60,4	59,6	57,7	55,9	56,3	57	57,2	57,6	59,9
Mediu urban	5	51,1	48,4	47,4	48,7	49,5	49	50,8	53,2
Mediu rural	6	66,1	64,7	62,4	62	62,7	63,3	62,6	64,9
Rata de ocupare pentru grupa de varsta 20-64 ani									
Total RNE	67,3	66,1	65,7	69,9	70,3	71,3	71,8	72,7	75,7

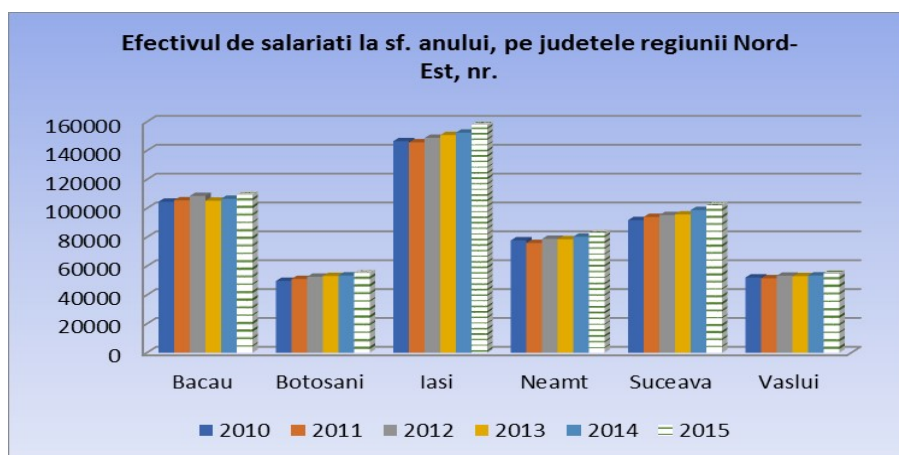
Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Se constata ca la nivelul Regiunii Nord-Est rata de activitate, precum si rata de ocupare a inregistrat o crestere continua in perioada analizata, atat in mediu urban cat si in cel rural (cu exceptia anului 2014 in mediul rural).

Din totalul populatiei ocupate civile, 46,7% sunt femei, fiind usor superior valorii nationale (46,3% - 2015) si a celei comunitare (45,9% - 2015).

• Salariati

In regiune, in anul 2013¹⁶, numarul mediu al salariatilor era de 536.899, in scadere cu 11,9% fata de 2007 (an in care s-a inregistrat numarul maxim de salariati). Aceasta scadere caracterizeaza si fiecare judet al regiunii.

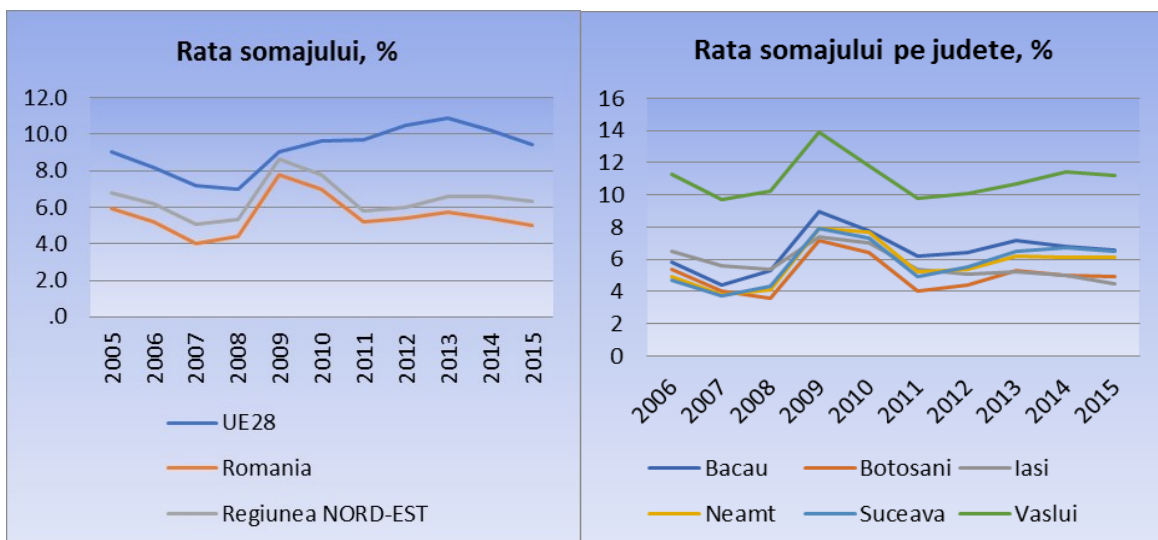
Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2014-2015 se observa o crestere (4,9%) la nivel regional a efectivului de salariati, acesta ajungand la 563.378 persoane. Aceeasi tendinta se poate constata si la nivelul fiecarui judet.

¹⁵ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

¹⁶ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an au fost recalculate de catre INS si publicate in ianuarie 2017

4.2.2. Somaj

Sursa: prelucrari statistice Eurostat, INS

La nivelul anului 2015, in regiunea Nord-Est erau inregistrati 77.786 someri, in scadere fata de anul 2013 (85.343 someri), precum si fata de 2012¹⁷ (78.203 someri). Dintre acestia 60,9% erau barbati, iar 39,1% femei. Din total doar 22,4% primeau indemnizatie de somaj. Analizand pe categorii de personal si nivel de pregatire, 46,8% din totalul somerilor (beneficiari de ajutor de somaj) au studii primare, gimnaziale si profesionale, 42,2% studii liceale si postliceale si 10,9% studii superioare.

Dintre somerii neindemnizati, 92,4% sunt cu studii primare, gimnaziale si profesionale, 6,4% sunt cu studii medii iar 1,1% sunt cu studii superioare.

Rata somajului¹⁸ a atins in anul 2015 valoarea de 6,3% la nivel regional, superioara fata de valoarea nationala de 5%. Fata de anul 2012¹⁹ rata somajului este in stagnare. Pe plan intraregional judetele cu cele mai mari rate ale somajului sunt Vaslui (11,2%), Bacau (6,6) si Suceava (6,5%).

Pentru grupa de varsta 15-24 ani, ponderea numarului de someri BIM in total populatie inregistreaza cel mai ridicat nivel dintre toate grupele de varsta - 9,3%. Mai mult, in mediul urban, rata somajului BIM se situeaza in jurul nivelului de 17%. Urmeaza grupele de varsta 25-34 si 35-54 de ani cu ponderi de 4,4%, respectiv 3,2% (2015).

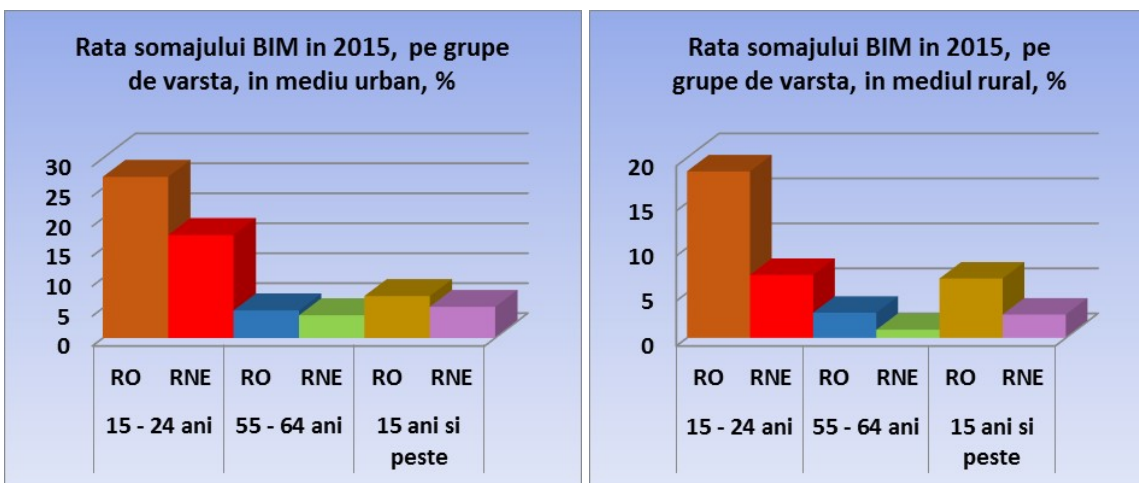
Pe medii de rezidenta, ponderea numarului de someri BIM pentru grupa de varsta 25-34 de ani este mai mare in mediul urban (5,7%), fata de mediul rural (3,2%). Aceeasi situatie se inregistreaza si pentru grupa 15-24 de ani, cu ponderi de 17,2%, respectiv 7%. Se observa o scadere ratei somajului BIM pentru toate grupele de varsta, mai pronuntat in mediul urban, in timp ce in mediul rural se inregistreaza o usoara crestere a acestei rate.

Urmarind distributia pe genuri, ponderea numarului de someri BIM pentru grupa de varsta 25-34 este mai mare la barbati (4,8%), fata de femei (3,8%). La grupa de varsta 15-24 ani ponderile sunt de 8,4% pentru barbati, respectiv 10,6% pentru femei.

¹⁷ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

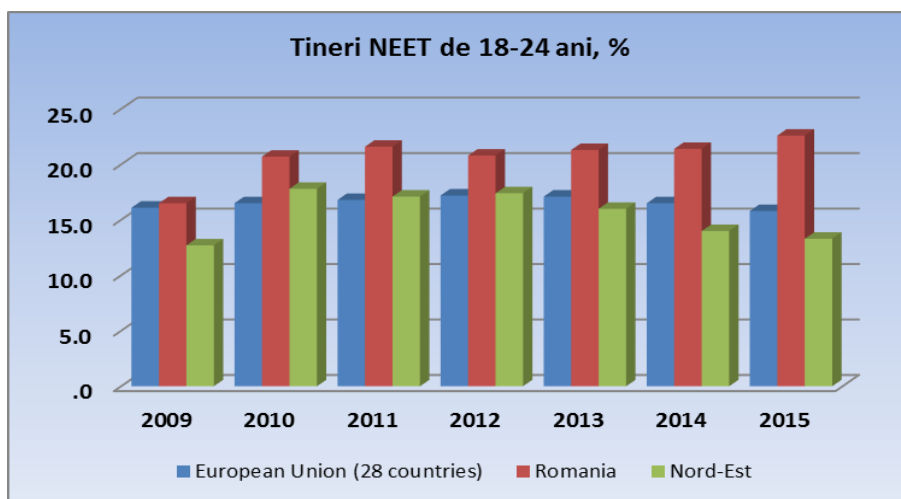
¹⁸ raportul dintre numarul de someri inregistrati la agentiile pentru ocuparea fortei de munca si populatia activa civila

¹⁹ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Sursa: prelucrari date din Baza de date TEMPO - online, INS

O categorie aparte o reprezinta tinerii cu varsta cuprinsa intre 18 si 24 ani, care nu sunt angajati, nu sunt inclusi in sistemul de invatamant sau de formare profesionala (NEET). In perioada 2012-2015, la nivelul Regiunii Nord-Est cat si la nivel comunitar se constata o scadere a procentului de tineri NEET, in timp ce la nivel national tendinta este una de crestere. In anul 2015, la nivelul Regiunii Nord-Est, procentul tinerilor NEET a fost de 13,3%, nivel apropiat de cel comunitar (15,8%) si inferior nivelului national (22,6%), in scadere fata de 2013²⁰ (16%). Pentru grupa de varsta 15-24 ani nivelul acestui indicator a scazut de la 12,1% in 2013 la 10,4% in 2015 - nivel regional.

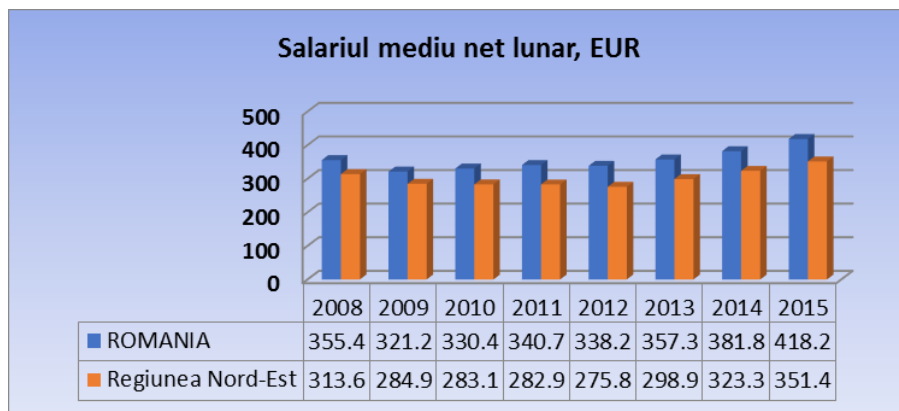

Sursa: Prelucrari baza de date EUROSTAT

²⁰ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

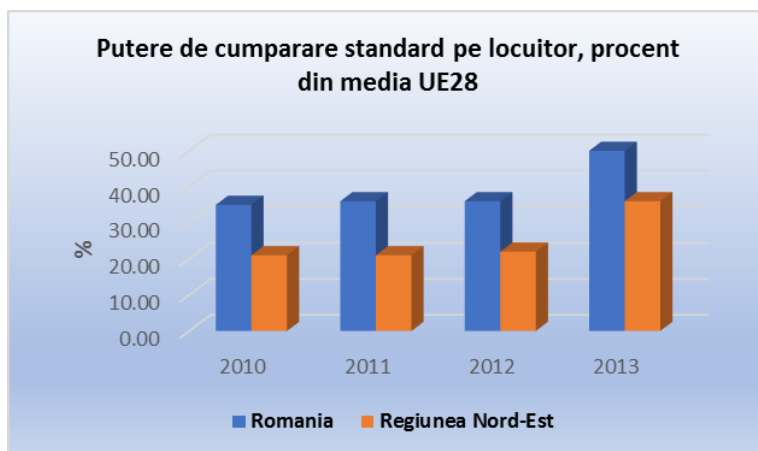
4.2.3. Nivelul de trai, rata de saracie

In perioada 2014-2015²¹, desi a avut loc o crestere a salariului mediu net lunar, Regiunea Nord Est se situeaza in continuare pe ultimul loc in tara.

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

La nivel judetean, singurul judet care depaseste media regionala este Iasi (404 euro/luna - 2015), cel mai mic salariu mediu lunar inregistrandu-se in judetul Neamt (305 euro/luna - 2015).

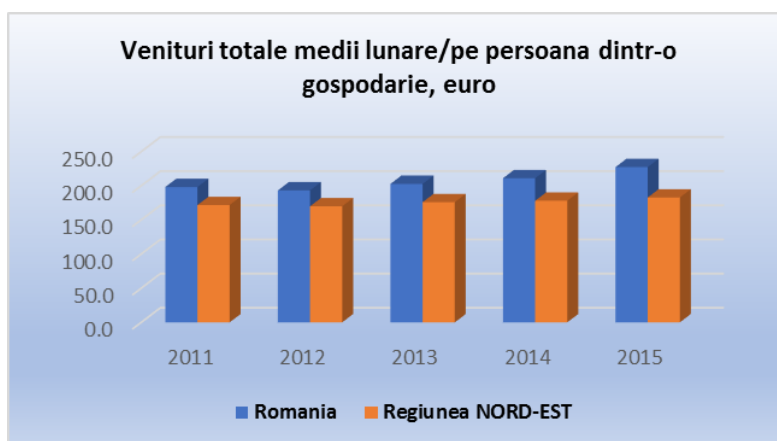

Sursa: Prelucrari date statistice EUROSTAT

Comparand puterea de cumparare standard pe locuitor din regiune cu media europeana constatam ca in perioada 2010-2013 aceasta a crescut de la 21% la 36% in 2013. In acelasi timp media nationala a crescut de la 35% in 2010 la 50% in 2013.

Analizand nivelul veniturilor totale medii lunare, pe o persoana dintr-o gospodarie, pentru perioada 2011-2015, se constata cresterea valorii acestui indicator, atat la nivel national cat si la nivel regional. Cresterea la nivel regional este de 11,6% (in lei) si 6,4% (in euro), fata de nivelul mediu national de 20,4% (in lei) si 14,8% (in euro). Totodata, analizand nivelul acestor venituri pe categorii sociale si profesionale, se constata ca la nivel regional somerii si agricultorii au nivelul cel mai scazut de venituri (62%, respectiv 64% din media regionala).

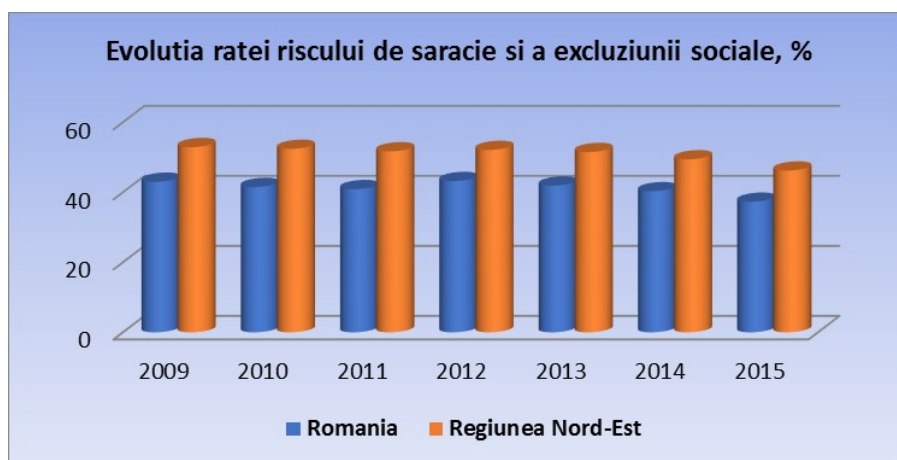
²¹ Anul 2013 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Sursa: Prelucrari date statistice Baza de date TEMPO - online, INS

Riscul de saracie sau excluziune sociala este un concept multidimensional, indicand procentul populatiei care se incadreaza in cel putin una din urmatoarele trei situatii:

- Au venituri disponibile inferioare pragului de saracie;
- Sunt intr-o stare de deprivare materiala severa;
- Traiesc intr-o gospodarie cu o intensitate foarte redusa a muncii.

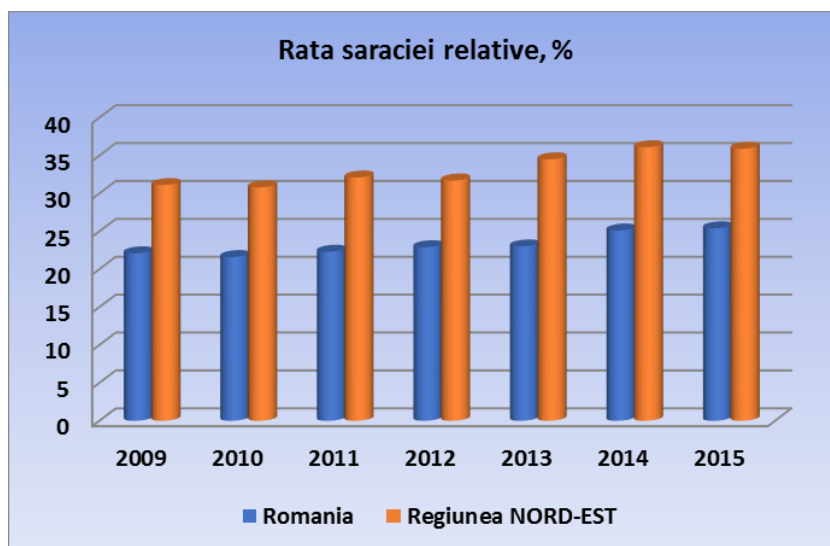

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 nivelul ratei riscului de saracie si a excluziunii sociale a scazut cu 5,9 pp fata de 2012²², ajungand la 46,2%. Cu toate acestea valoarea indicatorului este superioara nivelului national (37,3%-2015).

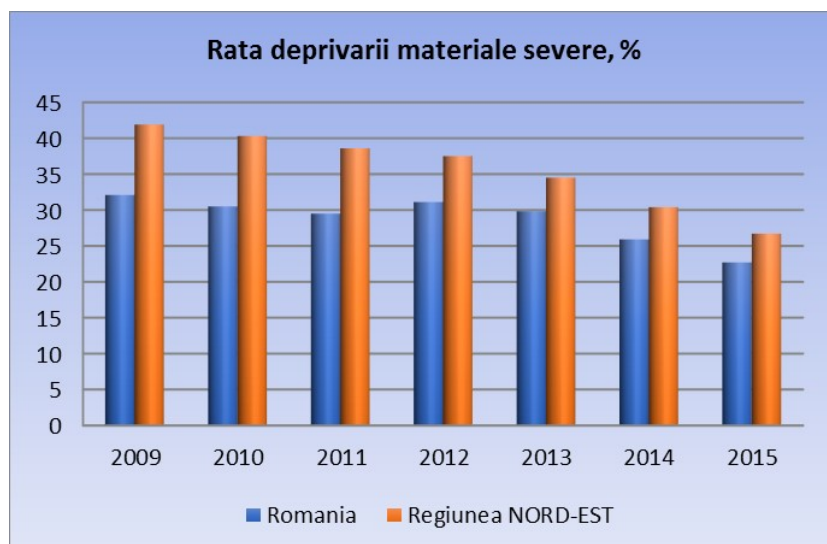
Rata saraciei relative se defineste ca fiind ponderea persoanelor sarace (dupa metoda relativa de estimare) in totalul populatiei. Se considera sarace persoanele din gospodariile care au un venit disponibil pe adult-echivalent (inclusiv sau exclusiv contravaloarea consumului din resurse proprii) mai mic decat nivelul pragului de saracie.

²² Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

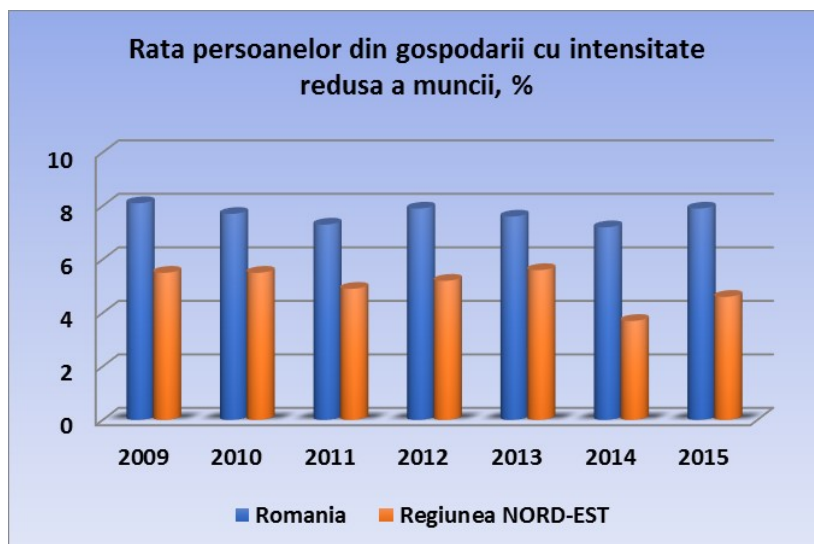
In 2014, valoarea acestui indicator a crescut cu 6 p.p. fata de 2012, atinand cea mai inalta valoare din perioada 2008-2014 (36,1%), fiind in acelasi timp si cea mai mare dintre toate regiunile tarii. In anul 2015 se constata stagnarea la nivelul de 35,9%.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Analizand datele statistice pentru perioada 2013-2015²³ se constata ca desi acest indicator are valori superioare mediei nationale, trendul este descrescator, ajungand la valoarea de 26,7% in 2015.

²³Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Pentru perioada 2013-2015²⁴, la nivelul Regiunii Nord-Est se constata o evolutie oscilanta a ponderii persoanelor sub 60 ani care traiesc in gospodarii cu intensitate redusa a muncii, in concordanta cu tendinta existenta la nivel national. Astfel, dupa scaderea din 2014, in anul 2015 valoarea indicatorului creste pana la 4,6%. De remarcat ca acest nivel este sub valoarea inregistrata la nivel national (7,9%).

5. Infrastructura

5.1. Infrastructura de transport

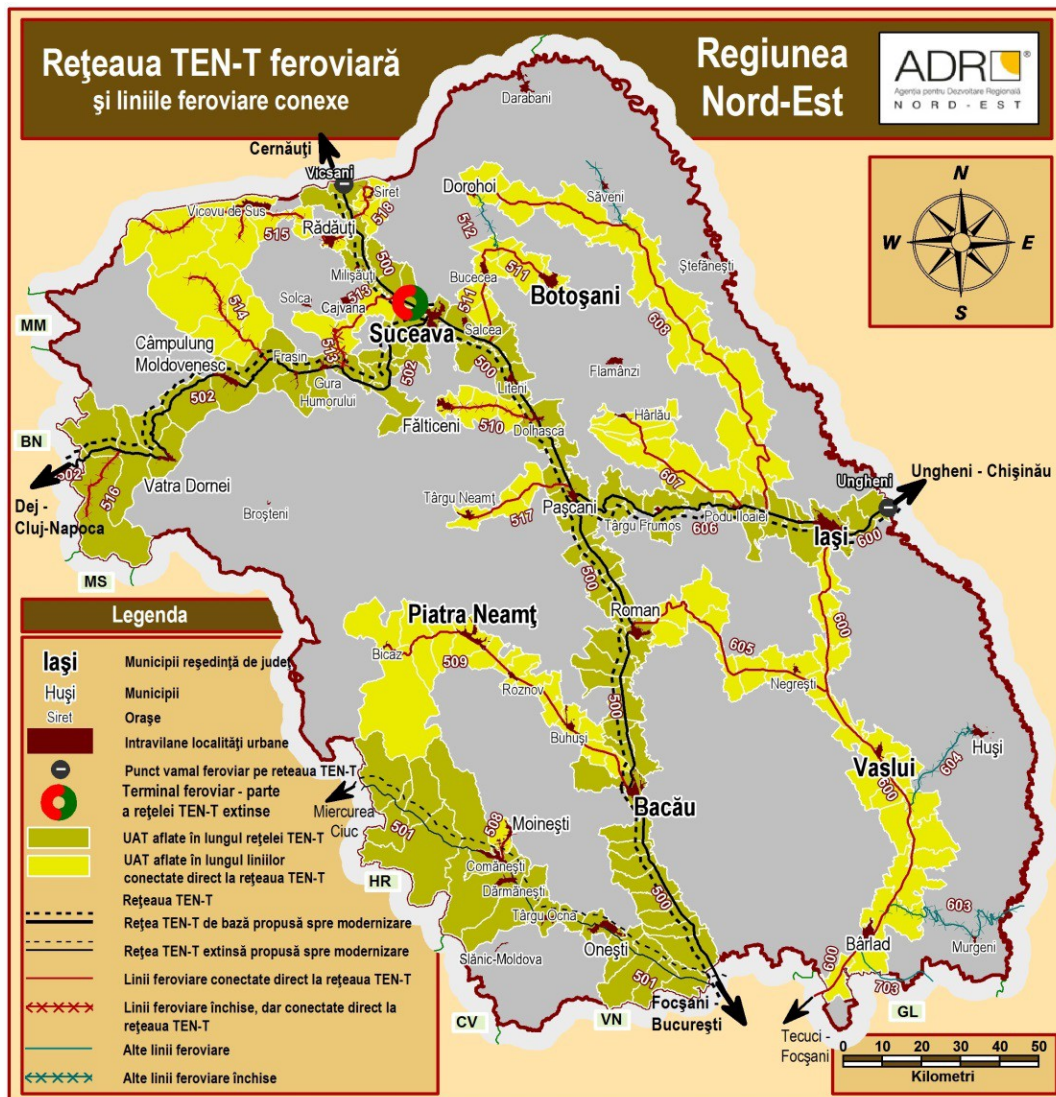
Context european si national

La nivel comunitar, noile orientari strategice aferente perioadei de programare 2014-2020 pun un accent deosebit pe cresterea accesibilitatii, conectivitatii si mobilitatii in vederea fluidizarii traficului si reducerii poluarii fonice si atmosferice. Astfel, unul din cele 11 obiective tematice aferente Strategiei Europa 2020 este dedicat promovarii unor sisteme de transport durabile si eliminarii blocajelor din cadrul retelelor majore de transport.

In vederea crearii unui document cadru al infrastructurii de transport la nivelul Romaniei, s-a elaborat la nivel national **Master Planul General de Transport al Romaniei pe termen scurt mediu si lung**, document care este conceput pentru a oferi o strategie clara pentru dezvoltarea sectorului de transport din Romania pentru urmatoorii 15 de ani. Documentul a fost aprobat de catre Guvernul Romaniei in septembrie, 2016.

²⁴ Anul 2012 constituie anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est. Datele pentru acest an sunt recalculate de catre INS si publicate in noiembrie 2016.

Reteaua TEN-T feroviara

Analizând rețeaua feroviară din regiune, se observă că majoritatea liniilor funcționale se conectează direct la rețeaua TEN-T feroviară (cu excepția liniilor 512 - nefuncțională și 703), la care se adaugă și o serie de linii nefuncționale momentan²⁵: 508, 510, parțial 513, 514, 515, 516, 518, iar municipiul Suceava, conform Regulamentului (UE) Nr. 1315/2013, a fost desemnat terminal feroviar-rutier. Ca puncte de trecere a frontierei pentru rețeaua feroviară de bază au fost desemnate pentru Ucraina - Vicsani, iar pentru Republica Moldova - Cristești Jijia (Ungheni). Rețeaua feroviară a regiunii Nord-Est cuprinde și numeroase tronsoane de cale ferată neelectrificată, fapt care determină o viteză mai scăzută a trenurilor. Liniile neelectrificate sunt: magistrala 600 în întregime, secțiunea situată la nord de Suceava din magistrala 500, liniile operaționale 509, 511, 605, 607, 608, 703, precum și toate liniile închise.

Conectivitate primară

Pe traseul TEN-T feroviar se află 3 municipii reședință de județ: Bacău, Iași și Suceava, 5 municipii (Campulung Moldovenesc, Onești, Pâncăși, Roman și Vatra Dornei), respectiv 11 orașe și 73 de

²⁵ Date disponibile în luna noiembrie 2015

comune, procentul populatiei din UAT-urile mentionate reprezentand 36,2% din populatia regiunii²⁶.

Conectivitate secundara

De-a lungul liniilor conectate direct la reseaua TEN-T de baza se afla 3 municipii resedinta de judet: Botosani, Piatra Neamt si Vaslui, 5 municipii (Barlad, Dorohoi, Falticeni, Moinesti, Radauti), 9 orase si 79 de comune, reprezentand o pondere de circa 25,9% din populatia regiunii. Dintre acestea, municipiile Moinesti, Falticeni si Radauti, orasele Siret si Vicovu de Sus, precum si 14 comune (reprezentand 5,9% din populatie), se afla momentan de-a lungul unor linii conectate direct la reseaua TEN-T, insa inchise.

Reteaua de cai ferate in regiune se prezinta la un nivel comparabil cu media pe tara in ceea ce priveste dotarea tehnica si lungimea tronsoanelor (conditiile geografice si de amplasament impun unele restrictii de circulatie). Astfel, ponderea retelei regionale de cai ferate in total retea nationala de cale ferata este de 15,03% la sfarsitul anului 2012. In perioada 2013-2014 nu s-au produs modificari semnificative, la sfarsitul anului 2014 procentul acesta fiind de 15,04%.

Conectivitate terciara

Dintre municipiile din regiune, doar Husi nu este amplasat de-a lungul retelei TEN-T feroviar sau a liniilor care se conecteaza direct la aceasta, linia fiind, de altfel inchisa. Orasul Murgeni se afla, de asemenea, pe o linie neconectata direct la reseaua TEN-T feroviara, tot inchisa, la fel ca linia de cale ferata care traverseaza orasul Saveni. Populatia aflata in Husi, Murgeni si Saveni, precum si in celelalte 9 comune aflate de-a lungul liniilor neconectate direct la reseaua TEN-T reprezinta 1,9% din populatia regiunii, majoritatea aflandu-se de-a lungul unor linii inchise.

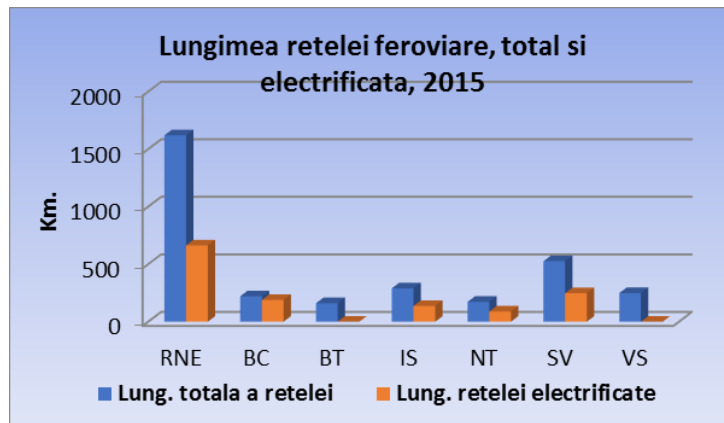
Zone lipsite de infrastructura feroviara

In regiune exista unele areale fara acces la calea ferata (in care se regasesc si 7 orase - Slanic Moldova in Bacau; Darabani, Flamanzi si Stefanesti in Botosani; Brosteni, Cajvana si Solca in Suceava). Principalele motive ale lipsei conectivitatii sunt reprezentate pe de o parte de configuratia terenului, in aceasta categorie incadrandu-se: sudul judetului Suceava si nordul judetului Neamt (partea central-nordica a Carpatilor Orientali), vestul judetului Vaslui si estul judetului Bacau (colinele Tutovei), iar pe de alta parte de lipsa de interes in derularea unor proiecte investitionale care sa vizeze extinderea retelei de cale ferata in Regiunea Nord-Est.

Astfel, se poate observa ca 43,8% din populatia regiunii nu are acces la reseaua de cai ferate ale regiunii, la care se adauga 7,8% din populatie aflata de-a lungul liniilor inchise, ponderea totala ajungand la 51,6%.

²⁶ Datele privind populatia Unitatilor Administrativ-Teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO INS - indicatorul Populatia dupa Domiciliu la 1 iulie 2015 (date provizorii)

- **Infrastructura feroviara**

Sursa : Baza de date on-line TEMPO al INS

Evoluția comparativă pentru calea ferată în exploatare, 2010-2015

Unitate teritorială	Suprafața totală (kmp)	Lungimea căilor ferate, km						Densitatea liniilor ferate pe 1000 kmp în 2015
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Nord-Est	36850	1620	1620	1620	1620	1621	1620	43,9
România	238391	10785	10777	10777	10768	10777	10770	45,1

Sursa : Baza de date on-line TEMPO al INS

În perioada 2013-2015 (față de anul de referință 2012) se poate constata că lungimea căilor ferate din regiune și la nivel național a rămas (aproape) neschimbată.

Transportul feroviar de marfuri, 2015, mii tone

	Descărcări provenind din alte regiuni	Încărcări cu destinația alte regiuni	Trafic intraregional
Regiunea Nord-Est	2515,1	7998,9	292,2
Total regiuni	24568,8	24568,8	18838,1

Sursa: Publicația „Transportul de pasageri și marfuri pe moduri de transport” - INS

În ceea ce privește traficul de marfuri pe rețeaua feroviară, încărcările cu destinația alte regiuni reprezintă cca. 33% din total încărcări la nivelul tuturor regiunilor (produse rafinate din petrol, produse chimice și fibre manufacturate, produse din cauciuc și mase plastice), în timp ce la descărcări provenind din alte regiuni, respectiv trafic intraregional Regiunea Nord-Est are o pondere mult mai modestă de 10,2%, respectiv 1,5%. Comparativ cu anul 2013²⁷, se constată că traficul intraregional s-a menținut la același nivel ca volum, încărcările având ca destinație alte regiuni au crescut cu 4%, în timp ce descărcările provenite din alte regiuni au scăzut cu 7%.

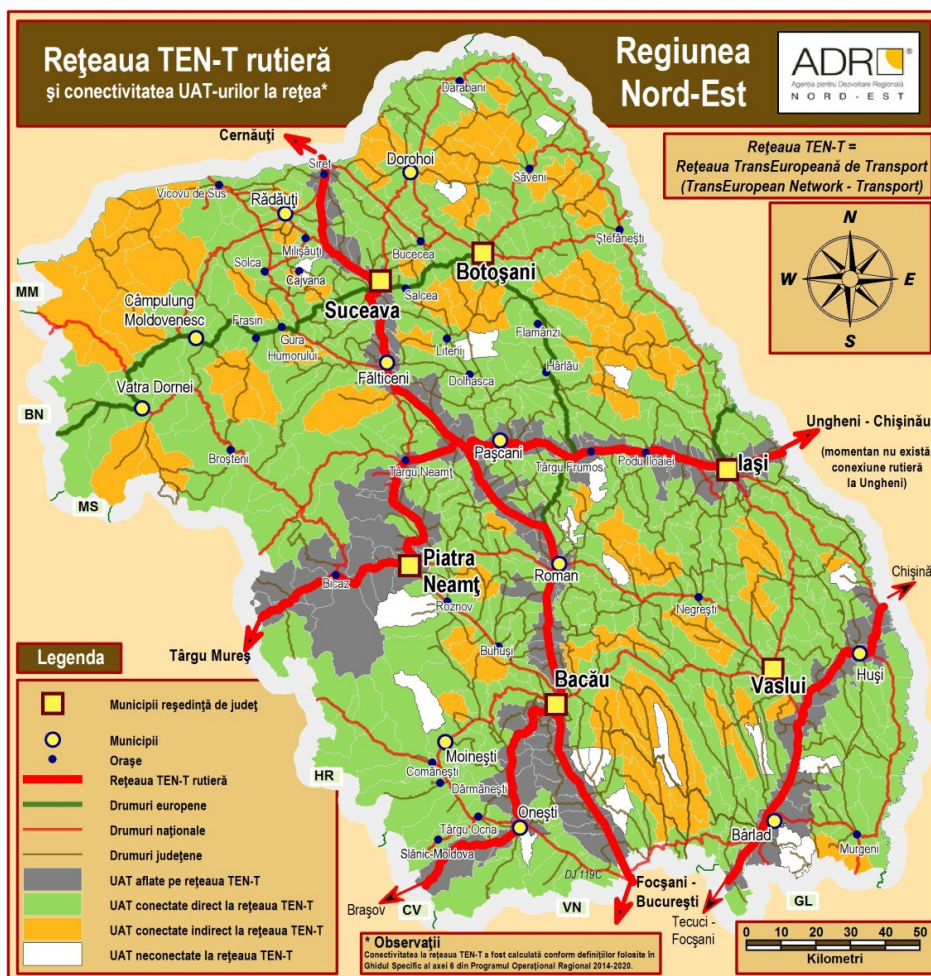
Reteaua TEN-T rutieră

Reteaua TEN-T de bază traversează Regiunea Nord-Est atât de la nord la sud, cât și de la est la vest prin partea mediană, asigurând, pe de o parte, conexiunea capitalei București cu Ucraina prin nordul regiunii (traversând municipiile Bacău, Roman, Falticeni, Suceava și ajungând la punctul de trecere a frontierei

²⁷ Anul 2013 constituie referința prevăzută în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

Siret), cat si conexiunea vestului tarii (Timisoara, Cluj, Targu Mures) cu partea de est (Piatra Neamt, Iasi) si apoi cu Republica Moldova (cu punct de trecere a frontierei pe rețeaua de baza - Ungheni²⁸). Rețeaua TEN-T extinsa include conexiunea municipiului Bucuresti cu municipiul Chisinau pe directia SV-NE, traversand municipiile Barlad si Husi din regiunea Nord-Est, respectiv legatura municipiului Bacau cu municipiul Brasov.

Pe rețeaua TEN-T rutiera sunt amplasate 10 municipii, 5 orase si 82 de comune, unitati cu o populatie totala de 1,6 milioane locuitori²⁹.

Conectivitatea directă

Drumurile naționale sau județene care se intersectează cu coridorul TEN-T asigură conectivitatea directă. Unitățile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt conectate direct la rețeaua TEN-T, acestea însumând aproximativ 1,9 milioane de locuitori (48,2% din populația regiunii). În această categorie intră 7 municipii, 23 de orașe și 295 de comune.

Conectivitatea indirectă

Drumurile naționale sau județene care realizează legătura la un coridor TEN-T prin intermediul unui drum național modernizat reprezintă conectivitatea indirectă.

²⁸ Momentan nu există această legătură rutieră peste râul Prut

²⁹ Datele privind populația unităților administrativ-teritoriale sunt preluate din baza de date TEMPO - INS, indicatorul Populația după domiciliu la 1 iulie 2015.

Unitatile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri sunt conectate indirect la rețeaua TEN-T. Populația acestor UAT-uri ajunge la aproximativ 370 mii de locuitori (9.5% din populația regiunii) din 109 comune.

Fara conectivitate

Drumurile care nu se intersectează cu un drum național care la rândul lui să se conecteze cu rețeaua TEN-T sunt considerate ca fiind neconectate la rețea. Unitatile administrativ-teritoriale aflate de-a lungul acestor drumuri cuprind cca. 83 de mii de locuitori (2,1% din populația regiunii) din 20 de comune și un oraș (Cajvana, județul Suceava).

• **Infrastructura rutiera**

Regiunea Nord-Est este străbatută de o serie de coridoare rutiere europene, după cum urmează:

- București - Bacău - Roman - Suceava - Siret (punct de control și trecere a frontierei) - E 85
- Suceava - Vatra Dornei - Cluj Napoca (E 576) care face legătura cu E 60 Cluj Napoca-Oradea
- Bacău - Brașov - Pitești - E 574 (care face legătura cu E 70 Craiova - Vidin - Skopje)
- București - Barlad - Albita (punct de trecere a frontierei) - Chișinău - E 581 care străbate județul Vaslui
- Roman- Targu Frumos cu ramificație către Botosani (E 58) și Iași - Sculeni (punct de trecere a frontierei) (E 583)

Proiectele care vizează construcția/reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, la nivelul Regiunii Nord-Est, prezente în Masterplanul General de Transport al României se regăsesc în anexa 5.8.

Conform site CNAIR (februarie 2017) este prevăzută a se realiza varianta ocolitoare a municipiului Bacău în perioada 2016-2018. Variantele ocolitoare prevăzute în Masterplanul General de Transport a se realiza până în 2023 sunt înscrise în aceeași anexă. Totodată, în perioada anterioară a fost realizată varianta ocolitoare Iași Sud.

Situația drumurilor naționale, județene și comunale la nivel național, regional și județean - 2015

Categoriile de drumuri publice		RO	RNE	BC	BT	IS	NT	SV	VS
Total drumuri publice, km	Total	86080	14840	2455	2504	2491	2039	3149	2201
	Modernizate	32641	5159	913	738	527	566	1631	784
	Cu imbr. usoare rutiere	21136	2437	450	473	597	595	66	256
	Pietruite	21704	5245	860	817	940	779	1233	616
	De pamant	10599	1999	232	476	427	99	219	546
Densitate drumuri publice pe 100 kmp de teritoriu		36,1	40.3	37,1	50.2	45.5	34.6	36,8	41,4
Drumuri naționale, km	Total	17606	2669	450	422	360	419	627	391
	Modernizate	16557	2470	430	338	344	407	613	338
	Cu imbr. usoare rutiere	833	161	19	49	14	12	14	53
	Pietruite	201	38	1	35	2	-	-	-
	De pamant	15	-	-	-	-	-	-	-
Drumuri județene și comunale, km	Total	68474	12171	2005	2082	2131	1620	2522	1811
	Modernizate	16084	2689	483	400	183	159	1018	446
	Cu imbr. usoare rutiere	20303	2276	431	424	576	583	52	203
	Pietruite	21503	5207	859	782	938	779	1233	616
	De pamant	10584	1999	232	476	427	99	219	546

Sursa: Publicația „Lungimea căilor de transport în 2015” - INS

Comparativ cu situatia din anul 2013³⁰, in 2015 se constata ca lungimea totala a drumurilor publice in Regiunea Nord-Est a crescut cu 739 km, ceea ce reprezinta 62% din totalul cresterii la nivel national. Aceasta evolutie se regaseste in special in cresterea lungimii drumurilor comunale nemodernizate din judetele Botosani (403 km) si Suceava (172 km). Din aceasta cauza, desi lungimea drumurilor modernizate in regiune a crescut in 2015 cu 7,3%, procentul lor in total drumuri publice a ramas constant (34,08% in 2013 la 34,76% in 2015).

In ceea ce priveste repartizarea drumurilor modernizate pe judete, se constata ca modificari mai importante au avut loc in judetele Iasi (crestere cu 29,1%) si Botosani (crestere cu 12%).

Tabel privind situatia defalcata a drumurilor judetene si comunale la nivel regional si judetean, 2015

Categoriile de drumuri		RNE	BC	BT	IS	NT	SV	VS
Drumuri judetene, km	Total	5392	923	675	990	727	1139	938
	Modernizate	2143	457	237	161	71	838	379
	Cu imbr. usoare rutiere	1464	227	280	419	426	17	95
	Pietruite	1467	226	158	343	230	213	297
	De pamant	318	13	:	67	:	71	167
Drumuri comunale, km	Total	6779	1082	1407	1141	893	1383	873
	Modernizate	546	26	163	22	88	180	67
	Cu imbr. usoare rutiere	812	204	144	164	157	35	108
	Pietruite	3740	633	624	595	549	1020	319
	De pamant	1681	219	476	360	99	148	379

Sursa: Publicatia „Lungimea cailor de transport in 2015”, - INS

La nivel regional ponderea drumurilor judetene modernizate era de aproximativ 40%, in timp ce a drumurilor comunale modernizate de 8%. (2015)

Fata de anul de referinta 2013, se constata urmatoarele:

- Crestere cu 12,9% a lungimii drumurilor judetene modernizate;
- Crestere cu 27,8% a lungimii drumurilor comunale modernizate.

Accidente de circulatie rutiera, pe judete, 2012³¹ si 2013-2015

Regiunea/ judetul	Nr. accidente				Nr. persoane accidentate							
	2012	2013	2014	2015	Morti				Raniti			
					2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Romania	26928	24827	25355	28944	2042	1861	1818	1893	34209	31464	32334	36807
R NE	3862	3618	4004	4633	332	314	296	327	4868	4547	5051	5786
Bacau	736	722	716	771	58	50	66	75	914	915	922	977
Botosani	377	316	397	456	31	24	15	30	434	376	505	566
Iasi	887	854	919	1128	72	53	40	51	1123	1097	1153	1395
Neamt	560	501	561	666	57	55	55	49	733	639	754	839
Suceava	822	805	955	1145	73	87	88	89	1113	1017	1143	1458
Vaslui	480	420	456	467	41	45	32	33	551	503	574	551

Sursa: „Vehicule inmatriculate si accidente de circulatie” - INS

³⁰ Anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³¹ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Pentru perioada 2014-2015 (comparativ cu 2013³²) se constata o crestere in ceea ce priveste numarul accidentelor si al persoanelor accidentate pe drumurile rutiere. Tendinta este aceeaasi pentru toate judetele regiunii si in concordanta cu cea nationala.

Astfel, in 2015 a avut loc o crestere a numarului de accidente cu 28% fata de 2013 si o crestere a numarului persoanelor accidentate cu 16,1% fata de 2013.

- **Infrastructura aeriana**

Transportul aerien in regiune este sustinut de o infrastructura specifica formata din trei aeroporturi care deserveasc curse interne (catre Bucuresti), cat si externe. Cele trei aeroporturi sunt situate in Bacau, Iasi si Suceava.

In acord cu Retelele Economice Primare definite prin modul rutier si feroviar, se propune, conform Master Planului General de Transport al Romaniei, o ierarhizare a aeroporturilor din Romania pe baza rolului si potentialului acestora de a atrage atat trafic intern cat si trafic international. Astfel, aeroporturile regiunii se vor incadra in urmatoarele clase:

Aeroport	Populatie in zona de captare	Clasificare viitoare
Bacau	1.702.721	Aeroport Hub International
Iasi	1.040.752	Aeroport Hub International
Suceava	972.480	Aeroport Regional

Sursa: Master Planul General de Transport al Romaniei

In perioada 2014-2015 se constata o crestere a numarului de pasageri transportati, de la un numar total de 556.375 in 2013 la 747.230 in 2015 (crestere cu 34%).

Aeroportul Bacau (George Enescu), situat la 6,5 km sud de municipiul Bacau, asigura infrastructura necesara efectuarii in conditii de securitate a zborurilor aeronavelor de pana la 400 tone.

Aeroportul are o pista cu o lungime de 2500 metri si o latime de 80 metri, fiind situata la altitudinea de 185 m. Aeroportul deserveste atat populatia judetului Bacau cat si pe cea din judetele invecinate.

Amplasarea geografica favorabila in zona centrala a Moldovei, cat si conectarea la magistrala feroviara 500 (Bucuresti-Suceava) si la drumul european E85 (Bucuresti-Suceava) faciliteaza accesul populatiei la aeroport, fiind atuuri importante pentru dezvoltarea viitoare. In prezent, pe Aeroportul Bacau opereaza curse aeriene regulate ale companiei Blue Air cu zboruri directe catre Milano (Bergamo), Londra (Luton), Roma (Fiumicino), Paris (Beauvais), Bologna, Bruxelles, Dublin, Torino (Caselle), Liverpool, Catania, Madrid si Antalya.

Incepand cu anul 2016 au inceput lucrarile de modernizare a aeroportului Bacau, investitie in valoare totala de 57 mil. lei, presupunand constructie turn control, terminal de pasageri, parcare auto, drum de acces, etc. Termenul estimat de finalizare este iunie, 2017.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Bacau, trafic pasageri, 2013 - 2015 (intrari-iesiri)

An	Pasageri	Variatie fata de anul anterior, %
2013	305.043	-22,5%
2014	306.582	0,5%
2015	363.166	18,4%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

³² anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

³³ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

Aeroportul Iasi se afla situat la 8 km nord de Iasi, la o altitudine de 120 m, fiind destinat traficului aerian intern si extern de pasageri, avand o pista de decolare-aterizare de 2.400 metri lungime.

Accesul la aeroport se face pe drumul judetean DJ 282G si apoi pe DJ 282I. Aeroportul Iasi se afla in zona de granita a Uniunii Europene cu tarile estice, pozitia sa fiind una de o importanta deosebita avand in vedere cooperarea transfrontaliera. Relativa apropiere fata de Vaslui, Botosani si Neamt permite satisfacerea cererii de transport aerian pentru locuitorii din aceste zone, care au astfel avantajul accesului rapid spre aceste centre urbane.

Ca program regulat de zbor, activitatea aeroportului Iasi este caracterizata de operarile cu aeronave apartinand companiilor Tarom, BlueAir, WizzAir si Austrian Airlines. De pe Aeroportul International Iasi, Tarom efectueaza curse regulate spre Bucuresti, Roma (Fiumicino), Bologna, Torino, Londra (Luton), Munchen, Tel Aviv si Istanbul (Ataturk). Aeronavele BlueAir zboara spre Paris (Beauvais), Londra (Luton), Roma si Bucuresti, Koln, Barcelona si Bruxelles. Compania WizzAir are zboruri catre Londra (Luton), Milano (Bergamo) si Venetia (Treviso), iar din 2016 sunt noi curse regulate catre Bologna, Catania, Larnaca, Roma (Ciampino) si Tel Aviv. In total, la nivelul anului 2016 au fost 17 rute regulate cu plecare de pe aeroportul Iasi.

Totodata, compania Austrian Airlines deserveste relatia Iasi-Viena, iar pe perioada verii se deruleaza si zboruri charter de catre companiile Tarom, BlueAir si Air Bucharest catre Antalya, Zakynthos, Heraklion si Rhodos.

Mentionam ca aeroportul este deservit in prezent de o linie a retelei de transport public local.

Prin proiectul de modernizare desfasurat in perioada 2013-2015 (finantat prin POS-T 2007-2013), s-a construit o noua pista (flexibila), o noua cale de rulare si un nou terminal.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Iasi - trafic pasageri, 2013 - 2015 (intrari-iesiri)

An	Pasageri	Variatie fata de anul anterior, %
2013	231.364	34,7%
2014	269.510	16,5%
2015	381.709	41,6%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Aeroportul Suceava (Stefan cel Mare) este situat pe teritoriul orasului Salcea, la aproximativ 15 km est de Suceava si 40 km de Botosani, accesul fiind asigurat prin drumul national DN29.

In octombrie 2015 a fost finalizat proiectul "Modernizare suprafata de miscare si balizaj, turn de control si amenajarea terenului in vederea amplasarii sistemului de navigatie tip ILS la Aeroportul 'Stefan Cel Mare' Suceava" in valoare de 39.553.421 euro (POS Transport). In septembrie 2015, Consiliul Judetean Suceava a luat decizia transmiterii in administrarea Regiei Autonome Aeroportul „Stefan cel Mare” Suceava a mai multor cladiri ale Centrului Economic Bucovina Suceava (CEBS) pentru amenajarea noilor terminale pentru plecari si sosiri si pentru transporturile cargo. Cursele regulate sunt asigurate de catre compania TAROM pe relatia Suceava - Bucuresti si WizzAir catre Londra, Treviso, Milano, Bologna si Roma.

Statistici de trafic pentru Aeroportul Suceava - trafic pasageri, 2013 - 2015 (intrari-iesiri)

An	Pasageri	Variatie fata de anul anterior, %
2013	19.968	-20,7%
2014	220	-98,9%
2015	2.355	970,4%

Sursa: „Transportul aeroportuar de pasageri si marfuri” - INS

Toate cele 3 aeroporturi sunt inscrise in lista investitiilor prevazute in Masterplanul General de Transport al Romaniei, investitii care vor viza modernizarea acestora(vezi anexa).

- **Transport intermodal**

Ca interventii in cadrul Masterplanului³⁴, sunt prevazute reabilitari a terminalelor intermodale din Iasi, Bacau si Suceava, dupa cum urmeaza:

Iasi (Socola) - terminal nou sau modernizat: se propune redeschiderea terminalului pentru a profita de potentialul de transbordare containere de pe ecartamentul rusesc pe cel european si, de asemenea, datorita capacitatii de gestionare a traficului intern, fiind programat pentru implementare in perioada 2022-2025. Acest proiect va fi implementat de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 34,25 mil. euro.

Suceava - terminal nou sau modernizat: se propune modernizarea terminalului pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova cresterea economica din sectorul intermodal. Suceava ofera o oportunitate pentru o dezvoltare continua, dar si pentru incurajarea traficului intermodal pe coridorul IX. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2022-2023 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

Bacau - terminal nou sau modernizat: se propune renovarea terminalului si extinderea spre sud-est pentru cresterea eficientei, reducerea costurilor si timpului de tranzit, dar si pentru a promova cresterea economica din sectorul intermodal. Cresterea prognozata in sectorul intermodal presupune ca dispunerea curenta a terminalului Bacau va fi coplecita in curand si trebuie realizate imbunatatiri pentru cresterea volumului de transbordare, dar si pentru a permite stocarea unui volum mai mare de containere. Acest proiect este programat pentru implementare in perioada 2016-2017 de catre CFR SA si CFR Marfa, impreuna cu sectorul privat si are o valoare estimata de 21,44 mil. euro.

5.2 Reteaua de gaze naturale, energia termica si eficienta energetica

Reteaua si volumul gazelor naturale distribuite in regiune

Sistemul de distributie a gazelor naturale in Regiunea Nord-Est poate fi analizat prin prisma urmatoarelor indicatori: localitatile conectate, lungimea retelei si volumul distribuit.

Reteaua si volumul de gaze naturale distribuit, 2012-2015

Judet	Localitati conectate 2012		Localitati conectate 2015		Lungime retea simpla (km)		Volum gaze naturale distribuite			
	Total	Urban	Total	Urban	2012 ³⁵	2015	(mii mc)		din care uz casnic	
							2012	2015	2012	2015
Bacau	24	8	26	8	905	962,7	196865	172080	78621	75572
Botosani	6	3	6	3	239,1	276,7	48335	44466	27144	25273
Iasi	23	5	24	5	932,4	1011,9	205999	185722	96726	99836
Neamt	16	4	16	4	477,2	552,7	107533	99482	50240	47733
Suceava	12	8	12	8	534,4	580	85086	80357	38347	39944
Vaslui	10	4	13	4	299,5	354,8	56173	52094	35378	33603
Regiune NE	91	32	97	32	3387,6	3738,8	699991	634201	326456	321961
Romania	892	242	908	245	36771,8	39240,7	9386112	8282991	2824197	2802975

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 se constata o dezvoltare a retelei de gaze naturale atat la nivel regional cat si la nivel national. Aceasta crestere nu a atras dupa sine si cresterea consumului industrial sau casnic,

³⁴ Varianta MPGT septembrie 2016.

³⁵ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

acesta continuand sa scada si in perioada mentionata. Lungimea retelei a crescut cu 10,3% fata de anul 2012, iar consumul total de gaze naturale a scazut cu 9,4% fata de acelasi an de referinta.

In perioada 2013-2015 numarul localitatilor urbane din regiune, conectate la reseaua de gaze naturale a ramas constant, iar numarul localitatilor rurale conectate a crescut cu 6 (2 in judetul Bacau, 1 in judetul Iasi, 3 in judetul Vaslui).

Reteaua si energia termica distribuita

Judet	Localitati conectate 2012 ³⁶		Localitati conectate 2015		Evolutie localitati conectate 2015/2012 %	Energia termica distribuita, Gcal.				Evolutie total energie termica, 2015/2012, %
	Total	Urban	Total	Urban		2012		2015		
						Total	Pt. uz casnic	Total	Pt. uz casnic	
Bacau	2	2	1	1	-50	150525	118208	118889	81439	-21.02
Botosani	1	1	1	1	0	80309	66131	74267	58522	-7.52
Iasi	2	2	2	2	0	355518	309298	255006	163135	-28.27
Neamt	3	1	2	0	-33,3	20205	19005	2868	485	-85.81
Suceava	5	5	6	5	20	254301	202231	281220	116792	10.59
Vaslui	3	3	2	2	-33,3	7927	7889	5701	5368	-28.08
Regiune NE	16	14	14	11	-12,5	868785	722762	737951	425741	-15,06
Romania	101	90	86	74	-14,85	10962751	9213729	9662710	7634683	-11,86

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 a continuat tendinta de scadere a cantitatii totale de energie termica distribuita in toate judetele regiunii (exceptie judetul Suceava), cat si pe plan national. Mai mult, inca 4 localitati urbane (Onesti, Piatra Neamt, Siret si Husi) nu mai au retea de distribuire a energiei termice. In aceste conditii exemplul comunei Saru Dornei din judetul Suceava care s-a conectat in 2013 la retea centralizata de distribuire a energiei termice este singular.

In anul 2015 cantitatea totala de energie termica distribuita a scazut fata de 2012 cu 15%, fapt explicat atat prin reducerea numarului de localitati conectate, nivelul redus al veniturilor disponibile, cat si de evolutiile climatice (variatii de la an la an).

5.3 Infrastructura de telecomunicatii

In urmatorul tabel este prezentata evolutia indicatorilor privind accesul populatiei cu varsta cuprinsa intre 16 si 74 ani, la internet in perioada 2012-2016³⁷.

³⁶ anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

³⁷ anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

	2012	2013	2014	2015	2016
Gospodarii conectate la internet, %					
UE28	76	79	81	83	85
Romania	54	58	61	68	72
Regiunea Nord-Est	45	51	55	61	65
Populatia care a accesat internetul cel putin o data pe saptamana, %					
UE28	70	72	75	76	79
Romania	43	45	48	52	56
Regiunea Nord-Est	40	43	46	47	51
Populatia care nu a utilizat niciodata internetul, %					
UE28	23	20	18	16	14
Romania	48	42	39	32	30
Regiunea Nord-Est	48	42	37	33	n/a
Populatia care a comandat/cumparat produse si/sau servicii prin internet in ultimii 12 luni					
UE28	44	47	50	53	55
Romania	5	8	10	11	12
Regiunea Nord-Est	7	7	7	9	9

Sursa: EUROSTAT

Din datele statistice prezentate reiese ca, in 2016, 65% din gospodariile din regiunea Nord-Est erau conectate la internet (cu 29 p.p. mai mult fata de 2011), crestere datorata lucrarilor de extindere a retelor de internet, derulate de furnizorii de internet (ex. Proiectul Ro-Net). In concordanta cu aceasta evolutie a crescut si numarul celor care acceseaza internetul in mod frecvent (cel putin o data pe saptamana), putin peste jumatatea populatie de peste 16 ani.

In continuare, nivelul inregistrat al celor care nu au utilizat niciodata internetul este ridicat (33% - 2015), dublu fata de media existenta la nivel comunitar. In perioada 2014-2016 pe fondul cresterii consumului individual si a veniturilor, a crescut si procentul celor care au cumparat produse si/sau servicii prin internet atat pe plan national cat si in regiune. Totusi, valoarea regionala de 9% este sub media nationala (12%) si cu mult mai mica decat cea comunitara.

5.4 Infrastructura educationala. Populatia scolara

In anul 2015 numarul unitatilor de educatie din regiune reprezenta 15,9% din numarul total al unitatilor de invatamant existente la nivel national, iar populatia scolara 17,7% din totalul populatiei scolare la nivel national (fata de 15,7%, respectiv 18% in 2013³⁸). Acest aspect exprima corelarea cu faptul ca regiunea detine cea mai mare populatie si suprafata dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale Romaniei.

Astfel, in regiune functionau 15,3% din numarul total de licee din Romania si 17,6% din cel al scolilor generale. Totodata, desi in regiune se afla 17,5% din populatia prescolara a Romaniei numarul gradinitelor existente reprezinta doar 10,3% din totalul national (2015).

Situatia comparativa a numarului de unitati scolare pe niveluri de educatie - 2013-2015

Unitate teritoriala	Gradinite		Scoli din inv. primar si gimnazial		Invatamant liceal si profesional		Scoli din inv. postliceal		Instituti de inv. superior	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Nord - Est	113	124	712	713	252	250	22	27	14	14
Romania	1187	1202	4045	4037	1612	1593	127	146	103	99

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

³⁸ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

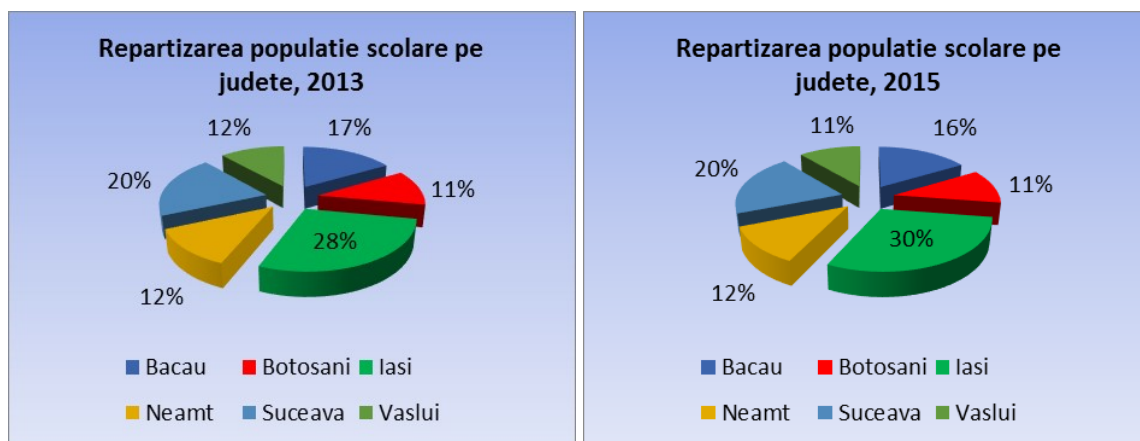
In anul 2015 se constata o usoara scadere a populatiei scolare in regiune, atat numeric (658410 - 2013; 644768 - 2015), cat si ca pondere in total populatie scolară la nivel national (18% - 2013; 17,7% - 2015).

La nivelul judetelor se observa ca in 2013, aproximativ 28% din total unitati scolare erau localizate in judetul Iasi, iar cel mai mic procent (11%) in judetul Botosani.

	2014 - 2015		2015 - 2016	
	Total unitati	Unitati autorizate	Total unitati	Unitati autorizate
Regiunea Nord-Est	2874	1894	2801	1882
Bacau	814	699	771	673
Botosani	702	414	704	417
Iasi	227	212	226	219
Neamt	337	292	337	311
Suceava	794	277	763	262
Vaslui	n/a	n/a	n/a	n/a

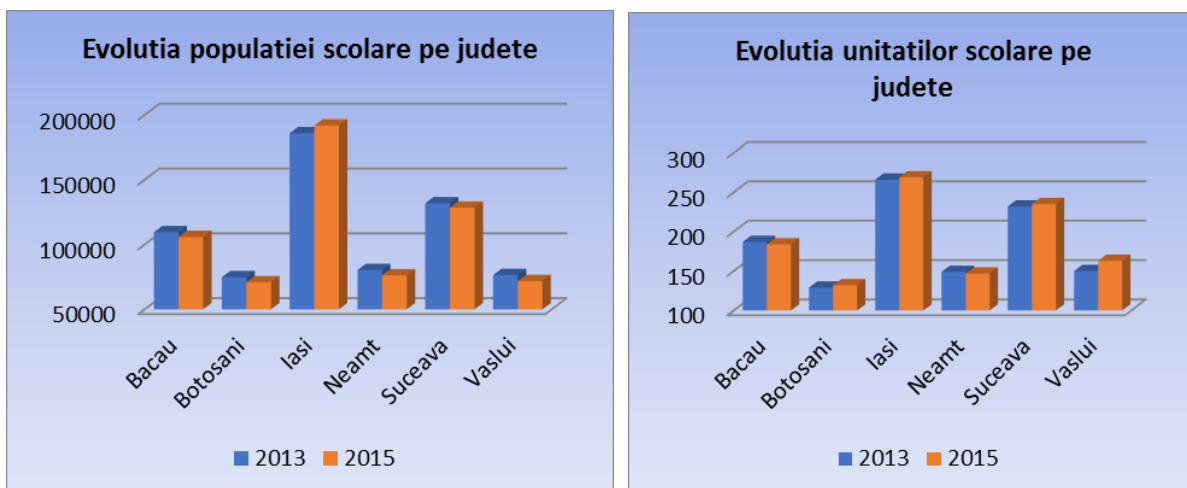
Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016

In ceea ce priveste unitatile scolare care au autorizatii sanitare de functionare se constata ca doar doua treimi din unitati, (65,9% in 2014, respectiv 67,2% in 2015) au fost autorizate.

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

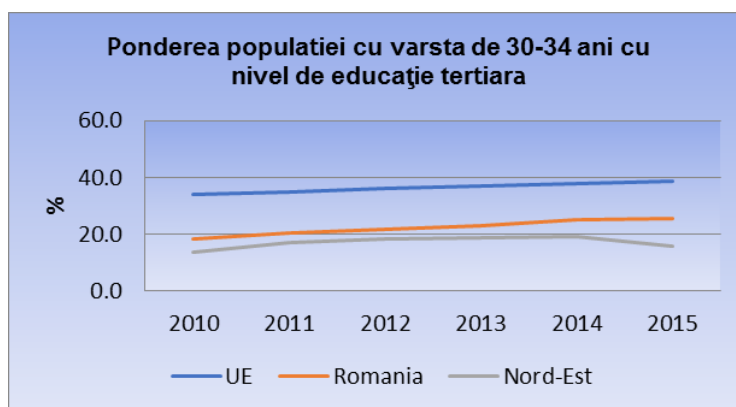
Analizand datele privind populatia scolară, pe judete, in perioada 2013-2015 se constata, ca judetul Iasi este singurul judet cu o populatie scolară in crestere. In acelasi, timp numarul unitatilor scolare a crescut in judetele Botosani, Iasi, Suceava si Vaslui.

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2009-2013³⁹ in Regiunea Nord-Est a avut loc o crestere cu 6 pp a ponderii populatiei cu varsta cuprinsa intre 30 si 34 ani avand cel putin educatie tertiara (nivel ISCED 5 sau 6). Cu toate acestea nivelul inregistrat (18,6%) ramane sub cel national si mult sub nivelul mediu european (38%).

In anul 2014 nivelul a crescut in continuare atat la nivel regional, cat si la nivel national (RNE: 19%; RO: 25%). In anul 2015 indicatorul scade semnificativ la nivelul regiunii, pe cand la nivelul national si cel comunitar continua sa creasca (RNE: 15,8%; RO: 25,6%; UE28: 38,7%).

Sursa: Prelucrare date EUROSTAT

La nivel judetean cele mai mari nivele pentru rata abandonului scolar in invatamantul profesional s-au inregistrat in judetele Bacau (11,6%) si Botosani (9,8%) in anul scolar 2009-2010. Totodata in anul scolar 2010-2011⁴⁰ se constata cresterea alarmanta a abandonului scolar in invatamantul profesional, rata abandonului la nivel regional practic, dublandu-se (18%).

Fata de anul scolar 2010-2011, in perioada 2014-2016 are loc o reducere substantiala a acestui indicator. Astfel, maximul inregistrat este in judetul Bacau (7,8 - 8,5%), iar minimul in judetul Iasi (cca. 1,5%).

Rata abandonului scolar in invatamantul profesional, %

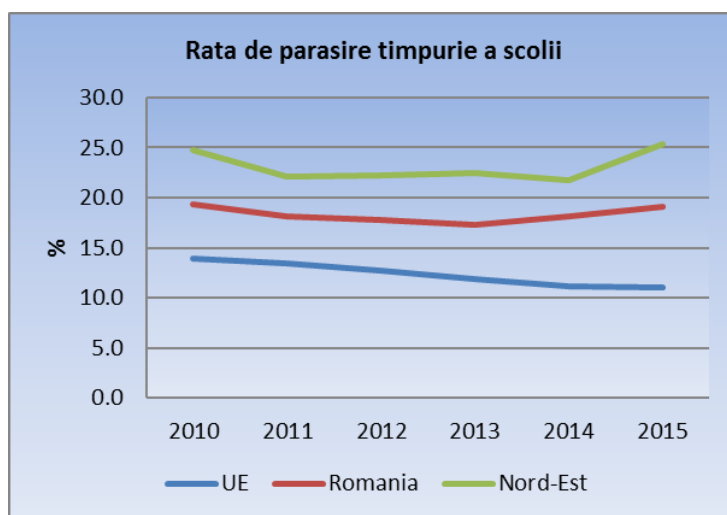
³⁹ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴⁰ Anul scolar 2010-2011 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

	An scolar 2014-2015	An scolar 2015-2016
Bacau	7,8	8,5
Botosani	4,2	3,2
Iasi	1,5	1,4
Neamt	4,1	5,7
Suceava	1,9	1,7
Vaslui	4,3	3,5

Sursa: Date furnizate de inspectoratele scolare judetene, decembrie 2016

În ceea ce privește rata părăsirii timpurii a școlii, în 2014, se constată o scădere a nivelului acesteia în Nord-Est, de la 22,5% în 2013⁴³ la 21,7%. În anul 2015, se constată o creștere semnificativă a nivelului, ajungând la 25,3% (RO: 19,1%, UE28: 11%). Fenomenul este ușor mai ridicat în rândul populației de sex masculin (26,8%).

Sursa: Prelucrari date EUROSTAT

Pe baza datelor existente în Baza de date TEMPO - online l Institutului National de Statistica, s-a calculat pentru fiecare nivel educational (prescolar, primar-gimnazial, liceal), la nivel de localitate, numărul de elevi înscriși ce revin per cadru didactic, pentru anul 2012⁴¹.

Astfel, în învățământul prescolar, numărul minim și maxim de copii per educator, pe fiecare județ și pe medii de rezidență (urban/rural) se prezintă după cum urmează: Bacău (12-21/11-43), Botoșani (14-21/15-33), Iași (15-22/15-39), Neamț (13-20/12-26), Suceava (11-25/11-29) și Vaslui (13-21/16-25).

Ținând cont că situația optimă la nivel prescolar presupune existența a doi educatori la 30 de copii rezulta din datele prezentate că în puține localități din regiune este îndeplinit acest criteriu. Practic aproape toate localitățile din mediul rural se confruntă cu un număr insuficient de educatori.

În 2015 nu au avut loc modificări majore în ceea ce privește numărul de copii prescolari per educator. Astfel, pe județ și medii de rezidență (urban/rural): județul Bacău (13-22/13-24), județul Botoșani (14-24/14-27), județul Iași (14-21/16-39), județul Neamț (13-22/10-30), județul Suceava (11-24/13-32) și județul Vaslui (12-18/13-30).

⁴¹ Anul 2012 constituie an de referință prevăzut în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

In invatamantul primar-gimnazial, din calculele facute rezulta urmatoarea situatie, in 2012, pentru numarul de elevi inscrisi ce revin per cadru didactic: Bacau (11-18/10-31), Botosani (13-47 cu maxim in localitatea Bucecea/10-39), Iasi (14-20/9-25), Neamt (13-22/7-23), Suceava (12-38 cu maxim in localitatea Solca/10-39), Vaslui (12-20/7-22). Se observa ca daca in localitatile urbane exista un relativ echilibru, in schimb, in mediul rural sunt pe de o parte localitati care se confrunta cu o lipsa acuta de cadre didactice, iar pe de alta parte altele care au un numar foarte mic de elevi per cadru didactic.

In 2015 in invatamantul primar-gimnazial nu au fost schimbari majore, datele pentru numarul de elevi per cadru didactic sunt: Bacau (11-19/8-17), Botosani (15-45 cu maxim in localitatea Bucecea/8-87 cu maxim in localitatea Cotusca), Iasi (11-19/7-35), Neamt (14-20/8-22), Suceava (10-35 cu maxim in localitatea Brosteni/7-43 cu maxim in localitatea Dumbraveni) si Vaslui (13-22/8-20).

In invatamantul liceal situatia indicatorului, in 2012, este urmatoarea: Bacau (12-19/6-19), Botosani (7-17/6-26), Iasi (13-19/8-54), Neamt (12-18/5-88), Suceava (6-22/6-16) si Vaslui (17-21/7-18). Si in acest caz, localitatile din mediul rural se confrunta cu acelasi tip de probleme mentionat la invatamantul primar si gimnazial.

In 2015, in invatamantul liceal datele arata astfel: Bacau (8-17/5-13), Botosani (6-17/5-18), Iasi (9-15/3-20), Neamt (10-16/2-27), Suceava (3-18/7-16) si Vaslui (13-17/5-22).

In privinta dotarii cu calculatoare a unitatilor de invatamant se constata o crestere a gradului de inzestrare in perioada 2006-2012. Astfel, la nivelul invatamantului primar si gimnazial numarul acestora a crescut cu 144% ajungand la 26.080 in 2012. Astfel, la fiecare calculator reveneau 13 elevi.

In invatamantul liceal numarul calculatoarelor a crescut cu 69% ajungand la 18.373 bucati in 2012⁴² - ceea ce presupune un raport de 8 elevi per calculator. In invatamantul superior a avut loc o crestere cu 50,4% a numarului de PC-uri ajungand la 10.623 unitati - asigurand un raport de 5,6 studenti per calculator.

Evolutia indicatorului nr. elevi/calculator, pe niveluri de invatamant, pentru perioada 2013-2015

	Invatamant primar si gimnazial			Invatamant liceal			Invatamant superior		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Romania	13,2	13,2	12,8	6,7	6,3	5,8	4,1	4	5,2
RNE	12,9	12,5	12,4	7,6	7,1	6,5	5,2	4,9	5
Bacau	11,6	11,3	10,8	6,4	6,3	5,8	4,8	4,5	6,1
Botosani	14	13,9	14,3	7,8	7,3	6,7	-	-	-
Iasi	13,3	12,9	13,2	7,3	6,6	6,1	5,2	5	6
Neamt	10,8	10,8	10,6	7,2	6,5	6,1	10,2	401	11,5
Suceava	15,3	14,5	14,2	8,5	7,7	7,2	5,1	4,1	2,4
Vaslui	12,6	12,1	11,5	9,9	9,5	7,9	-	-	-

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Din tabel se observa usoare scaderi ale valorii indicatorului pentru invatamantul primar, gimnazial si cel superior.

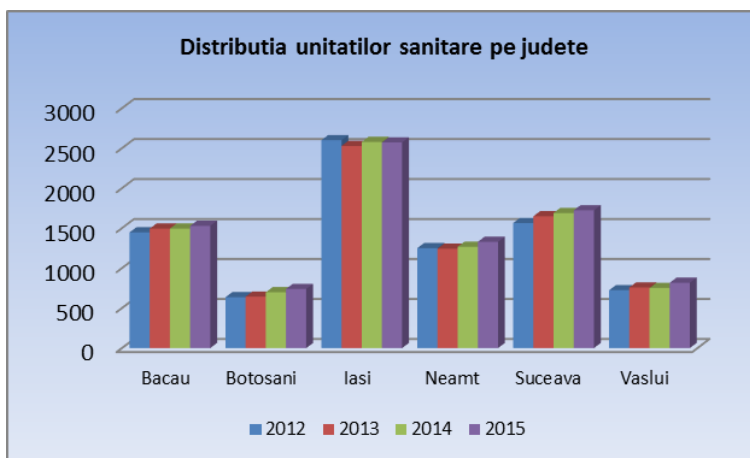
Se observa totodata imbunatatirea indicatorului pentru invatamantul liceal, inasa acesta nu inseamna neaparat cresterea numarului de calculatoare in licee (acesta de fapt a scazut), ci mai ales scaderea dramatica (cu 19% in 2015 fata de 2012) a populatiei scolare pentru acest nivel de invatamant.

⁴² Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

In anul 2012, la nivelul regiunii Nord-Est erau 2.092 biblioteci, din care aproximativ 70% il reprezentau bibliotecile scolare.

Acest numar a continuat sa scada in perioada 2013-2015, ajungand la 1.972 biblioteci, din care 1.388 erau biblioteci scolare.

5.5 Infrastructura de sanatate. Personal medical

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In intervalul analizat (2012-2015) se constata ca la nivel regional distributia unitatilor sanitare este aproape neschimbata, cele mai numeroase aflandu-se in judetul Iasi (29,5%), iar cele mai putine in judetele Botosani si Vaslui (8-9%). In mod similar aceleasi aspecte sunt constatate si in privinta evolutiei numarului de spitale si al medicilor.

Repartizarea medicilor, pe judete si medii, total si nr. la 10.000 locuitori

	2012 ⁴³		2013		2014		2015									
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural								
RNE	5936	43,37	916	4,78	6034	44,27	945	4,94	6089	44,77	972	5,09	5979	44,01	980	5,14
Bacau	888	33,49	161	4,64	902	34,34	161	4,66	920	35,26	160	4,65	953	36,7	157	4,58
Botosani	474	28,55	104	4,29	449	27,31	138	5,74	481	29,52	109	4,58	494	30,58	112	4,75
Iasi	2804	78,64	203	4,86	2826	78,9	197	4,69	2833	78,72	254	6	2715	75,03	240	5,64
Neamt	588	35,04	176	5,89	653	39,33	176	5,92	637	38,75	176	5,94	643	39,5	176	5,97
Suceava	727	27,86	158	4,25	743	28,62	166	4,46	762	29,47	167	4,48	732	28,41	192	5,15
Vaslui	455	29,92	114	4,75	461	30,33	107	4,5	456	29,73	106	4,5	442	28,48	10	4,42

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste repartizarea personalului medical pe medii de rezidenta, fata de anul de referinta 2012 se constata urmatoarele modificari:

- Cresterea cu apr. 4,5 unitati a valorii indicatorului medici /10000 locuitori in mediul urban din judetul Neamt;
- Scaderea cu apr. 3,6 unitati a valorii indicatorului medici /10000 locuitori in mediul urban din judetul Iasi.

Mai mult, discrepantele dintre mediul urban si rural se pastreaza, in zona urbana numarul de medici/10000 loc. fiind de aproape 10 ori mai mare fata de zona rurala.

Per total, la nivel regional indicatorul a crescut de la 20,8 in 2012 la 21,3 in 2015, acesta datorandu-se atat cresterii numarului de medici cat si scaderii populatiei rezidente in regiune.

⁴³ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Numar de paturi in spitale si medici, 2012-2015

Judet	Paturi in spitale				Medici			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Bacau	3.163	3.163	3.246	3.246	1.049	1.063	1.080	1.110
Botosani	2.191	2.191	2.191	2.191	578	587	590	606
Iasi	7.242	7.293	7.424	7.491	3.007	3.020	3.087	2.955
Neamt	2.259	2.259	2.250	2.250	764	829	813	819
Suceava	2.950	2.950	2.914	3.006	885	909	929	924
Vaslui	2.102	2.102	2.102	2.102	569	568	562	545
Nord-Est	19.907	19.958	20.127	20.286	6.852	6.979	7.061	6.959
Romania	129.397	130.450	130.735	131.889	53.681	54.086	54.929	56.110
% RNE/RO	15,38	15,30	15,40	15,38	12,76	12,90	12,85	12,40

Sursa: date si prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In ceea ce priveste evolutia numarului de paturi din spitale se constata o usoara crestere a acestora la nivel regional (cu 1,9% in 2015 fata de 2012).

5.6 Infrastructura de servicii sociale - grupuri defavorizate

In ceea ce priveste cantinele sociale si capacitatea acestora, precum si numarul mediu zilnic al beneficiarilor acestor cantine fata de anul 2012 (an de referinta) se constata urmatoarele:

- Cresterea, per total al capacitatii cantinelor de ajutor social, datorata cresterii capacitatii celor constituite de ONG-uri;
- Triplarea numarului de persoane ce beneficiaza zilnic de asistenta in judetul Vaslui;
- Scaderea cu 50% a capacitatii cantinelor existente in judetul Botosani;

Totodata, se constata ca in 2015 din cele 5109 locuri existente in cantinele de ajutor social, apr. 30% sunt finantate de ONG-uri. In privinta cheltuielilor de functionare, procentul este de 22%.

5.7 Conditii de locuire, alte servicii publice, spatii verzi

5.7.1 Locuinte si conditii de locuire

Conform datelor furnizate de INS, la nivelul anului 2013⁴⁴, numarul total de locuinte in Regiunea Nord-Est era de 1.427.223, reprezentand 16,21% din numarul total existent la nivel national - aspect corelat cu faptul ca regiunea detine cea mai mare pondere a populatiei dintre cele 8 regiuni de dezvoltare. In raport cu numarul de locuitori la nivel judetean, cele mai multe dintre acestea se afla in judetul Iasi cu 22% din totalul regional de locuinte si in judetele Bacau si Suceava cu cate 19%. Cele mai putine sunt in judetele Botosani si Vaslui, ce detin ponderi de cate 12,3% din total.

Din numarul total existent la nivel regional, 613.628 locuinte se aflau amplasate in mediul urban, reprezentand 43% din total. Si in acest caz, cele mai multe se aflau in localitatile urbane din judetele Iasi, Bacau si Suceava cu ponderi de 24,2%, 21% si 18,5% din total.

In anul 2015 se constata o crestere a numarului de locuinte la 1.440.141 (16,21% din numarul total la nivel national), distributia lor pe judete si pe mediul urban-rural ramanand neschimbata.

5.7.2 Serviciul de transport public in comun

Transportul local este organizat doar in 15 localitati urbane din regiunea Nord Est (conform datelor publicate de catre ANRSC - 2014), iar numarul operatorilor de transport local autorizati este de 37. Conform datelor publicate de INS, doar 8 localitati urbane din regiune dispuneau de vehicule (pe inventar) pentru transportul public local de pasageri, pe anul 2012. Parcul auto din localitatile

⁴⁴ Anul 2013 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

urbane cuprindea in total 652 vehicule de inventar pentru transport public de pasageri, din care 455 autobuze si microbuze, 170 tramvaie si 27 troleibuze.

Nr. pasagerilor transportati in transportul public in comun, pe categorii de vehicule, mii persoane

Tip	UAT	2012	2013	2014	2015
	RNE	55148	59428,7	56531,4	61766,2
Tramvaie	Botosani	1471	1449,7	1457,4	1190,2
	Iasi	53677	57979	55074	60576
	RNE	107192,4	113871,5	109741,8	115573
Autobuze si microbuze	Bacau	10864	10043	8729,3	8535
	Botosani	1603	1609,3	1640,1	1605,2
	Iasi	78056	84994	82878	89238
	Neamt	873	934	827	846
	Suceava	10239,7	10900,2	10616,8	10039,3
	Vaslui	5556,7	5391	5050,6	5309,5
	RNE	3553	3646	3689	3551
Troleibuze	Neamt	3553	3646	3689	3551
	Vaslui	-	-	-	-

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Cel mai mare numar de pasageri transportati a fost asigurat de transportul public in comun de pasageri pe baza de autobuze si microbuze - 107.192 mii pasageri totali in 2012⁴⁵, reprezentand 64,6% din numarul total al pasagerilor transportati. Dintre acestia, 72% provin din judetul Iasi. Transportul public pe baza de troleibuze se mai desfasura in 2012 doar in municipiul Piatra Neamt, inregistrandu-se un numar total de 3.553 mii pasageri.

In perioada 2013-2015 a avut loc o crestere a numarului de pasageri transportati cu autobuze si microbuze cu 7,8% fata de 2012.

Ponderea pasagerilor care au utilizat transportul electric a fost de 35,6% in 2013, 35,4% in 2014 si 36,1% in 2015. Astfel, in 2015 numarul total de pasageri care au utilizat transportul public in comun electric a fost de 65.317,2 mii persoane.

- **Spatiile verzi**

Spatiile verzi amenajate (parcuri, gradini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor si amenajarilor sportive in cadrul perimetrelor construite ale localitatilor) din mediul urban al Regiunii Nord-Est insumau 2.762 hectare in 2012⁴⁶. Astfel, spatiile verzi amenajate din regiune reprezentau 12,05% din suprafata totala de la nivel national. Suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 15,95 mp/loc, valoare cu aproximativ 2 mp mai scazuta decat media de la nivel national. Din suprafata totala a spatiilor verzi amenajate din mediul urban din Regiunea Nord-Est, 25,85% sunt amplasate in localitatile din judetul Bacau (714 hectare), 11,12% in judetul Botosani (307 hectare), 18,46% in judetul Iasi (510 hectare), 12,17% in judetul Neamt (336 hectare), 18,94% in judetul Suceava (523 hectare) si 13,47% in judetul Vaslui (372 hectare). Se remarca o crestere de aproximativ 9% a suprafetei spatiilor verzi fata de anul 2011 (crestere cu 200 ha in Municipiul Bacau).

⁴⁵ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁴⁶ Anul 2012 constituie an de referinta prevazut in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

In 2013 suprafata spatiilor verzi amenajate a ajuns la 3076 hectare la nivel regional (crestere cu 12% fata de 2012), reprezentand 12,9% din valoarea nationala (cu 1 pp mai mult fata de 2012). In ceea ce priveste suprafata medie/locuitor in anul 2013, aceasta are valoarea mai apropiata de cea la nivel national (17,66 fata de 18,77 la nivel national). De asemenea, se constata o crestere semnificativa a spatiilor verzi in mediul urban din judetul Iasi, in municipiul Iasi inregistrandu-se o crestere cu 210 hectare (46,6%), in orasul Hirlau o crestere cu 24 hectare (342,8%), iar in orasul Targu Frumos o crestere cu 26 hectare (650%).

In 2014 modificari substantiale au avut loc in

- municipiul Moinesti (judetul Bacau): crestere de 65% (28 ha);
- municipiul Dorohoi (judetul Botosani): crestere de 53% (18 ha);
- municipiul Barlad (judetul Vaslui): scadere de 16% (28 ha).

La nivel regional, in 2014, valoarea totala a spatiilor verzi a fost in stagnare fata de 2013 (doar 20 ha in plus).

In 2015 au avut loc crestere ale suprafetelor spatiilor verzi in urmatoarele municipii si orase:

- municipiul Bacau (judetul Bacau): crestere cu 2,4% (9 ha);
- municipiul Iasi (judetul Iasi): crestere cu 3,8% (25 ha);
- municipiul Campulung Moldovenesc (judetul Suceava): crestere cu 75% (15 ha);
- orasul Brosteni (judetul Suceava): crestere cu 1400% (14 ha).

La nivel regional aceste crestere insumeaza 63 ha. Fata de anul 2012 (de referinta) cresterea totala a fost de 14,3%.

In 2015 suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe cap de locuitor din mediul urban din Regiunea Nord-Est era de 17,92 mp/loc, valoare cu 2,7 mp mai scazuta decat media de la nivel national.

5.8 Anexe

Proiectele din Master Planul General de Transport al Romaniei care vizeaza Regiunea Nord-Est

Modul de transport	Denumire proiect	Lungime (km)	Valoare estimata (mil. euro)	Perioada de implementare		
				2014-2020	2021-2030	2031-2040
Infrastructura rutiera						
R-A	Autostrada Targu Neamt - Iasi - Ungheni	135,0	1059,70	X		
R-A	Autostrada Targu Mures - Targu Neamt	183,8	2942,57		X	
R-A	Autostrada Brasov-Bacau	160,0	1845,46		X	
R-DX	Drum expres Focsani - Bacau	109,3	428,30	X		
R-DX	Drum expres Bacau - Pascani	81,2	388,95	X		
R-DX	Drum expres Pascani - Suceava	60,5	289,99		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Siret	41,0	196,20		X	
R-DX	Drum expres Suceava-Botosani (faza I si II)	26,1	124,55		X	
R-DX	Drum expres Bacau-Piatra Neamt (faza I si II)	61,1	239,13		X	
R-TR	Drum Transregio Botosani-Tg. Frumos	73,0	36,50		X	
R-TR	Drum Transregio Vaslui-Galati (+Tisita)	181,0	90,50		X	
R-TR	Drum Transregio Iasi-Vaslui-Bacau	151,0	99,50		X	
R-TR	Drum Transregio Piatra Nt.-Tg. Neamt	35,0	19,10		X	
R-TR	Drum Transregio Suceava-Bistrita	178,0	124,90		X	
R-TR	Drum Transregio Iacobeni-Borsa-Negresti Oas	234	129,1		X	

R-ET	Drum EuroTrans Crasna-Albita	50,0	27,00		X
R-VO	Varianta ocolitoare Bacau	20,18	83,57	X	
R-VO	Varianta ocolitoare Suceava	7,29	18,38	X	
R-VO	Varianta ocolitoare Vatra Dornei	4	18,29		X
R-VO	Varianta ocolitoare Campulung Moldovenesc	18,0	86,40		X
R-VO	Varianta ocolitoare Vaslui	9,0	10,80	X	
R-VO	Varianta ocolitoare Barlad	11,3	13,54	X	
Infrastructura Feroviara					
F-Reab.	Ilva Mica - Suceava	191,0	687,20		X
F-Reab.	Pascani - Darmanesti	71,0	284,00		X
F-Reab.	Roman - Iasi	116,0	527,00		X
F-Reab. Elec.	Darmanesti-Vicsani	30,0	57,00		X
F-Vit. spor.	Pascani - Iasi	76,0	25,70	X	
F-Reab.	Focsani - Roman	147,0	588,00	X	
Infrastructura Aeriana					
A-Dezv.	Suceava		37,18		X
A-Dezv.	Iasi		102,63	X	
A-Dezv.	Bacau		66,87	X	
Infrastructura Multimodala					
M-Nou	Bacau		21,44	X	
M-Nou	Suceava		21,44		X
M-Nou	Iasi		34,25		X

Situatia cantinelor sociale si beneficiarilor, 2012-2015

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015
Capacitatea cantinelor de ajutor social, locuri				
Regiunea Nord-Est	3854	3454	3175	3605
Bacau	229	229	100	250
Botosani	600	350	350	300
Iasi	300	360	300	300
Neamt	340	180	290	370
Suceava	1335	1285	1085	1335
Vaslui	1050	1050	1050	1050
Beneficiari ai serviciilor cantinelor de ajutor social, numar mediu zilnic				
Regiunea Nord-Est	1997	2452	2782	2846
Bacau	125	129	73	234
Botosani	267	306	321	388
Iasi	173	172	225	189
Neamt	286	165	261	329
Suceava	747	683	813	784
Vaslui	399	997	1089	922
Cheltuieli de functionare, lei				
Regiunea Nord-Est	8621231	8483455	7996911	11756148
Bacau	311558	372239	152621	278084
Botosani	902964	904381	1284644	1511115
Iasi	820369	895549	1460901	1513814
Neamt	2117202	1784855	717732	1404966

Suceava	3108757	3166050	2784259	5382181
Vaslui	1360381	1360381	1596754	1665988
Din care: buget local, lei				
Regiunea Nord-Est	8087903	7931174	7314394	11184105
Bacau	304260	364759	149918	267400
Botosani	887911	886195	1264420	1492736
Iasi	820369	895549	902175	1513814
Neamt	1702072	1346758	717732	1404966
Suceava	3020926	3085548	2698475	4854001
Vaslui	1352365	1352365	1581674	1651188
Contributii beneficiar, lei				
Regiunea Nord-Est	533328	552281	123791	129682
Bacau	7298	7480	2703	10684
Botosani	15053	18186	20224	16988
Iasi	:	:	:	:
Neamt	415130	438097	:	:
Suceava	87831	80502	85784	87210
Vaslui	8016	8016	15080	14800
Fonduri proprii, sponsorizari, alte surse, lei				
Regiunea Nord-Est	:	;	558726	442361
Bacau	:	:	:	:
Botosani	:	:	:	1391
Iasi	:	:	55726	:
Neamt	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	440970
Vaslui	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Situatia cantinelor sociale constituite de ONG-uri, 2012-2015

Unitate administrativ teritoriala	2012	2013	2014	2015
Capacitatea cantinelor de ajutor social, locuri				
Regiunea Nord-Est	913	1400	1582	1504
Bacau	178	228	270	150
Botosani	318	315	335	315
Iasi	172	207	237	237
Neamt	245	650	644	682
Suceava	:	:	96	120
Vaslui	:	:	:	:
Beneficiari ai serviciilor cantinelor de ajutor social, numar mediu zilnic				
Regiunea Nord-Est	691	1103	1460	1182
Bacau	28	198	115	66
Botosani	275	257	429	331
Iasi	172	187	326	214
Neamt	216	461	520	471
Suceava	:	:	70	100
Vaslui	:	:	:	:
Cheltuieli de functionare, lei				

Regiunea Nord-Est	1756409	2546368	3200448	3296028
Bacau	24320	85800	116300	26200
Botosani	739046	836810	658960	494122
Iasi	509046	503462	782286	851043
Neamt	483997	1120296	1385182	1700528
Suceava	:	:	257720	224135
Vaslui	:	:	:	:
Din care: buget local, lei				
Regiunea Nord-Est	138960	674783	950917	942663
Bacau	:	:	37000	:
Botosani	:	:	:	:
Iasi	93960	:	223560	162000
Neamt	45000	674783	677857	732663
Suceava	:	:	12500	48000
Vaslui	:	:	:	:
Contributii beneficiar, lei				
Regiunea Nord-Est	60617	68944	85663	72111
Bacau	4320	:	10800	10800
Botosani	56297	68944	74863	61311
Iasi	:	:	:	:
Neamt	:	:	:	:
Suceava	:	:	:	:
Vaslui	:	:	:	:
Fonduri proprii, sponsorizari, alte surse, lei				
Regiunea Nord-Est	1556832	1802641	2163868	2281254
Bacau	20000	85800	68500	15400
Botosani	682749	767866	584097	432811
Iasi	415086	503462	558726	689043
Neamt	438997	445513	707325	967865
Suceava	:	:	245220	176135
Vaslui	:	:	:	:

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

6. Mediu

6.1. Infrastructura de utilitati

Servicii de furnizare a apei potabile

În anul 2015⁴⁷, doar 66,5% din localitățile Regiunii Nord-Est erau conectate la rețeaua publică de furnizare a apei potabile, nivel inferior mediei naționale (77,70% - creștere față de 2012⁴⁸ - 62,13%). Se remarcă o creștere a numărului localităților conectate la rețeaua de apă din județul Suceava, de la 48 în anul 2012 la 60 în 2015. La nivel regional, în 2015, față de anul 2014, au fost conectate 5 noi

⁴⁷ Sursa datelor: Baza de date TEMPO - online, INS 2015

⁴⁸ Anul 2012 este anul de referință pentru acești indicatori în varianta avizată și aprobată a Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020.

localitati, iar cate o localitate din judetele Botosani si Iasi au fost deconectate. Urmarind populatia deservita de reseaua de apa, diferenta este si mai accentuata - 49,6% (45,5% in 2012) la nivelul regiunii fata de media nationala de 63,8% (60,3% in 2012). La nivel intraregional, cel mai mic procent al populatiei⁴⁹ conectate la reseaua de apa se inregistreaza in judetul Suceava (32,0%) - (29,4% in 2012), in timp ce nivelul inregistrat in judetul Iasi (72,0%) depaseste cu mult media nationala.

Populatia deservita de sistemul public de alimentare cu apa	% din populatie 2012	% din populatie 2013	% din populatie 2014	% din populatie 2015
ROMANIA	60,3	61,4	62,6	63,75
Regiunea NORD-EST	45,5	49,1	49,3	49,58
Bacau	51,6	52,1	53,4	53,62
Botosani	38,2	35,9	37,0	38,16
Iasi	55,1	74,3	72,6	72,03
Neamt	57,0	48,8	49,8	51,25
Suceava	29,4	33,3	31,8	31,97
Vaslui	36,7	33,6	36,6	36,10

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In 2014 se observa o crestere cu peste 140 mii a numarului de locuitori conectati la reseaua de apa in judetul Iasi si cu 14 mii in judetul Suceava, dar si o scadere a populatiei conectate din judetele Neamt (- 36 mii), Botosani (-7 mii) si Vaslui (-1.600⁵⁰). In anul 2015 cresterea a fost mai modesta, cu aproape 5000 de persoane la nivel regional. Se remarca in 2015 fata de anul precedent scaderea numarului persoanelor conectate la reseaua de apa in judetul Vaslui (2558), Iasi (1760) si Bacau (380)

Totodata, in regiune exista doua orase care nu sunt inca conectate la reseaua de apa potabila, Cajvana si Milisauti din judetul Suceava.

Pe de alta parte, ponderea consumului de apa potabila pentru consum casnic in totalul volumului de apa distribuita este in Regiunea Nord-Est de 66,86%, sub media nationala (75,45%). Aceste valori sunt in crestere fata de 2012 (64,58% in Regiunea Nord-Est; 67,1% media nationala).

Urmarind datele aferente consumului de apa potabila pentru uz casnic per locuitor, se constata ca nivelul total in 2015 este de 15,6 m³/persoana, in scadere cu 3,87 m³ fata de 2012, valoare cu mult sub nivelul mediu national (28,32 m³). Pe de alta parte, se constata si o scadere continua anuala a consumului de apa potabila in mediul urban, atat pentru uz casnic, cat si pentru agentii economici, cantitatea de apa potabila distribuita consumatorilor, pentru intreaga regiune, scazand de la 99.119 mii metri cubi in 2012, la 78.892 in 2013, la 73.259 in 2014, o exceptie fiind in 2015 cand a fost o usoara crestere, la 76.163 mii metri cubi.

Reteaua de canalizare

In anul 2015 doar 34,06% (32,97% in 2014 30,25% in 2013 si 28,44% in 2012) din localitatile regiunii erau racordate la sisteme de canalizare, situatie similara cu cea nationala 35,27% (33,67% in 2014, 30,87 in 2013 si 29,11% in 2012).

In plus, orasele Milisauti si Vicovu de Sus nu au retea de canalizare. Situatia este cu totul alta cand analizam procentul populatiei conectate din total populatie, media regionala (la nivelul anului 2015)

⁴⁹ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele INS privind populatia stabila. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente mari intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem. In acest caz a fost folosita populatia rezidenta la 1 ianuarie

⁵⁰ Diferente rezultate din ajustarile realizate de INS

de 33,73% fiind cu mult sub nivelul national de 47,79%. Fata de anul 2012 se observa o scadere a ponderii regionale (de la 35,53%), in timp ce cea nationala a crescut ⁵¹. In anul 2013 s-a inregistrat o scadere cu peste 100 mii a populatiei din Regiunea Nord-Est conectate la rețeaua de canalizare, urmata de o crestere in 2014 (cu 30 mii persoane), cele mai mari fluctuatii inregistrandu-se in judetele Iasi, Neamt si Botosani. In anul 2015 se constata o crestere la nivel regional a numarului de locuitori conectati cu 6537 fata de 2014, insa s-au inregistrat scaderi in judetele Bacau si Vaslui.

Locuitorii cu locuintele conectate la sistemele de canalizare	% din populatie 2012	% din populatie 2013	% din populatie 2014	% din populatie 2015
ROMANIA	46,92	46,74	47,17	47,56
Regiunea NORD-EST	35,53	32,46	33,45	33,63
Bacau	38,38	38,65	39,92	39,85
Botosani	34,01	28,88	29,18	29,17
Iasi	44,63	39,03	39,08	39,09
Neamt	39,12	31,62	31,91	31,99
Suceava	25,34	25,64	26,50	27,61
Vaslui	26,84	25,48	29,54	29,29

Sursa: prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Toate judetele au valori inferioare nivelului national. Judetele Suceava, Botosani si Vaslui sunt cele care au cele mai mari probleme, doar 27,61%, 29,17% respectiv 29,29% din populatie avand acces la acest serviciu. Beneficiu de acces la rețele de canalizare (2015), 44 de orase si municipii din regiunea Nord Est; rețeaua avand o lungime totala de 3735,7 km, (71,40% din rețeaua totala de canalizare de la nivelul intregii regiuni). Din cele 46 de orase si municipii din regiunea Nord Est, doar 35 de localitati detineau statii de epurare in functiune la nivelul anului 2014.

6.2. Calitatea aerului

Calitatea aerului a fost monitorizata continuu prin rețeaua automata de monitorizare a calitatii mediului reprezentata la nivelul regiunii de 19 statii automate, dintre care 7 de tip fond urban, 6 de tip industrial, 2 de tip trafic, 1 de tip fond suburban, 1 de tip fond regional, 1 de tip urban/trafic si 1 de tip EMEP.

Concentratiile medii anuale ale poluantilor atmosferici NO₂, SO₂, PM₁₀, O₃, C₆H₆, Pb, As, Cd si Ni determinati in cadrul RNMCA (Rețeaua Nationala de Monitorizare a Calitatii Aerului) la statiile de fond, trafic si industrial, in anul 2014, in raport cu valorile limita anuale/valoarea tinta, au fost depasite la indicatorul ozon, de statia IS 4 (Iasi) cu aproape 20 μg/m³ (limita fiind de 120 μg/m³).

Din analiza datelor existente se constata ca pentru perioada 2009-2014, la toti poluantii luati in studiu, la toate tipurile de statii exista o tendinta generala de reducere a concentratiilor medii anuale, care de regula s-au situat sub valorile limita / valorile tinta, inclusiv in anul 2014. ⁵²

6.3. Calitatea apelor

Regiunea Nord Est cuprinde din punct de vedere hidrografic doua bazine principale Siret si Prut, fiecare avand in componenta sub-bazine, dintre care mentionam: sub-bazinele Suceava, Moldova, Bistrita, Trotus pe partea dreapta a Siretului, sub-bazinul Barlad pe partea stanga a Siretului si sub-bazinul Jijia pe partea dreapta a raului Prut.

⁵¹ Datele pentru 2012 au fost modificate conform noilor date in ceea ce priveste populatia, folosindu-se indicatorul populatia rezidenta la 1 ianuarie.

⁵² Date din raportul anual privind starea mediului in Romania, anul 2015

In bazinele hidrografice Siret si Prut s-au inregistrat depasiri ale valorilor de prag la cloruri, sulfati si nitrati, depasiri datorate fondului natural mare al acestora, fond generat de prezenta apelor de tip clorosulfuroase, a litologiei straturilor, dar si a poluarii provenite din agricultura.

6.4. Calitatea solurilor

Conform Raportului anual privind starea mediului in Romania pentru anul 2015⁵³, Regiunea Nord-Est este afectata de diferite procese de panta (eroziune de suprafata, de adancime, alunecari de teren) pe o suprafata totala de 1.129.652 ha, reprezentand 33,5% din suprafata totala afectata a Romaniei.⁵⁴

Alte procese naturale si/sau antropice care afecteaza calitatea solurilor sunt:

- compactarea primara si/sau secundara - in Regiunea NE 28,5% din total national,
- poluarea produsa prin sedimente datorita eroziunii (colmatare) - 85% din suprafata afectata este situata in regiunea Nord-Est (11.293 ha), judetele afectate sunt Bacau (3.143 ha), Iasi (3.130 ha), Neamt (1065 ha) si Vaslui (3.955 ha).

Suprafetele cu soluri poluate in urma activitatii din sectorul industrial (minier, siderurgic, energetic etc.) in regiunea Nord-Est reprezinta 20,5% din total national.

In anul 2014, in Regiunea Nord-Est au fost inregistrate 12 poluari accidentale ale solului, astfel: Bacau - 3, Iasi - 3, Neamt - 3, Suceava - 2, Vaslui - 1, din cauza, in principal, a scurgerilor din conductele de transport titei, emisiilor de amoniac, deversarilor/scurgerilor de ape uzate menajere si industriale in albiile de rau si panza freatica, accidentelor la transportul combustibililor, incendiilor, etc. In judetul Botosani nu s-au inregistrat evenimente de mediu in anul 2014.

Situatia siturilor contaminate

In Regiunea Nord-Est au fost identificate la nivelul anului 2015⁵⁵ un numar de 156 situri contaminate/potential contaminate, distribuite dupa cum urmeaza:

- La nivelul judetului **Bacau** exista 103 situri potential contaminate. Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, amoniu, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, fosfogips, deseuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologica, deseuri miniere, saruri de amoniu, benzofluoranten, precum si deseuri municipale.
- In judetul **Botosani**, in urma procesului de identificare preliminara a siturilor potential contaminate s-a intocmit o lista continand 5 amplasamente situate in municipiul Botosani afectate de poluari cu produse petroliere si care au fost supuse analizei si validarii la nivel national. Niciunul din aceste situri nu este in prezent validat ca sit contaminat.
- Pe raza judetului **Iasi** sunt 5 situri potential contaminate si 2 contaminate, care provin din activitati industriale (metalurgie, producerea de energie) si depozitarea de deseuri municipale. 6 situri contaminate sunt in proces de reabilitare/remediere.
- La nivelul judetului **Neamt** exista 29 situri potential contaminate si 4 situri contaminate sunt in proces de reabilitare/remediere. Natura poluantilor este in general de origine industriala si consta in hidrocarburi petroliere, deseuri municipale, amoniu, fenoli, nitriti, azotati, sulfati, cloruri, fier, mangan, metale grele, deseuri organice, uleiuri uzate, contaminare bacteriologica, s.a.

⁵³ Ultimul raport publicat de Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor

⁵⁴ Fata de varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 (in care au fost folosite datele din Raportului anual privind starea mediului in Romania pentru anul 2012), nu sunt prezente modificari.

⁵⁵ Rezultate centralizate urmare a corespondentei derulate cu Agentia Nationala pentru Protectia Mediului si Agentiile pentru Protectia Mediului in perioada august-septembrie 2016

- In judetul **Suceava** se regasesc 6 situri contaminate si 6 situri potential contaminate: patru platforme de deseuri municipale, un depozit de zgura si cenusa si noua zone miniere afectate de unitatile de preparatie a substantelor minerale utile. Un numar de 6 situri contaminate sunt in proces de reabilitare/remediere.
- In judetul **Vaslui** nu exista situri contaminate, singurul care era in evidenta in 2012 a fost reabilitat.

Astfel, la nivel regional, numarul total al siturilor contaminate/potential contaminate a crescut cu trei fata de nivelul din PDR NE 2014-2020 (153 in 2012).

6.5. Schimbari climatice

Principala problema de mediu cu cel mai ridicat nivel de complexitate o constituie schimbarile climatice, intrucat produce implicatii socio-economice importante atat la nivel mondial dar si regional-local.

In general, principalele surse generatoare de gaze cu efect de sera la nivel regional provin din activitatile de productie a energiei electrice si termice prin arderea combustibililor fosili, ardere in industria prelucratoare, depozitarea si/sau incinerarea deeurilor, agricultura (in special culturile cu fertilizatori), zootehnia prin cresterea animalelor si a managementului dejectiilor, transportul rutier.

Cantitatea totala a emisiilor de gaze cu efect de sera la nivel regional, verificata pentru operatorii inclusi in schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera aferenta anului 2014 este de 42.575.226 tone CO₂, iar pentru anul 2015 este de 42.396.344 tone CO₂, observandu-se o usoara scadere.

Analizand datele existente⁵⁶, rezulta ca emisiile de gaze cu efecte de sera la nivelul Regiunii NE reprezinta aproximativ 3,5% din totalul emisiilor la nivel national. Emisiile aferente judetului Neamt reprezinta 51% din emisiile regiunii, datorita fabricii de ciment de la Tasca, Carpatcement, care emite 79% din totalul gazelor cu efect de sera ale judetului.

6.6. Energii regenerabile

Regiunea Nord-Est detine un potential ridicat si diversificat al energiilor regenerabile (solara, hidro, biogaz, centrale cogenerative, biomasa, geotermala, eoliana).

La nivelul anului 2016 in Regiunea Nord-Est figurau 110 proiecte care vizau obtinerea de energie din surse regenerabile, aflate in diverse stadii de implementare, insumand aproximativ 1400 MW. Astfel, pana in luna iulie 2016 au fost incluse in baza de date a Transelectrica⁵⁷, 14 proiecte aflate in stadii de aviz tehnic si 96 cu contracte de racordare la Sistemul Electroenergetic National. Cele mai multe proiecte au vizat valorificarea energiei solare (66 proiecte), energiei eoliene (20 proiecte), si hidroenergie prin microhidrocentrale (13 proiecte).

Puterea instalata a sczut la mai putin de o treime fata de valoarea din 2014⁵⁸, in special pe partea de proiecte eoliene, multe dintre acestea fiind abandonate.

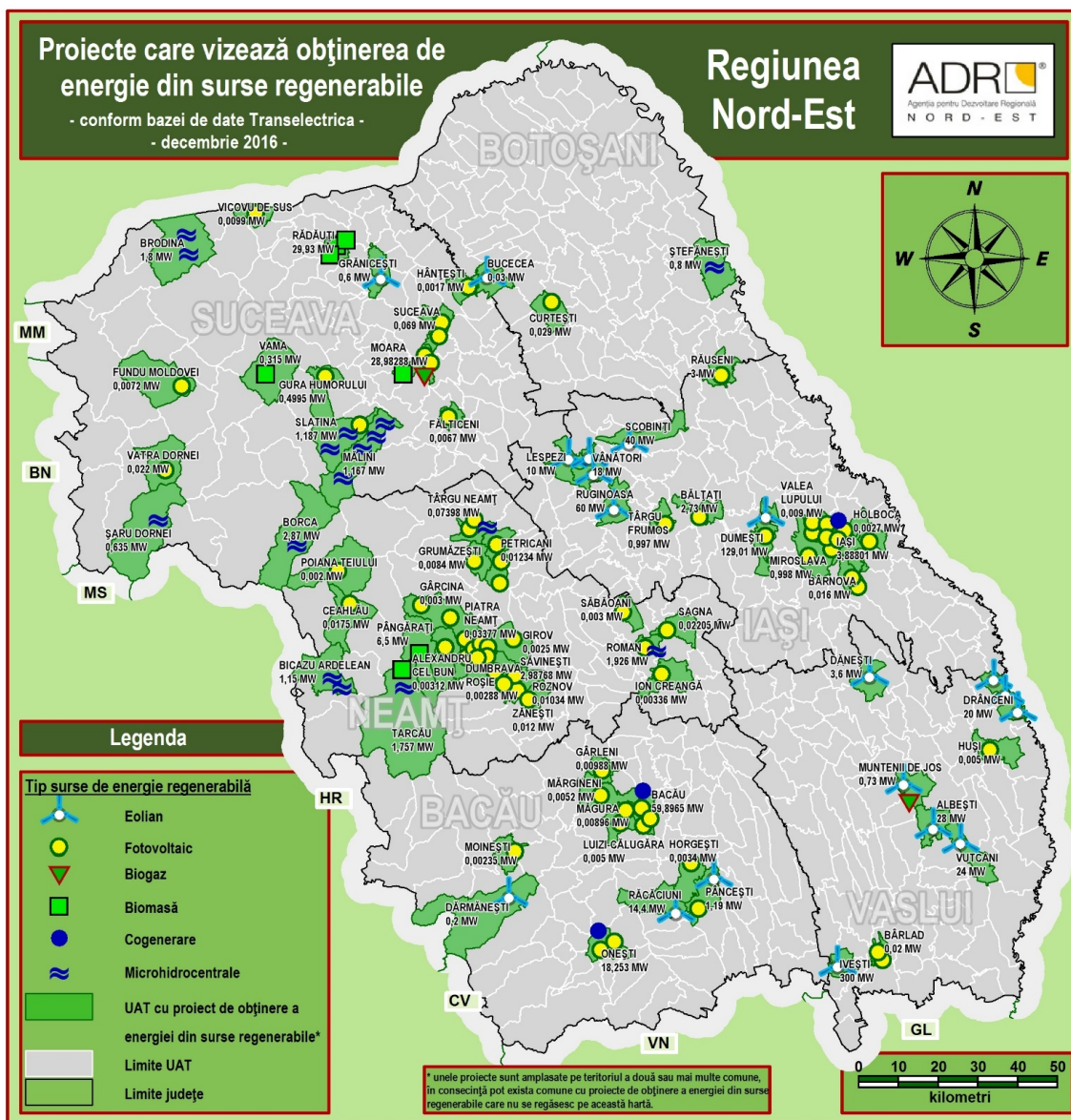
Judetele Neamt si Suceava au implementat cele mai multe proiecte 28, respectiv 27, majoritatea fiind bazate pe energie solara, existand insa si proiecte de centrale eoliene, pe cogenerare, pe biomasa si

⁵⁶ Lista emisiilor de CO₂ pentru anul 2014, publicata pe site-ul Ministerului Mediului

⁵⁷ Compania Nationala de Transport a Energiei Electrice

⁵⁸ Datele existente in varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020 sunt la nivelul lunii februarie, 2014

hidro. Urmeaza judetul Bacau, cu 21 de proiecte, din care 17 fotovoltaice, 3 eoliene si unul pe cogenerare.

6.7. Managementul deseurilor

Situația deșeurilor menajere, 2014

Unitate teritorială	Grad acoperire populație servicii salubritate, %	Grad urban, %	Grad rural, %	Deseuri colectate, tone ⁵⁹	Deseuri necolectate, tone
Bacău	75,41	97,31	58,81	68472,67	23061,03
Botoșani	91,04	99,51	85,24	36735,64	5419,05
Iași	89,71	97,86	82,77	139039,38	13140,8
Neamț	84,86	81,99	86,46	42281,04	15635,18
Suceava	92,41	96,47	89,58	81638,84	8671,71

⁵⁹ Cantitățile raportate de ANPM sunt mai mici decât cele raportate de APM-uri

Vaslui	35,62	79,16	7,62	16718,21	42405,37
Total RNE	80,62	93,67	71,34	384885,78	108333,14

Sursa: Corespondenta scrisa derulata cu Agentia Nationala pentru Protectia a Mediului, august-septembrie 2016

Fata de datele folosite in varianta avizata si aprobata a PDR Nord-Est 2014-2020, se observa o crestere in toate judetele a gradului de acoperire a populatiei cu servicii de salubritate, mai putin in judetul Botosani, unde a fost o usoara scadere (95,53% in 2011). In mediul rural, gradul de acoperire a scazut usor in judetul Suceava, iar in celelalte judete a avut o crestere semnificativa. Din punct de vedere al cantitatii de deseuri colectate se constata o scadere in toate judetele, pe cand cantitatea de deseuri necolectate a crescut in judetele Botosani (cu 1.089t) si Iasi (cu 2.223t) si a crescut in Bacau (cu 7.905t), Neamt (cu 6.038t), Suceava (cu 5.015t) si Vaslui (cu 28.441t).

In Regiunea Nord-Est existau la nivelul anului 2014 trei depozite municipale conforme autorizate: Piatra Neamt, Bacau si Tutora (Iasi). Astfel, in cursul anului 2012 operau 25 statii de transfer si/sau sortare, dupa cum urmeaza: 6 in judetul Bacau (Bacau, Comanesti, Moinesti, Onesti, Beresti-Tazlau si Gaiceana), 5 in judetul Botosani (Botosani, Dorohoi, Darabani, Saveni), 1 in judetul Iasi (Iasi), 9 in judetul Suceava (Suceava, Gura Humorului, Vatra Dornei, Radauti, Siret, Ipotesti), 4 in judetul Neamt (Piatra Neamt, Tirgu Neamt, Roznov, Tasca-momentan fara operator). Fata de 2011, au mai fost puse in functiune 3 statii de transfer si/sau sortare in judetul Bacau si 3 in judetul Suceava, insa nu au mai fost date in folosinta 3 statii din judetul Iasi (Raducaneni, Harlau si Sipote) din lipsa de personal. Instalatii si platforme de compostare pentru deseurile biodegradabile se gasesc in municipiile Bacau, Onesti, Piatra Neamt si orasul Tirgu Neamt.).

6.8. Protectia mediului si biodiversitatea

In regiunea Nord-Est sunt prezente 103 arii protejate (24 situri Natura2000 de tip SPA si 79 de situri de tip SCI - date actualizate in octombrie 2016), cu 3 mai multe fata de numarul existent in PDR NE 2014-2020. Acestea ocupa in regiune aproximativ 297 mii ha - 8% din teritoriu (cele de tip SPA), respectiv 265 mii ha - 7% din teritoriu (cele de tip SCI). Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum Parcuri Nationale (Muntii Rodnei, Calimani, Ceahlau, Cheile Bicazului-Hasmas), Parcuri Naturale (Vanatori-Neamt), sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

In ceea ce priveste suprafetele ocupate de ariile naturale protejate apartinand retelei Natura 2000, pe primele locuri se afla judetele Neamt si Suceava pentru ariile de tip SPA - a 88733, respectiv 84085 ha, iar pentru cele de tip SCI, judetele Suceava, Neamt si Iasi, cu 68995, 68299, respectiv 67356 ha.

In raport cu datele furnizate de catre Agentiile Pentru Protectia Mediului din Regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2016, 47 arii naturale protejate beneficiaza de planuri de management aprobate (vezi anexa).

Restul planurilor se afla in faza de elaborare sau in diferite stadii de evaluare de catre autoritatile competente, in vederea aprobarii.

6.8 Anexa

Denumire arii incluse in parc/geoparc/sit Natura 2000 ⁶⁰	Judet
Polita cu Crini	
Cascada Duruitoarea	Nt
Lacul Izvorul Muntelui	

⁶⁰ inclusiv arii suprapuse

Parcul National Ceahlau	
Ceahlau	
Masivul Ceahlau	
Rezervatia Lacul Iezer din Calimani	
Doisprezece Apostoli	
Jnepenisul cu Pinus cembra - Calimani	Sv
Parcul National Calimani	
Muntii Calimani	
Rezervatia de Zimbri - Neamt	
Vanatori - Neamt	
Vanatori - Neamt	Nt
Parcul Natural Vanatori - Neamt	
Secu	Nt
Fanetele seculare Ponoare	Sv
Fanetele seculare Frumoasa	Sv
Lacul Cujdel	Nt
Lacurile de Acumulare Buhusi-Bacau-Beresti	Bc
Saraturile din Valea Ilenei	Is
Movila lui Burcel	Vs
Lunca Siretului Mijlociu	Bc, Is, Nt
Codrul Secular Runc	
Osesti - Barzesti	Vs
Fanaturile de la Glodeni	Vs
Larion	
Crovul de la Larion	Sv, Bn
Padurea Talasmani	
Padurea Talasmani	Vs
Dealul lui Dumnezeu	Is
Lacul Balatau	Bc
Moldova Superioara	Sv
Tinovul Saru Dornei	Sv
Tinovul de la Romanesti	Sv
Tinovul Mare Poiana Stampei	Sv
Bistrita Aurie	Sv
Pietrosul Brostenilor-Cheile Zugrenilor	Sv
Lunca Mircesti	Is
Padurea Homita	Is
Padurea Medeleni	Is
Padurea Roscani	Is
Padurea Tatarusi	Is
Padurea Uricani	Is
Padurea Miclesti	Is

Rezervatia faunistica Borca	Nt
Rezervatia faunistica Brates	Nt
Siretul Mijlociu Bucecea	Bt, Sv
Dealul Perchiu	Bc
Acumularile Rogojesti - Bucecea	Bt
Rarau - Giupalau	Sv
Muntii Rarau - Giupalau	
Codrul Secular Slatioara	
Fanatele montane Todirescu	
Codrul Secular Giupalau	
Rarau-Pietrele Doamnei	
Pestera Lilieciilor	
Iazurile de pe valea Ibanesei - Baseului - Podrigai	Bt
Turbaria de la Dersca	Bt
Lacul Stanca Costesti	Bt
Lacurile Falticeni	Sv
Cusma	Sv
Magura Targu Ocna	Bc
Gaina Lucina	Sv
Rezervatia Naturala Bucias	Bc
Raul Moldova intre Tupilati si Roman	Nt
Cheile Sugaului Munticelu	Nt
Cheile Bicazului-Hasmas	
Raul Moldova intre Paltinoasa si Rusi	Sv
Dorohoi Saua Bucecei	Bt
DEALUL MARE HARLAU	Bt
REZERVATIA NATURALA PADUREA TUDORA	Bt
REZERVATIA NATURALA ARINISUL DE LA HORLACENI	Bt
Padurea si pajistile de la Marzesti	Is
Padurea Homita	Is
Padurea Barnova-Repedea	Is, Vs
Raul Moldova intre Oniceni si Mitesti	Is
Lacurile Vaduri si Pangarati	Nt
Pietrosul Brostenilor-Cheile Zugrenilor	Sv
Obcina Feredelului	Sv
Padurea Badeana	Vs
Padurea Seaca Movileni	Vs
Padurea Balteni Harboanca	Vs

7. Economia regiunii

7.1. Contextul economic regional - evolutia produsului intern brut regional

Ultimele date statistice disponibile pentru produsul intern brut la nivel regional, cat si judetean sunt la nivelul anului 2014. Pentru perioada 2015-2019 exista o proiectie a acestor indicatori realizata de catre Comisia Nationala de Prognoza, in materialul intitulat „Proiectia principalilor indicatori economici si sociali in profil teritorial pana in 2019 (decembrie 2016)”.

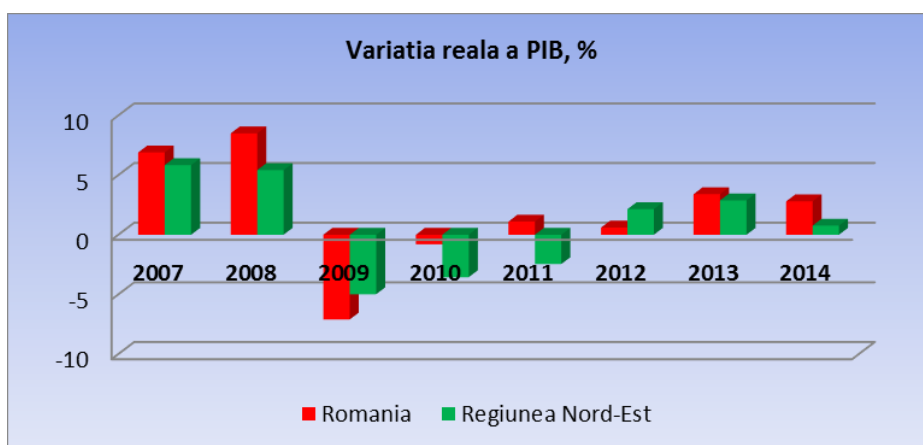
Evolutia PIB regional, comparativ cu nivelul national

Indicator	2007	2008	2009	2010	2011 ⁶¹	2012	2013	2014
PIB, mil. lei preturi curente (RO)	418257,9	524388,7	510522,8	533881,1	565097,2	595367,3	637456	668143,6
PIB, mil. euro, preturi curente (RO)	125328,2	142392,4	120483	126815,6	133343,6	133610,2	144253,4	150327
Rata de crestere reala a PIB, % (RO)	6,9	8,5	-7,1	-0,8	1,1	0,6	3,5	3,1
PIBR, mil. Lei preturi curente	45483,4	55400,6	55162,8	56081,2	57274,4	61404,7	65380,3	67169,4
PIBR, mil. euro, preturi curente	13628,8	15043,4	13018,3	13321,2	13514,8	13780,2	14795,2	15112,5
Rata de crestere reala a PIBR, %	5,84	5,41	-5,64	-3,5	-2,46	2,15	2,87	0,76

Sursa: Conturi nationale regionale 2007-2014 - INS, BNR, EUROSTAT

Nota1: Rata de crestere reala a PIBR a fost calculata pe baza nivelului deflatorului utilizat in calculul ratei de crestere reala a PIB, comunicata de catre EUROSTAT, ian. 2017

Nota2: Cursul de schimb la care s-a calculat valoarea PIB in euro este cursul mediu anual comunicat de catre BNR

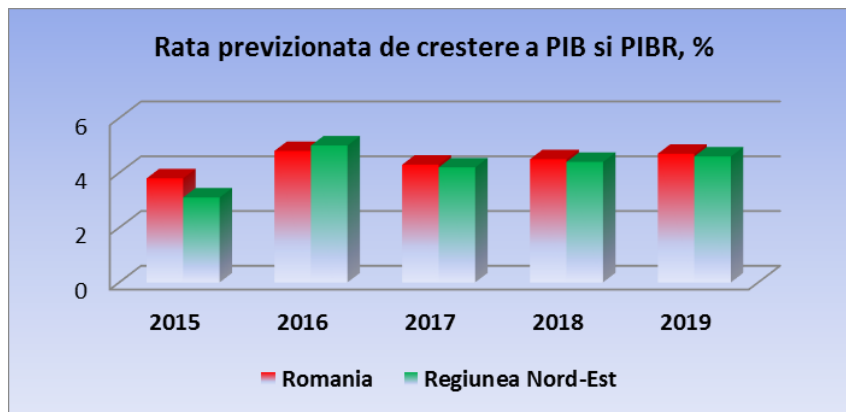
Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice INS, EUROSTAT

Suplimentar, fata de elementele prezentate in PDR Nord-Est 2014-2020 (versiunea aprobata de CDR Nord-Est) se constata la nivelul anului 2012 o revenire economica in Regiunea Nord-Est. Astfel, dupa trei ani marcati de recesiune economica, PIB regional a crescut in termeni reali cu 2,15% in 2012 (fata de anul anterior). De asemenea, si in anii 2013-2014 se mentine trendul de crestere, mentinandu-se totusi la un nivel inferior trendului national. Conform proiectiilor pentru perioada 2015-2019 PIB RNE ar urma sa creasca anual cu un ritm de 3-4%.

PIBR total in 2014, este de 67.169 milioane lei (preturi curente), reprezentand 10% din PIB al Romaniei.

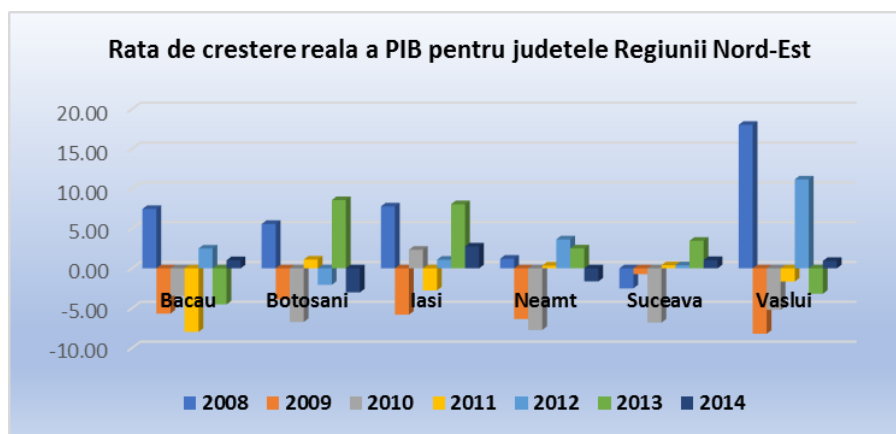
⁶¹ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

PIB=produsul intern brut

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Proiectii CNP decembrie 2016

In graficul urmatoar este prezentata evolutia produsului intern brut la nivel judetean.

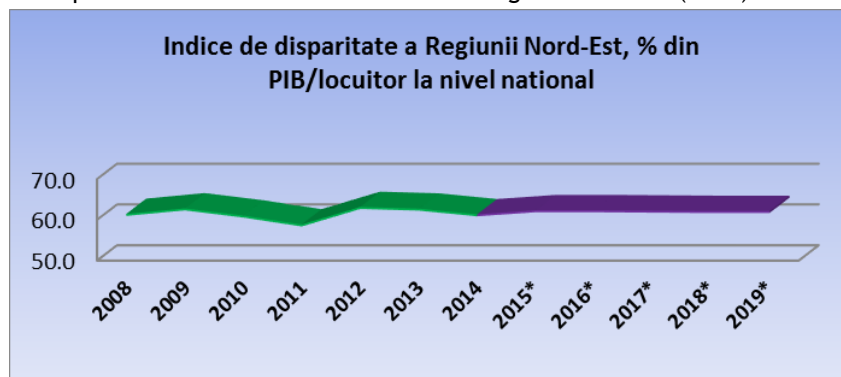

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Baza de date TEMPO - online, INS

Cresterea regionala din 2014 a fost asigurata de catre judetele Bacau (1,02%), Iasi (2,74%), Suceava (1,04%) si Vaslui (0,94%), in timp ce judetele Botosani si Neamt au inregistrat descresteri economice.

7.2. Comparatii privind produsul intern brut regional pe locuitor

In raport cu acest indicator, Regiunea Nord-Est este ultima dintre cele 8 regiuni de dezvoltare ale Romaniei. Practic, indicele de disparitate pentru orizontul de timp analizat este de 3,5-4 ori mai mic fata de Regiunea Bucuresti-Ilfov. Mai mult, urmatoarea regiune (Sud-Vest) figureaza cu un indice cu 10 puncte procentuale mai mare fata de cel al Regiunii Nord-Est (2014).

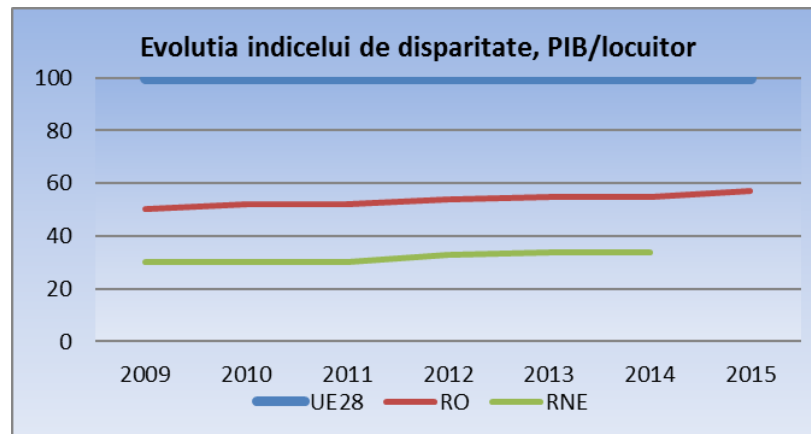

Surse: prelucrari Conturi nationale regionale 2008-2014 - INS, Baza de date TEMPO - online, INS; * proiectii CNP decembrie 2016

Un aspect foarte important care reiese din graficele prezentate este faptul ca indicele de disparitate regional a continuat sa scada chiar si in perioada de avant economic, coborand de la 64,9% in 2005 la 61,2% in 2008, ceea ce evidentiaza o accentuare a disparitatilor economice interregionale. Indicele de disparitate are o mica crestere in 2009 pana la 62,5% (intrucat alte regiuni au fost afectate mai sever de criza economica si financiara), insa in perioada 2010-2011 inregistreaza scaderi, atingand valoarea de 58,6% in 2011⁶². In 2012 se constata o crestere a indicelui de disparitate a Regiunii Nord-Est atingand valoarea de 62,9%, aceasta datorandu-se pe de o parte cresterii reale a PIB regional, iar pe de alta parte modificarii bazei de calcul, in sensul ca incepand cu 2012 INS a inlocuit indicatorul populatia stabila cu populatia rezidenta, acesta din urma avand valori mai mici. In perioada urmatoare, indicele de disparitate isi reia o tendinta de scadere, ajungand la nivelul de 61,1% in 2014.

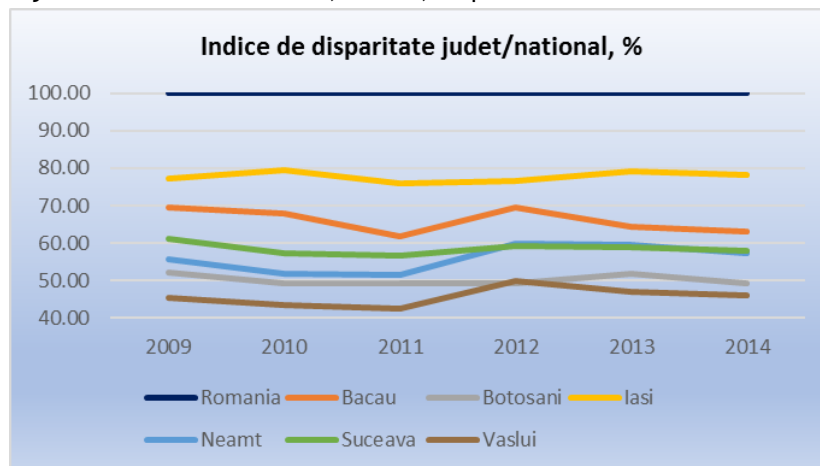
Conform proiectiilor Comisiei Nationale de Prognoza este prevazut ca in perioada urmatoare (pana in 2019) indicele de disparitate sa stagneze, mentinandu-se la un nivel de apr. 62%.

In raport cu datele furnizate de Eurostat, in perioada 2012-2013, indicele de disparitate al PIB al Regiunii Nord-Est fata de nivelul comunitar (UE28=100)⁶³ a crescut de la 29% in 2011 la 34% in 2014, plasand Regiunea Nord-Est la o distanta de patru locuri (impredusa cu o alta regiune din Bulgaria) fata de sfarsitul listei.

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din Baza de date TEMPO - online, INS, EUROSTAT

Comparand nivelul judetean cu cel national, observam ca in 2014 (ultimul an pentru care exista date) judetele Iasi si Bacau au cele mai mari valori (peste media regiunii) cu 78%, respectiv 63%, la polul opus situandu-se judetele Vaslui si Botosani, cu 46%, respectiv 49%.

Sursa: Prelucrari pe baza datelor statistice EUROSTAT

⁶² Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁶³ Exprimat in standard putere de cumparare

7.3. Structura sectoriala a produsului intern brut regional

In 2014 Regiunea Nord-Est contribuia cu 10% la formarea PIB national, nivel apropiat de cel din 2011⁶⁴. Analizand aportul regiunii pe fiecare ramura economica se constata o contributie ridicata a agriculturii, de 15,9% si a serviciilor publice in sanatate, invatamant si asistenta sociala, de 15,2%. In rest, toate celelalte domenii de activitate din regiune isi aduc un aport sub media nationala. Aporturile reduse ale industriei, comertului si TIC se pot explica nivelurile scazute ale productivitatii inregistrate in sectoarele mentionate.

Participarea la constituirea produsului intern brut pe domenii de activitate in 2014 (milioane lei preturi curente conform metodologiei SEC 2010)

	Romania	Nord-Est	Contributia PIBR la PIB RO (%)
Total	668143,6	67169,4	10,05
Agricultura, silvicultura si pescuit	31568,5	5020,1	15,90
Industria	168952,2	13294,4	7,87
Constructii	41626,1	4178,6	10,04
Comert, transport si depozitare, hoteluri si restaurante	99989,9	10394,8	10,40
Informatii si comunicatii	32368,4	1524,6	5,07
Intermedieri financiare si asigurari	24107,3	992,6	4,71
Tranzactii imobiliare	54306,3	7765,8	14,30
Activitati profesionale, de servicii administrative si servicii suport	42421,4	2497,8	5,89
Administratie publica si aparare, invatamant, sanatate si asistenta sociala	77445	11816,3	15,26
Activitati culturale, alte servicii	18421,4	1916,6	10,40

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

Contributia ramurilor economice la formarea VAB nationala, regional (2014), judetean (2013), %

	Romania	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Agricultura, silvicultura si pescuit	5,34	8,45	7,22	17,67	6,11	11,11	11,90	12,69
Industria	28,58	22,38	20,94	25,32	20,59	27,93	28,15	24,24
Constructii	7,04	7,03	14,47	4,01	8,58	5,76	5,02	5,70
Servicii	59,04	62,13	57,37	53,0	64,72	55,21	54,94	57,37

Sursa: Prelucrari pe baza datelor din baza de date TEMPO, Conturi nationale regionale 2013 - INS

In regiune cel mai mare aport la valoarea adaugata il au serviciile (62%) si industria (22%); agricultura contribuie cu 8%, desi populatia ocupata in acest sector este de 37%.

7.4. Mediul de afaceri

La nivelul anului 2012⁶⁵, in regiune erau 50.298 intreprinderi active, reprezentand 10,65% din totalul inregistrat la nivel national, nivel in scadere cu 20% fata de 2008. Practic, cresterea numarului de firme din perioada de avant economic a fost anihilata de scaderea din anii de recesiune economica. Cele mai mari scaderi fata de anul 2008 le-au inregistrat judetele Iasi si Bacau, cu 18%, respectiv 14,1%.

⁶⁴ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁶⁵ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Evolutia numarului intreprinderilor active in Regiunea Nord-Est

An	Romania	Regiunea NE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Nr. intreprinderi active								
2008	554967	60898	12318	4523	17319	10170	11230	5338
2009	541696	59051	12086	4323	16671	9720	11118	5133
2010	491805	53165	10758	3923	14902	8652	10242	4688
2011	452010	48591	9827	3492	13344	7966	9607	4355
2012	472187	50298	10403	3668	13797	8073	9945	4412
2013	485082	51395	10577	3773	14196	8181	10231	4437
2014	507440	53290	10930	3933	14838	8427	10637	4525
2015	513850	54132	10937	4012	15119	8491	10938	4635
Nr. intreprinderi active/1000 locuitori								
2008	24,6	15,6	16,2	9,5	20,2	17,2	15,3	11,3
2009	24,1	15,2	15,9	9,2	19,3	16,5	15,1	10,9
2010	21,9	13,7	14,2	8,4	17,2	14,7	13,9	10,0
2011	20,1	12,5	13,0	7,5	15,4	13,6	13,0	9,3
2012	21,1	13,0	13,8	7,9	15,8	13,8	13,5	9,4
2013	21,7	13,2	14,1	8,2	16,0	14,0	13,8	9,5
2014	22,8	13,6	14,6	8,6	16,5	14,5	14,4	9,5
2015	23,1	13,8	14,6	8,8	16,6	14,7	14,7	9,7

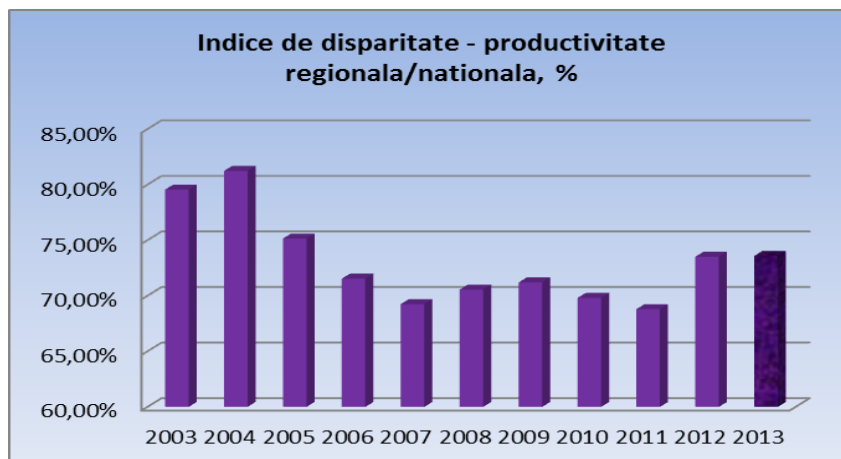
Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2015 se inregistreaza o crestere de 7,6%, numarul total de firme active la sfarsitul perioadei fiind de 54.132.

Din totalul de firme existente la nivel regional in 2015, cele mai mari ponderi sunt in judetele Iasi (27,9%), Bacau (20,2%) si Suceava (20,2%), iar cele mai putine sunt in Botosani (7,4%) si Vaslui (8,5%).

O evolutie asemanatoare a inregistrat-o si numarul de intreprinderi active la mia de locuitori, ajungand la valoarea de 13,8‰ in 2015 - cu mult sub media nationala (RO: 23‰ - 2015) si cel mai scazut nivel dintre regiuni. Mai mult, in niciun judet al regiunii nu se inregistreaza o valoare superioara mediei nationale. Cea mai ridicata valoare din regiune este in judetul Iasi (16,6 ‰), iar cele mai scazute in Botosani (8,8 ‰) si Vaslui (9,7 ‰). Daca ne raportam la populatia rezidenta, valoarea indicatorului devine 16,5‰ in 2015 (RO: 25,9‰) fata de 15,3‰ in 2012 (RO: 23,5‰).

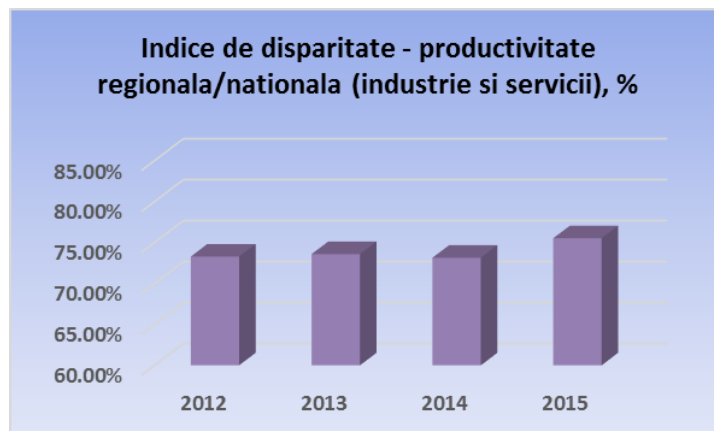
Analizand datele referitoare la productivitatea atinsa in diferite sectoare de activitate se constata ca valorile acestui indicator in regiune sunt sensibil mai mici decat media nationala.

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

Astfel, in 2013⁶⁶ nu s-au constatat variatii ale indicelui de disparitate aferent productivitatii, acesta ramanand la nivelul de 73,5% din valoarea medie nationala.

In graficul urmator sunt comparate datele privind indicele de disparitate al productivitatii muncii (cifra de afaceri realizata de industrie si servicii; pentru agricultura nu sunt furnizate date incepand cu 2013). Se poate observa ca valoarea indicelui inregistreaza o mica crestere de aprox. 2 p.p. in 2015.

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS

- **Intreprinderi nou-create in Regiunea Nord-Est**

Din tabelul urmator se constata ca numarul intreprinderilor nou create a fost pe un trend ascendent in perioada de avant economic, avand loc o crestere cu 10,68% in intervalul 2006-2008. In primii doi ani de criza economica a avut loc o reducere a numarului de noi intreprinderi infiintate - cu 21,2%. Totodata, rata de creare a acestora a inregistrat un minim de 3,3% in anul 2012⁶⁷. In anul 2012 se constata o noua scadere dupa revenirea de 11% inregistrata in 2011, revenire partial egalata in 2013. In 2014 numarul intreprinderilor nou create atinge un minim istoric, cel mai mic in perioada 2002-2014, 30% din nivelul maxim inregistrat in 2005 si 42% din nivelul anului 2013. Tendinta este valabila si pentru rata de creare, inregistrand si ea o valoare minima de 1,8% in 2014. Scaderea numarului de intreprinderi nou create cat si a a ratei de creare se inscriu in tendinta nationala, constatata de altfel si la nivelul celorlalte regiuni de dezvoltare.

*Evolutia numarului intreprinderilor noi si rata de creare**,

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nr. intreprinderi noi	20165	20169	16500	15887	17646	12672	16589	6946
Rata de creare, %	5,2	5,2	4,3	4,1	4,6	3,3	4,3	1,8

Sursa: „Intreprinderi noi si profilul intreprinzatorului din Romania”, 2013, Baza de date TEMPO - online, INS

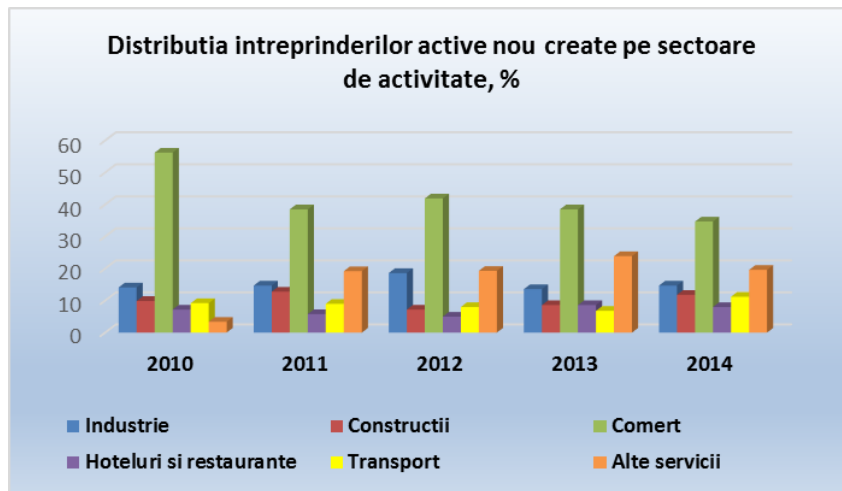
Nota*: exprimata in raport cu numarul total Intreprinderilor din anul respectiv

In 2014, 58,7% din intreprinderile nou create nu aveau niciun salariat, 41,1% aveau intre unu si 49 de salariati, iar 0,2% aveau mai mult de 49 salariati. De asemenea, 51,6% din aceste intreprinderi sunt fondate/conduse de catre barbati si 48,4% de catre femei - procent in crestere de la 32,7% inregistrat in 2006. Procentul ridicat al intreprinderilor nou create fara niciun salariat sugereaza faptul ca multe dintre acestea nu si-au inceput efectiv activitatea si/sau ca se situeaza in zona „gri” a economiei.

⁶⁶ Anul 2013 este ultimul an pentru care exista date referitoare la cifra de afaceri, respectiv personalul din unitatile locale, pentru toate sectoarele economiei (inclusive agricultura).

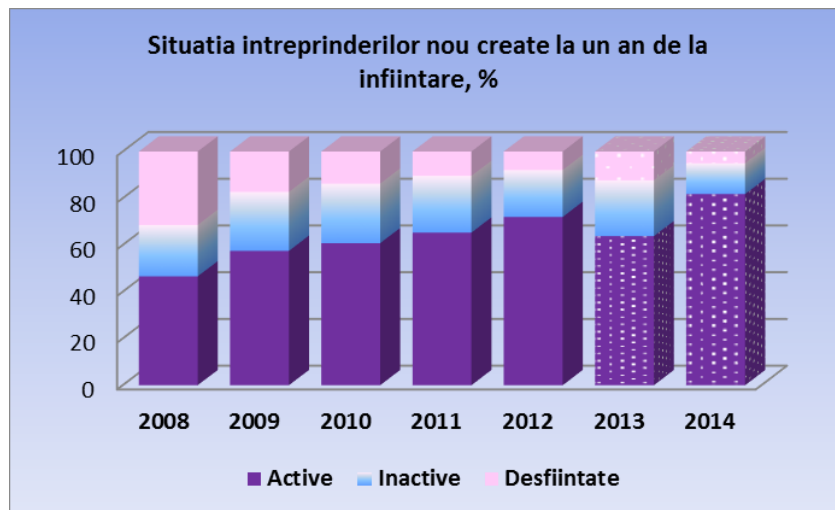
⁶⁷ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Totodata, desi procentul intreprinderilor create in mediul rural a crescut 4 ani consecutivi (posibil semn pozitiv al procesul de diversificare a mediului economic din zonele rurale), incepand cu 2011 acest indicator a avut o evolutie sinusoidală, scazand in 2012 la un nivel inferior chiar celui din 2006 (26,9%), crescand in 2013 pana la 33%, si scazand din nou in 2014 pana la 27,6%.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

In perioada 2013-2014, principalele modificari in distributia intreprinderilor nou create constau in scaderea celor care activeaza in industrie (cu 4 p.p.) si comert (cu 7 p.p.), respectiv cresterea celor din transporturi (cu 3 p.p.) si constructii (cu 4 p.p.). In rapoartele de monitorizare viitoare ale PDR Nord-Est vor fi descrise si concluziile privind evolutia domeniilor in care se infiinteaza noi firme.

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Analizand situatia intreprinderilor nou create la un an de la infiintare, se constata ca incepand cu 2009 - debutul crizei economico-financiare in Romania - desi numarul intreprinderilor nou create a scazut anual, a crescut in schimb procentul celor care raman active dupa un an de la infiintare.

7.5. Cercetare - dezvoltare - inovare si societate informationala

- **Finantarea activitatilor de cercetare-dezvoltare si inovare**

In 2014, Romania a cheltuit doar 0,38% din produsul intern brut pentru activitatile de cercetare si dezvoltare, acest procent fiind in continua scadere din 2011 si pana in prezent. Realizarea tintei de 3% stabilita prin Strategia de la Lisabona, cat si prin Strategia Europa 2020 este in prezent extrem de indepartata, fiind necesara o crestere considerabila a contributiei sectorului privat la cheltuielile de cercetare si dezvoltare.

Mai mult, in Regiunea Nord-Est, procentul mentionat este mai mic (0,29% in 2014) decat valoarea nationala, neexistand modificari notabile de la un an la altul.

%PIB alocat cercetarii-dezvoltarii	2009	2010	2011 ⁶⁸	2012	2013	2014
Romania	0,47	0,46	0,50	0,41	0,39	0,38
Regiunea NORD-EST	0,29	0,28	0,30	0,32	0,30	0,29
Bacau	0,06	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04
Botosani	0,03	0,04	0,03	0,03	0,02	0,03
Iasi	0,85	0,79	0,79	0,86	0,77	0,70
Neamt	0,06	0,07	0,18	0,19	0,17	0,17
Suceava	0,15	0,16	0,19	0,21	0,19	0,15
Vaslui	0,05	0,09	0,06	0,04	0,04	0,13

Sursa: Prelucrari Baza de date TEMPO - online, INS

Pe plan intraregional, doar judetul Iasi prezinta valori peste media regional si chiar nationala (0,70% in 2014).

In anul 2010 - ultimul an de referinta pentru care exista date statistice la nivel regional, in Regiunea Nord-Est, cheltuielile efectuate din fonduri publice detineau o pondere (71%) de patru ori mai mare fata de cele din fonduri private (18%). De remarcat ca in perioada 2006-2008 ponderea cheltuielilor efectuate din fonduri publice a crescut pana la 86,2%, urmand ca in perioada de criza sa scada pana la 70% (corectiile aduse deficitului bugetar au determinat adeseori rectificari negative ale bugetului alocat cercetarii si dezvoltarii).

Evolutia numarului de salariatii din cercetare-dezvoltare in Regiunea Nord-Est, comparativ cu nivelul national, 2006-2015

An	Salariatii din activitatea de CD (Nr. persoane)		din care Cercetatori		Salariatii din activitatea de CD la 10.000 persoane ocupate	
	RO	RNE	RO	RNE	RO	RNE
2006	40.758	3.981	28.637	3.205	49,9	31,9
2007	42.484	4.156	30.740	3.269	48,7	32,9
2008	43.502	4.172	30.864	3.387	49,7	33,4
2009	42.420	4.044	30.645	3.244	50,4	33,5
2010	39.065	3.376	30.707	2.966	46,7	28
2011	42.363	3.561	25.489	3.190	50,6	29,9
2012	42.674	3.876	27.838	3.277	49,8	31,6
2013	43.375	4.328	26.914	3.373	50,8	36
2014	42.963	4.319	27.535	3.332	51	36,6
2015	43.448	4.298	27.253	3.470	52,1	37,4

Sursa: Prelucrare informatii din Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO - online, INS

⁶⁸ Anul 2011 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

In perioada 2013-2015 se observa o crestere atat a numarului de cercetatori (5,9%) cat si a numarului total de salariati din activitatea de cercetare - dezvoltare (10,9%).

De asemenea, a crescut si numarul de salariati per 10.000 persoane ocupate civile, cu aproape 6 unitati fata de 2012⁶⁹.

- **Situatia intreprinderilor inovatoare**

Intreprinderi cu inovare tehnologica, dupa tipul inovarii

Clasa de marime si activitati economice	Total	Inovare de produs	Inovare de proces	Inovare de produs si proces
Total national	5907	710	1965	3073
Total regiune	791	123	286	378
Mici	553	83	217	251
Mijlocii	179	36	51	90
Mari	59	4	18	37
Industrie	575	98	223	254
Servicii	216	25	63	124
2008-2010 ⁷⁰				
Total national	3763	635	955	2041
Total regiune	461	82	82	265
Mici	298	53	42	176
Mijlocii	115	22	29	59
Mari	48	7	11	30
Industrie	373	79	52	215
Servicii	88	3	30	50
2010-2012				
Total national	1806	351	706	634
Total regiune	194	32	95	56
Mici	132	19	79	27
Mijlocii	46	12	14	17
Mari	16	1	2	12
Industrie	141	22	84	28
Servicii	53	10	11	28
2012-2014				
Total national	1840	313	511	705
Total regiune	99	23	23	32
Mici	49	17	9	6
Mijlocii	28	3	8	14
Mari	22	3	6	12
Industrie	71	19	15	28
Servicii	28	4	8	4

Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei, Baza de date TEMPO INS

In perioadele 2010-2012 si 2012-2014 se constata o scadere drastica a numarului de intreprinderi inovatoare, pe toate cele trei componente: produs, proces si produs-proces. Scaderea este inregistrata pe ambele paliere: national si regional. Pentru perioada 2012-2014, ponderea intreprinderilor inovatoare din regiune in totalul national este de numai 7,3%.

⁶⁹ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

⁷⁰ Perioada 2008-2010 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

- **Societatea informatională**

Evoluția IMM-urilor în tehnologia informației, pe regiuni de dezvoltare, 2009-2014

	2009	2010	2011	2012 ⁷¹	2013	2014
Nr. unități locale						
România	8476	7545	7185	7887	8342	9163
Regiunea Nord-Est	679	540	535	590	633	697
Nr. persoane ocupate						
România	33218	33362	35790	39590	42210	45904
Regiunea Nord-Est	2218	2169	2585	3017	3327	3992
Cifra de afaceri, mil. Lei						
România	5332	6412	6668	7968	8810	10192
Regiunea Nord-Est	251	275	329	418	493	700

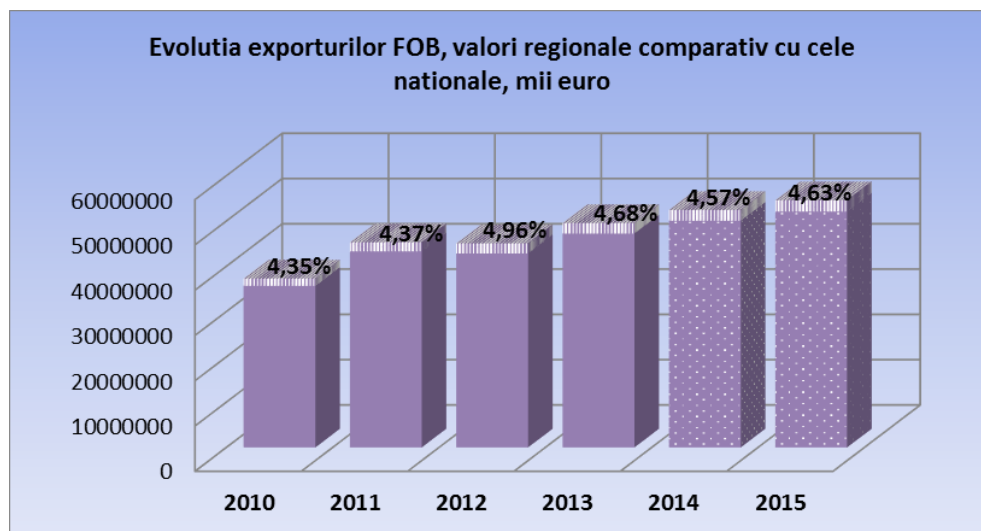
Sursa: Prelucrări publicatia INS - „Intreprinderi mici și mijlocii în economia românească”

În perioada 2013-2014 se observă o creștere a numărului de întreprinderi care activează în domeniul TIC, a cifrei de afaceri aferente, precum și a numărului de persoane ocupate. Cu toate acestea, raportat la totalul național numărul acestora este scăzut (7,6%), cu un aport de numai 6,8% la cifra de afaceri totală națională.

7.6 Investiții străine și comerț exterior

În ceea ce privește nivelul comerțului exterior și în special cel al exporturilor, așa cum se poate observa din graficul următor, acestea au avut în perioada 2010-2015 un nivel relativ constant- ușor crescător atât la nivel regional, cât și la nivel național.

Valoarea exporturilor realizate de către firmele din Regiunea Nord-Est, reprezintă doar o mică parte din valoarea națională, nedepășind în perioada analizată 5% din total național. Se observă că în perioada 2013⁷²-2015, valoarea exporturilor la nivel național și regional a crescut, însă aportul adus de către Regiunea Nord-Est în total național stagnează în intervalul 4,5-4,7%. Valoarea realizată de regiune în 2015 a fost de 2525,2 mil. euro, reprezentând o creștere de 8,8% față de 2013.

Sursa: Prelucrări date statistice baza de date TEMPO, INS

⁷¹ Anul 2012 constituie referința prevăzută în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

⁷² Anul 2013 constituie referința prevăzută în PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est și aprobat de CDR Nord-Est.

In 2013, judetele Iasi, Neamt si Suceava detineau primele locuri in ceea ce priveste valoarea exporturilor realizate cu 29,7%, respectiv 17,7% (NT si SV), din valoarea totala a exporturilor regionale. Cele mai mici aporturi sunt aduse de judetele Vaslui si Botosani cu 6%, respectiv 11,6%.

In perioada 2014-2015 aportul ramane aproximativ acelasi, pe primele locuri fiind judetele Iasi (30,2%) si Bacau (18,8%) iar pe ultimele Botosani (11,5%) si Vaslui (6,9%).

Analizand domeniile/sectiunile economiei care au contribuit la realizarea valorii exporturilor la nivelul fiecarui judet, in anul 2015, putem sa evidentiem domeniile/sectiunile cele mai competitive pe plan international.

Astfel, in judetul Bacau se constata ca 25,4% din total volum exporturi il constituiau vanzarile de textile si articole textile, 18,8% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila) si 12,7% mijloace si materiale de transport (aeronave, nave spatiale).

In judetul Botosani, 80,2% din valoarea exporturilor realizate o constituie vanzarea de textile si articolele textile, din care aproximativ jumatate articole si accesorii de imbracaminte altele decat cele tricotate sau crosetate, 20% fibre sintetice si 16% lana.

Judetul Iasi este competitiv pe domenii precum fabricarea de produse apartinand sectiunii boilere, masini si dispozitive mecanice (58,8% din valoarea totala a exporturi FOB) si textile si articole textile (10,5%).

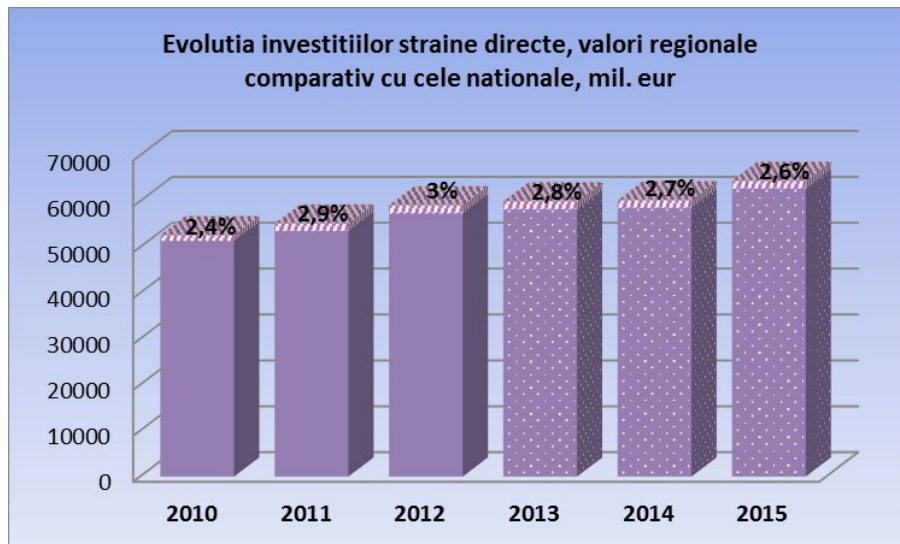
Fimele din judetul Neamt au realizat 41% din valoarea totala a exporturilor din vanzari de textile si articole textile (in special fibre sintetice sau artificiale si tricotaje), 17,7% produse din fonta, fier si otel, 11,4% automobile, tractoare si alte vehicule terestre si 10,3% lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn.

Judetul Suceava exporta masiv lemn brut, cherestea, produse stratificate si alte produse din lemn (exclusiv mobila), cca. 54,5% din valoarea totala a exporturilor fiind reprezentata de aceasta sectiune; 11,7% din exporturi sunt reprezentate de masini, agregate si materiale electrice.

Judetul Vaslui prezinta trei domenii competitive, cel al textilelor si articolelor textile (in special articole si accesorii de imbracaminte altele decat cele tricotate sau crosetate) cu 39,8% din volumul exporturilor, incaltaminte si parti ale acesteia cu 23,5% si sectiunea reactori nucleari, boilere, masini si dispozitive mecanice cu 22,4% din valoare exporturi.

Analizand evolutia investitiilor straine directe (ISD) se remarca un trend crescator pentru perioada 2006-2010⁷³ pe plan national. Ca pondere in total investitii pe Romania, Regiunea Nord-Est se situeaza in mod constant pe ultimul loc, nedepasind nivelul de 3% (2012), reprezentand valoarea absoluta de 1.767 milioane euro. Mai mult, in perioada 2013-2015 se constata o oarecare scadere atat ca procent total investitii straine la nivel national (2,6% in 2015), cat si ca valoare absoluta (1.662 milioane euro).

⁷³ Anul 2012 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est.

Sursa: Prelucrare date BNR

8. Turism

8.1. Patrimoniul natural protejat

La nivelul anului 2015, ariile naturale protejate de interes national de pe teritoriul Regiunii Nord-Est sunt reprezentate de 120 rezervatii naturale, 20 de monumente ale naturii (pesteri, cascade, locuri fosilifere, etc), precum si [parcuri nationale](#) si [naturale](#).

Astfel, dintre cele 13 parcuri nationale ale Romaniei, trei se afla in Regiunea Nord-Est: Parcul National Muntii Calimani, Parcul National Cheile Bicazului - Hasmaș si Parcul National Ceahlau. Dintre cele 18 parcuri naturale, parcul Vanatori Neamt se afla pe de asemenea, pe teritoriul Regiunii Nord-Est.

In plus, mentionam faptul ca la nivelul regiunii, in anul 2015 figureaza 103 arii naturale care au devenit situri „Natura 2000”⁶⁹.

Unele arii protejate se pot suprapune partial, rezultand zone protejate atat pentru habitate, cat si pentru componenta avifaunistica. De asemenea, exista suprapuneri si cu alte arii protejate, precum parcuri nationale, parcuri naturale sau alte rezervatii de interes national, judetean sau local.

8.2. Patrimoniul antropoc protejat

Regiunea Nord-Est detine 4.003 monumente de interes international, national si local, conform listei *Monumentelor Istorice a Ministerului Culturii si Cultelor*, valabila pentru anul 2015, cuprinzand situri arheologice, cladiri de interes istoric si arheologic, case memoriale, etc.

Dintre acestea, sunt remarcabile edificiile religioase din judetele Iasi, Neamt si Suceava, care formeaza „coloana vertebrala traditionala” a atractiilor turistice din Regiunea Nord-Est.

Aceste lacase de cult medieval cuprind opt biserici cu fresce exterioare, incluse in patrimoniul UNESCO: Biserica "Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul" din satul Arbore, Biserica "Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Humor, Biserica "Buna-Vestire" a Mănăstirii Moldovița, Biserica "Înălțarea Sfintei Cruci" din Pătrăuți, Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii "Sfântul Ioan cel Nou" din Suceava, Biserica "Sfântul Gheorghe" a Mănăstirii Voroneț, Biserica "Învierea Domnului" a Mănăstirii Sucevița, Biserica "Sfântul Nicolae" a Mănăstirii Probota.

⁶⁹Anexa 1-“Lista ariilor de protectie speciala avifaunistica” la HG 971/2011 si Anexa 1-„Lista siturilor de importanta comunitara”, la Ordinul 2387/2011

Sapte dintre acestea fost incluse pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO in anul 1993, ultima fiind introdusa in anul 2010.⁷⁴

8.3. Peisajul cultural al zonei

O zona cu o cultura bogata, prin prisma bunurilor culturale care se regasesc pe teritoriul acesteia, dar si a traditiilor culturale specifice, Regiunea Nord-Est reuneste in fiecare an numerosi turisti. Muzeele reprezinta o componenta semnificativa a punctelor de atractie frecventate de catre vizitatori. Regiunea Nord-Est se afla pe locul al doilea, dupa Regiunea Centru, ca numar de muzee si colectii publice, cu 127 de astfel de unitati culturale inregistrate in anul 2015 (in crestere fata de 2013⁷⁵ cu trei unitati si fata de 2014 cu o unitate).

Regiune/ Judete	Muzee si colectii publice				Vizitatori muzee			
	Anul 2008	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2008	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Regiunea Nord-Est	126	124	126	127	1.541.777	1.471.030	1.405.781	1.605.381
Bacau	20	25	25	25	54.684	76.640	80.094	74.301
Botosani	12	10	10	10	68.985	39.802	28.668	31.261
Iasi	27	20	22	24	402.925	301.171	290.539	343.271
Neamt	28	29	29	30	427.470	437.601	452.384	501.334
Suceava	29	30	30	28	499.522	499.935	453.806	510.067
Vaslui	10	10	10	10	88.191	115.881	100.290	145.147

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS 2015

Per ansamblu, numarul total de vizitatori muzee din Regiunea Nord-Est in anul 2015 a fost de 1.605.381 persoane, in crestere cu 9,13% fata de numarul inregistrat in anul 2013⁷⁶ si cu 14,09% fata de valoarea din 2014. Cresterea comparativ cu anul 2008 a fost de doar 4,12%.

Din informatiile cantitative analizate, se poate concluziona ca la nivelul anului 2015, muzeele care au atras cei mai multi vizitatori sunt cele din judetele Suceava, Neamt si Iasi.

Cu toate ca judetul Bacau detinea 25 de muzee in anul 2015, numarul de vizitatori a fost de doar 4,63% din totalul regional, comparativ cu 21,38 %, procent inregistrat in Judetul Iasi (24 de muzee).

In ceea ce priveste institutiile si companiile de spectacol sau concerte, orasele Iasi, Botosani, Bacau si Vaslui au fiecare cate o institutie dramatica. De asemenea, in Iasi, Botosani si Bacau functioneaza o institutie de animatie (teatru de papusi si marionete), o filarmonica si o orchestra simfonica⁷⁷.

8.4. Aspecte privind valorificarea potentialului turistic

In ciuda potentialului turistic variat si a importanței nationale si chiar internationale a unor monumente sau areale turistice, nu exista in continuare un sistem coerent si vizibil de indicatoare turistice in cadrul sau in proximitatea aeroporturilor, a garilor si a autogarilor, care sa afiseze si sa indrume eventualii turisti catre anumite obiective turistice. Pe drumurile nationale si chiar pe cele judetene intalnim ocazional unele indicatoare catre monumente istorice, insa insuficient corelate cu alte elemente de promovare (harti, trasee, marcaje, puncte de informare turistica etc.) care sa poata indruma turistii catre alte obiective.

⁷⁴<http://patrimoniul.gov.ro/ro/monumente-istorice/lista-patrimoniului-mondial-unesco/17-monumente-istorice/unesco/89-biserici-din-moldova>

⁷⁵ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁷⁶ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁷⁷ Baza de date TEMPO -online, INS 2015

Mentionam ca in Regiunea Nord-Est, figureaza in prezent 40 de centre de informare turistica, dupa cum urmeaza: 4 in Judetul Bacau, 3 in Judetul Botosani, 9 in Judetul Iasi, 6 in Judetul Neamt, 16 in Judetul Suceava si 2 in Judetul Vaslui.

8.5. Starea si evolutia indicatorilor economici in turism

La nivelul anului 2014, capacitatea de cazare in functiune in regiune este de 7.731 mii locuri-zile, in crestere fata de 2013⁷⁸ cu 2,68% (200 de mii de locuri-zile). Capacitatea de cazare din Regiunea Nord-Est reprezenta la finalul anului 2014, 9,95% din capacitatea de cazare la nivel national.

La nivelul anului 2015, s-a inregistrat o noua crestere cu 4,62%, reprezentand peste 350 de mii de locuri-zile.

Desi nivelul capacitatii de cazare in functiune poate parea mic in raport cu potentialul turistic existent in regiune, se constata ca indicele de utilizare are un nivel redus, de aprox. 24% in anul 2015. Totusi, se observa ca indicele de utilizare are un trend usor ascendent, fiind de 21,44% in anul 2013, de 22,12% in anul 2014 si de 23,91% in anul 2015.

Evolutia numarului de turisti a inregistrat de asemenea, un trend pozitiv in intervalul 2013-2015. Astfel, fata de anul 2013, cand numarul de turisti din Regiunea Nord-Est a atins valoarea de 756 mii, in anul 2014 a avut loc o crestere cu 7,53%, iar in anul 2015 cu 24%, inregistrandu-se aproximativ 939 mii de turisti. Comparativ cu anul 2008, numarul de turisti a crescut cu 29,46%. Totodata, mentionam ca numarul turistilor sositi in Regiunea Nord-Est in anul 2015 reprezinta 9,46% din totalul national al sosirilor, un procent care s-a mentinut aproape constant comparativ cu anul 2013, cand procentul turistilor care au vizitat Regiunea Nord-Est a fost de 9,52% din totalul turistilor inregistrati la nivel national.

In anul 2015 cei mai multi turisti (aproape 79% din total) au vizitat judetele Suceava (310.548 turisti, reprezentand 33,06% din totalul regional), Iasi (246.470 turisti) si Neamt (182.384 turisti). Cei mai putini turisti au fost inregistrati in judetele Botosani si Vaslui, cu cate 4,01%, respectiv 4,03% din numarul total al turistilor. Se remarca faptul ca Botosani este singurul judet din Regiunea Nord-Est la nivelul caruia se constata o scadere a numarului de turisti.

Evolutia numarului de sosiri turistice in anii 2008, 2013, 2014 si 2015

Numar sosiri	RNE	Bacau	Botosani	Iasi	Neamt	Suceava	Vaslui
Sosiri 2008	725.646	104.724	31.321	166.658	160.049	229.068	33.826
Din care straini	91.972	11.185	2.278	19.537	23.034	33.265	2.673
Sosiri 2013	756.006	101.826	33.349	183.305	160.707	241.629	35.190
Din care straini	93.774	9.144	2.563	24.606	11.509	41.396	4.556
Sosiri 2014	812.880	105.505	39.848	197.024	176.226	260.684	33.593
Din care straini	98.972	9.688	3.138	29.570	12.785	40.170	3.621
Sosiri 2015	939.475	124.517	37.670	246.470	182.384	310.548	37.886
Din care straini	117.224	11.258	2.533	41.905	12.391	45.995	3.142

Sursa: Baza de date TEMPO - online, INS 2015

In privinta numarului de innoptari in Regiunea Nord-Est, in anul 2014 s-a inregistrat o crestere fata de anul 2013⁷⁹, ajungandu-se la un total de 1.710 mii. In anul de 2015, s-a inregistrat o crestere suplimentara a numarului de innoptari, ajungandu-se la 1.934 mii.

⁷⁸ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

⁷⁹ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Atractivitatea turistica a regiunii poate fi masurata in special cu ajutorul duratei medii de sedere. In anul 2014, valoarea acestui indicator a scazut de la 2,14 (anul 2013) la 2,10 nopti per turist. In anul 2015, durata medie de sedere a scazut in continuare, ajungand la 2,06 nopti per turist.

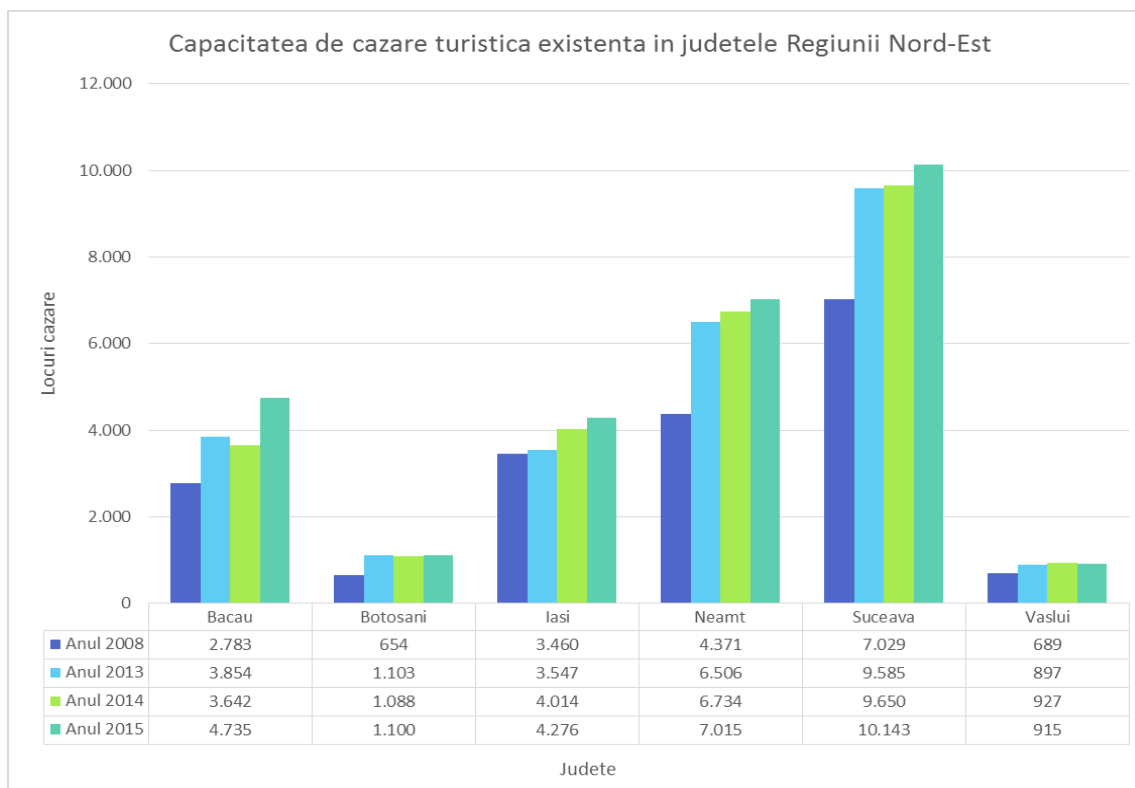
Avand in vedere ca in 2015 s-a inregistrat cea mai scazuta valoare din ultimii ani, se observa o diminuare a sejururilor lungi in regiune, evidentiindu-se o trecere catre un turism fie de weekend, fie ocazional sau de tranzit.

Tinand cont de potentialul turistic existent, consideram ca acest nivel este inferior in raport cu posibilitatile existente. Mai mult, in intreaga perioada analizata, nivelul inregistrat la nivel regional a fost inferior celui national.

In anexa sunt prezentate localitatile care au un numar mai mare de turisti sositi (peste 3.000 sosiri in 2014-2015), evidentiindu-le pe cele care se situeaza deasupra valorii medii regionale anuale in ceea ce priveste durata medie de sedere, conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica pentru anii 2014-2015.

Astfel, din datele prezentate, se observa ca la finalul anului 2015, dintre localitatile cu o durata medie de sedere de peste trei nopti /turist din Regiunea Nord-Est se disting: Targu Ocna si Slanic Moldova din judetul Bacau, cu 7,21, respectiv 3,88 nopti/turist, Baltatesti din judetul Neamt, cu 11,01 nopti/turist, Vatra Dornei si Dorna Candrenilor, cu 4,18, respectiv 3,20 nopti/turist.

Pe de alta parte, la nivelul aceluiasi an, localitatile Regiunii Nord-Est care primesc peste 10.000 de turisti anual, sunt Slanic Moldova, Bacau, Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Ceahlau, Alexandru cel Bun, Roman, Agapia, Tirgu Neamt, Suceava, Vatra Dornei, Gura Humorului si Scheia.

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS 2015

Graficul de mai sus surprinde evolutia capacitatii de cazare turistica din judetele din Regiunea Nord-Est, pentru anii 2014 si 2015, prin comparatie cu anul 2009. In afara de judetul Vaslui, unde se inregistreaza o scadere a numarului locurilor de cazare turistica disponibile, in celelalte judete ale regiunii, se observa o crestere a acestui indicator.

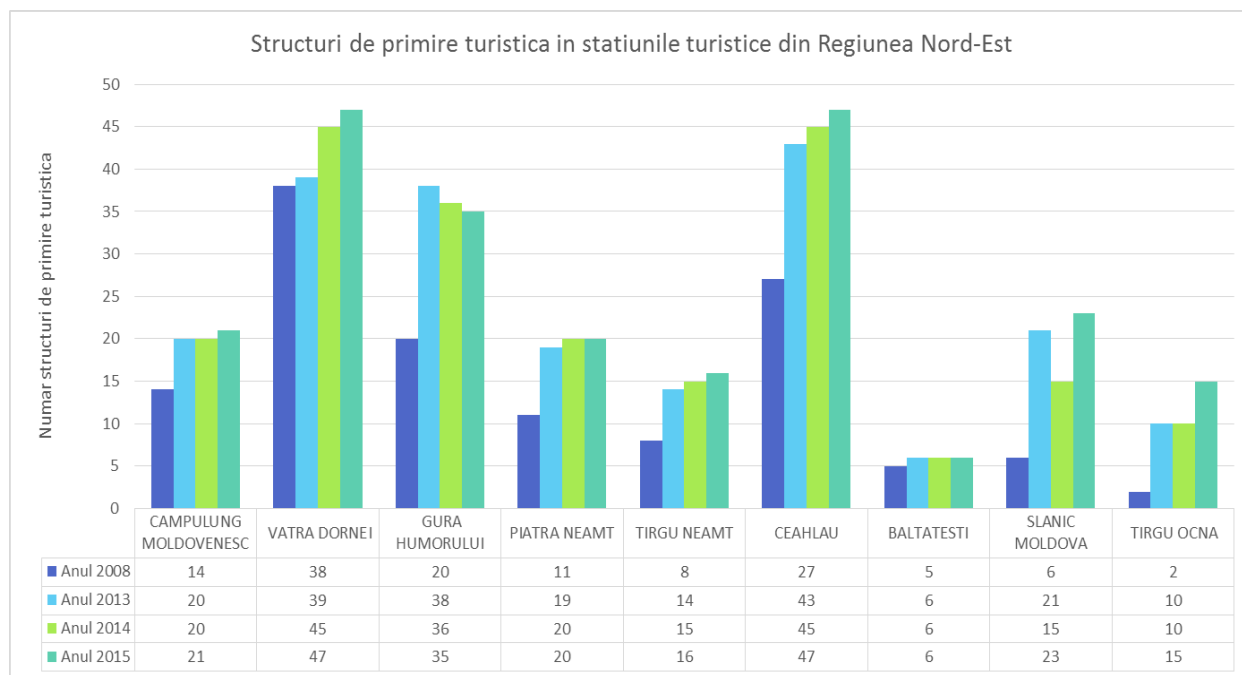
Se poate observa ca judetul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava, situatie normala daca avem in vedere conditiile geografice existente, favorabile pentru dezvoltarea turismului, precum si spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest judet - la polul opus situandu-se judetele Botosani si Vaslui.

Statiunile turistice

Din punct de vedere al numarului de structuri de primire turistica existente in statiunile turistice in perioada 2014-2015, se pot observa urmatoarele evolutii, asa cum apar evidentiate in graficul urmat:

- Crestere in Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc, Piatra-Neamt, Ceahlau (inclusiv Durau), Targu-Ocna;
- Stagnare in Targu Neamt si Slanic Moldova;
- Scadere in statiunea Gura Humorului.

Din punct de vedere al tipurilor de structuri de primire turistica, s-a constatat o preponderenta a pensiunilor turistice in toate statiunile turistice de interes national, iar in comuna Ceahlau, un numar crescut de pensiuni agroturistice. Hotelurile ocupa locul secund ca numar in toate aceste statiuni.

Sursa: Prelucrare baza de date TEMPO - online, INS 2015

Populatia ocupata in turism

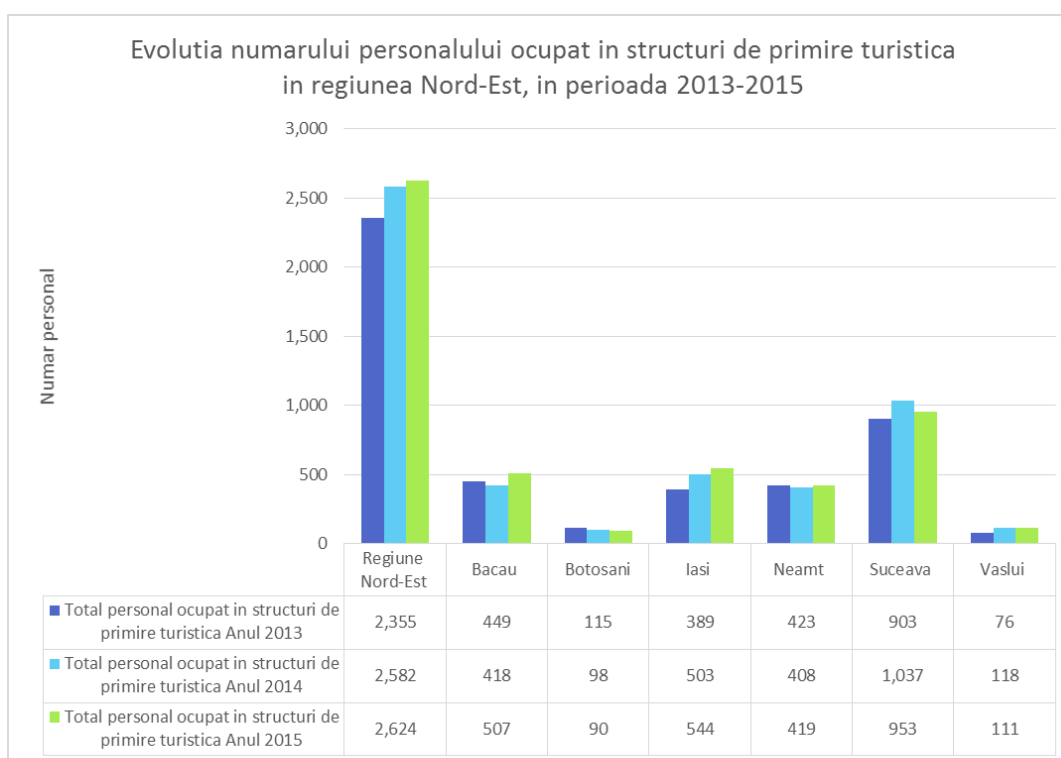
In tabelul de mai jos, este surprinsa evolutia numarului personalului ocupat din structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, la nivel regional si judetean, in perioada 2013⁸⁰-2015:

⁸⁰ 2013 este anul de referinta in PDR Nord-Est 2014-2020 (avizat de catre Comitetul Regional de Planificare Nord-Est si aprobat de catre Consiliul de Dezvoltare Regionala Nord-Est) privind indicatorii in turism

Regiune Judete	Total personal ocupat in structuri de primire turistica			Personal Hoteluri			Personal Moteluri			Personal Pensiuni turistice			Personal Pensiuni agro-turistice		
	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Regiune Nord-Est	2355	2582	2624	1137	1301	1352	201	266	109	422	379	462	397	414	500
Bacau	449	418	507	220	204	232	32	29	32	136	117	152	20	25	54
Botosani	115	98	90	67	64	60	-	-	-	15	15	13	7	5	9
Iasi	389	503	544	267	370	418	14	15	13	65	56	61	17	18	23
Neamt	423	408	419	136	149	155	21	18	18	58	51	49	159	150	154
Suceava	903	1037	953	396	440	408	130	200	42	142	125	174	182	195	249
Vaslui	76	118	111	51	74	79	4	4	4	6	15	13	12	21	11

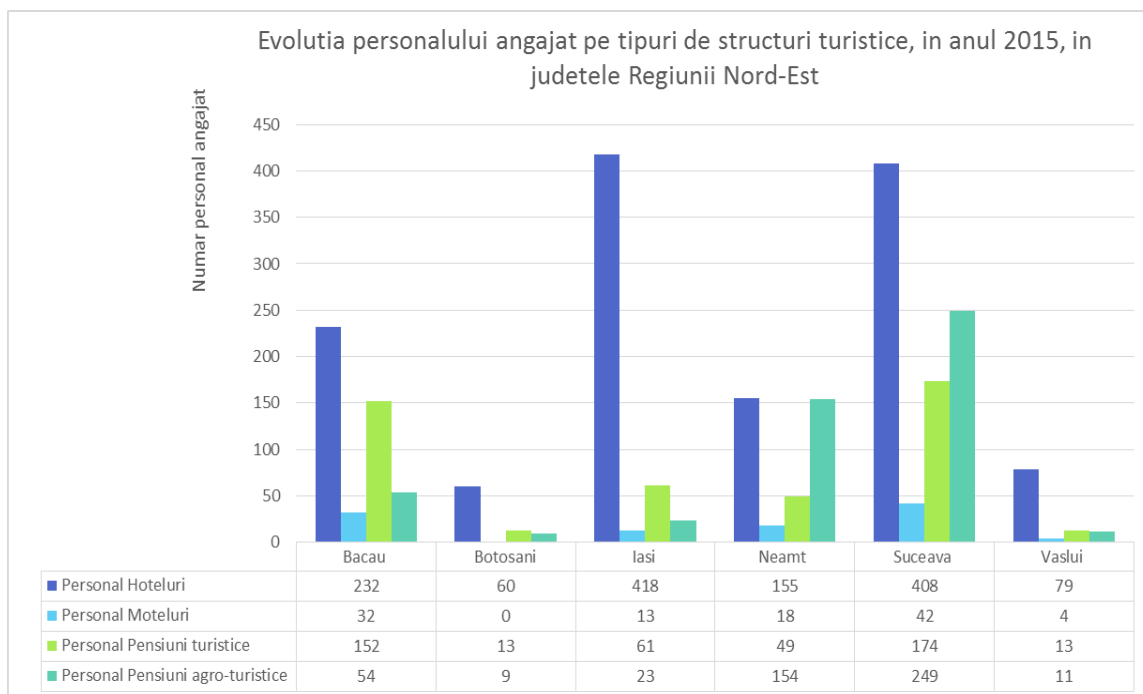
Sursa: „Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2015”, Institutul Național de Statistica, 2013-2015.

Comparativ cu numarul personalului ocupat in structurile de primire turistica la nivel national, respectiv 25.930 persoane (la finalul anului 2015), se constata ca in Regiunea Nord-Est se inregistreaza un numar redus al populatiei ocupate in structuri de primire turistica (doar 2.624 persoane), respectiv un procent de doar 10,12%.

Dupa cum se poate observa din datele prezentate, cele mai multe persoane ocupate in structurile de cazare turistica se gasesc in judetul Suceava, ceea ce este justificat coreland acest indicator cu datele privind capacitatea de cazare existenta in acest judet si cu numarul de turisti.

Comparativ cu anul anterior, in anul 2015, personalul ocupat in structurile de cazare turistica a crescut cel mai mult in judetul Bacau, cu aproape 89 de persoane, urmat de judetul Iasi unde cresterea inregistrata a fost de 41 de persoane. In judetele Botosani, Suceava si Vaslui, in anul 2015 s-au inregistrat scaderi de personal, cu pana la 84 de persoane in judetul Suceava.

In ceea ce priveste repartizarea personalului pe tipuri de structuri de cazare, la finalul anului 2015, procentul cel mai mare a personalului ocupat in structuri de cazare turistica il intalnim in hoteluri, intre 37% (Neamt) si 77% (Iasi).

8.6. Forme de turism practicate

- **Turismul balnear**

Desi Regiunea Nord-Est ofera posibilitati largi pentru dezvoltarea turismului balnear, doar o mica parte din potentialul curativ natural este valorificat la un nivel satisfactor.

Localitatile Regiunii Nord-Est carora le-a fost acordat statutul de statiune balneoclimatica sunt:

- Municipiul **Vatra Dornei**, judetul Suceava,
- Orasul **Slanic Moldova**, judetul Bacau,
- Orasul **Targu Ocna**, judetul Bacau,

Arealele corespunzatoare zonei de agrement-tratament **Nicolina** din municipiul Iasi, judetul Iasi.

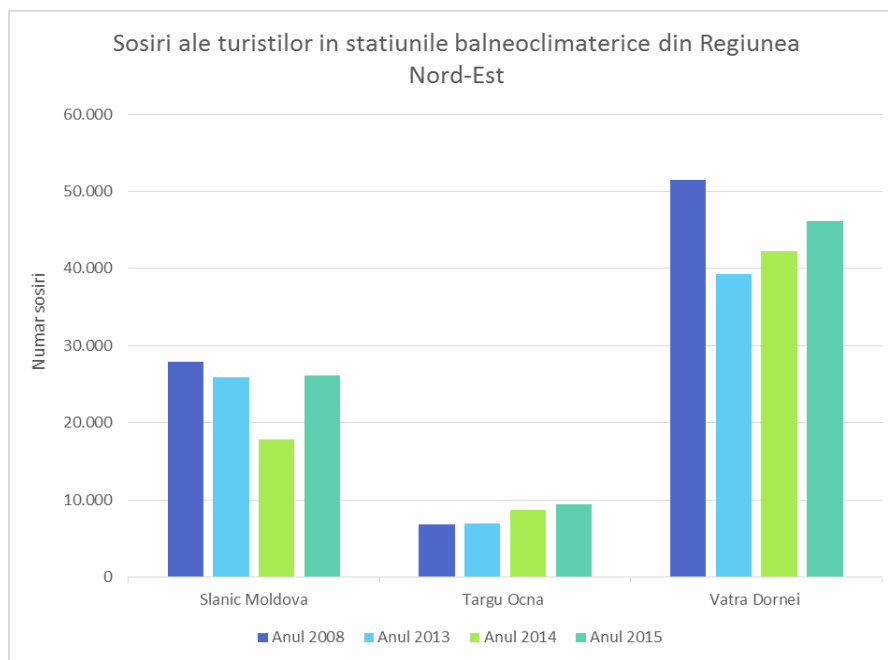
Localitati	Numar sosiri			
	Anul 2008	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Slanic Moldova	27.913	25.860	17.902	26.147
Targu Ocna	6.842	6.963	8.753	9.469
Vatra Dornei	51.430	39.232	42.187	46.200

Sursa: Date prelucrate din baza de date TEMPO – online, INS 2015

Din graficul prezentat reies urmatoarele:

- dupa scaderea cu 30,8% a numarului de turisti sositi in statiunea Slanic Moldova in anul 2014 (comparativ cu anul anterior), in anul 2015, ca urmare a deschiderii partiei de schi Nemira, numarul turistilor a crescut considerabil (fata de anul precedent), respectiv cu 46%. Luand ca referinta anul 2008, se constata ca numarul turistilor a scazut in anul 2015 cu 6,32%.
- un trend crescator pentru numarul de sosiri in statiunile balneoclimatice Targu Ocna si Vatra Dornei. In anul 2014, s-a inregistrat o crestere cu 25,7% si respectiv 7,5%, iar in anul 2015, numarul de turisti a crescut in continuare, cu 8,18%, respectiv 9,51%. Fata de anul

2008, numărul de turiști din Tirgu Ocna a crescut în anul 2015 cu 38,39%, în timp ce numărul turiștilor din Vatra Dornei a scăzut cu 10,17%.

Pe lângă aceste stațiuni balneoclimatice, există și alte localități care au beneficiat în trecut de statutul de stațiune, precum Sarata Bai și Moinesti din județul Bacău, baile Strunga din județul Iași, Negulești din județul Neamț, Ghermanesti-Dranceni din județul Vaslui, sau Cacica și Solca din județul Suceava.

Localitati	Numar sosiri		
	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Sarata Bai	830	672	346
Cacica	2633	3059	3603
Moinesti	1563	1502	3539
Solca	94	195	246

La nivelul anului 2015, numărul de sosiri turistice este de 672 persoane la Sarata Bai, 3.603 la Cacica, 3.539 la Moinesti și doar 246 la Solca. Multe dintre structurile de cazare ale acestor stațiuni, care ar avea un mare potențial turistic, necesită reparații majore sau chiar capitale.

- **Turismul rural și agroturismul**

În Regiunea Nord-Est, zona Bucovinei cuprinde mai multe areale agroturistice - Tara Hutulilor din Nordul Sucevei, zona Moldovita - Izvoarele Sucevei, Comuna Vama, etc. O altă zonă agroturistică este zona Masivului Ceahlău, în special zonele Bicăz, Ceahlău și Durau⁸¹.

Astfel, în la nivel regional, în anul 2015 existau 321 de pensiuni agroturistice, în creștere cu 33 de unități față de anul 2014, Regiunea Nord-Est ocupând locul doi pe țară, după regiunea Centru.

- **Turismul activ**

Se pot practica drumetiile montane, sporturi de iarnă, dar și activități specifice turismului de aventură și sportiv: alpinismul, escalada, mountain bike, zboruri cu parapanta. În

⁸¹http://www.intreprinzatorurism.ro/wp-content/uploads/2012/05/ITPR-Market-Intelligence-Regiunea-NORD-EST_septembrie-2011.pdf

prezent, in Regiunea Nord Est, statiunile montane unde se pot practica aceste sporturi de iarna (schi, patinaj, snowbord) sunt Vatra-Dornei, Gura Humorului, Piatra Neamt, Durau, Sucevita, Malini, Campulung Moldovenesc, Slanic Moldova si Carlibaba.

8.7. Anexa

Evolutia numarului de turisti si a duratei medii de sedere in Regiunea Nord-Est, in perioada 2008-2015

Judet	Localitate	Numar turisti				Durata medie de sedere			
		Anul 2008	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2008	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
Bacau	Targu Ocna	6.842	6.963	8.753	9.469	9,00	7,9	7,55	7,21
	Slanic Moldova	27.913	25.860	17.902	26.147	4,32	3,46	3,16	3,88
	Bacau	45.463	38.045	44.010	50.256	1,59	1,67	2,07	1,64
	Magura	N/A	4.887	8.746	8.462	N/A	1,5	1,37	1,44
	Onesti	9.373	9.181	8.644	8.813	2,57	1,83	1,75	1,82
	Margineni	1.581	3.631	4.624	3.381	5,06	2,21	1,29	2,22
Botosani	Botosani	23.914	28.305	27.003	29.626	1,70	1,83	2,05	1,95
	Dorohoi	1.391	2.833	3.022	4.562	1,91	1,16	1,23	1,04
	Curtesti	2.883	770	8.492	1.036	3,17	2,62	1,99	2,45
Iasi	Iasi	150.700	162.992	176.924	225.288	2,26	1,94	2,01	1,82
	Ion Neculce	1.372	4.788	4.904	4.800	1,83	1,4	1,25	1,38
Neamt	Piatra Neamt	50.512	45.403	47.665	52.463	1,71	1,54	1,78	1,48
	Baltatesti	8.584	4.833	5.485	5.196	11,43	11,64	9,34	11,01
	Raucesti	4.433	3.070	3.471	4.471	2,42	2,52	2,48	2,34
	Dumbrava Rosie	2.758	2.868	3.209	3.698	2,25	1,89	2,17	1,61
	Ceahlau	22.921	19.473	24.265	22.756	1,53	1,49	1,7	1,83
	Alexandru cel Bun	13.983	17.053	21.100	22.439	1,33	1,3	1,35	1,3
	Roman	17.889	20.578	20.171	17.906	1,96	1,69	1,81	1,78
	Agapia	5.811	9.087	10.795	11.335	1,45	1,61	1,54	1,4
	Tirgu Neamt	8.239	9.393	10.609	14.009	1,46	1,36	1,26	1,5
	Bicaz	13.959	6.573	7.005	5.435	1,25	1,4	1,81	1,78
Suceava	Suceava	85.883	74.129	81.489	91.040	1,65	1,55	1,52	1,87
	Vatra Dornei	51.430	39.232	42.187	46.200	4,20	5,09	4,64	4,18
	Dorna Candrenilor	2.449	3.914	3.964	4.454	3,41	3,39	3,43	3,2
	Vama	7.125	4.877	5.384	5.538	1,74	2,79	2,81	2,47

Gura Humorului	18.565	34.364	40.855	50.460	1,96	1,7	1,74	1,65
Scheia	11.256	14.606	13.585	20.771	1,67	1,49	1,6	1,92

Sursa: Prelucrari date din baza de date TEMPO - online, INS 2015

9. Agricultura si dezvoltare rurala

9.1. Descrierea generala a zonelor rurale

Spatiul rural din Regiunea Nord-Est este alcatuit din 506 comune si 2.414 de sate insumand o populatie totala de 1.904.895 persoane⁸².

In regiune exista zone care nu cuprind orase pe o raza de 25-30 km. Astfel, cele mai intinse areale sunt cele din estul judetului Bacau - vestul judetului Vaslui, in acest perimetru fiind necesara modernizarea unor localitati rurale cu rol de servire in zona de influenta. Harta "Areele si localitati situate la o distanta mare fata de localitatile urbane" se gaseste la sectiunea 3 din prezentul raport.

Localitatile indepartate, cele care au populatie mai mare de 2000 de persoane sunt reprezentate de urmatoarele sate resedinta de comuna: Calarasi (judetul Botosani), Raducaneni, Bivolari, Fantanele (judetul Iasi), Vetrisoaia, Berezeni (judetul Vaslui).

9.2. Populatia si forta de munca

La nivelul anului 2015, in mediul rural locuiau 1.904.895 locuitori (58,36 % din populatia regiunii), din care 939.208 femei.⁸³ In orizontul de timp 2006 - 2015, in raport cu datele statistice furnizate de INS, populatia totala din mediul rural a fost in relativa crestere pana in 2008, urmand apoi un usor declin. Structura pe varste a populatiei rurale este caracterizata printr-un relativ dezechilibru, procesul accentuat de imbatranire demografica fiind evident.

Din totalul populatiei rurale, in anul 2015⁸⁴, la nivel regional, cele mai mari ponderi se inregistrau in judetele Iasi (22,35%), Suceava (19,56%) si Bacau (18,00%), iar cele mai mici in judetele Botosani (12,37%) si Vaslui (12,24%). Valorile sunt in crestere fata de anul 2012 in judetele Iasi (de la 21,77% la 22,35%) si Suceava (de la 19,39% la 19,56%), printre posibilele cauze aflandu-se periurbanizarea.

La nivel judetean cele mai mari ponderi ale populatiei aflate in mediul rural se inregistreaza in judetele Neamt (64,43%), Vaslui (60,04%) si Botosani (59,33%). Comparativ cu datele anterioare (2012), aceste procente sunt in usoara crestere pentru judetele Bacau (0,21%), Iasi (0,12%), Neamt (0,4%) si Suceava (0,35%), in timp ce in judetele Vaslui si Botosani scazand cu 1,2%, respectiv cu 0,03%.⁴

In perioada 2012-2015 au avut loc scaderi ale numarului de copii cuprinsi in grupele de varsta 0-4 ani si 5-9 ani cu 7,83%, respectiv 6,53%. Cele mai mari scaderi au avut loc in judetele Vaslui (-13,6% pentru grupa de varsta 0-4 ani) si Botosani (-10,26% pentru grupa de varsta 5-9 ani). Numarul de

⁸² Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - populatia rezidenta la 1 iulie 2015

⁸³ In varianta avizata si aprobata a Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020, au fost folosite datele Recensamentului Populatiei si Locuintelor din 2011. Incepand cu anul 2015, INS furnizeaza doar date privind populatia rezidenta si cea domiciliata, rezultand diferente intre datele folosite pana acum (pentru perioada dinainte de 2014) si cele disponibile de acum inainte, datele vechi fiind eliminate din sistem.

⁸⁴ Au fost folosite datele INS privind populatia rezidenta la 1 iulie

tineri din grupele de varsta 15-19 ani si 25-29 ani inregistreaza o crestere intre 3 si 12 procente in fiecare judet, cea mai mare in judetele Vaslui (9,97% pentru grupa de varsta 15-19 ani) si Iasi (12,84% pentru grupa de varsta 25-29 ani). Pentru grupa de varsta 45-49 de ani, toate judetele inregistreaza cresteri intre 34 si 48% in anul 2015 comparat cu 2012. Acest fenomen poate fi explicat prin incadrarea in aceasta grupa a populatiei nascute in perioada boom-ului demografic generata de politicile demografice intreprinse incepand cu anul 1966.

O alta grupa de varsta care inregistreaza cresteri este cea de peste 85 de ani, cu valori cuprinse intre 16 si 27% pentru toate judetele, crestere care se explica atat prin tendinta de imbatranire demografica din multe sate, cat si printr-o crestere a sperantei de viata (datorita progreselor din domeniul medical).

Pe de alta parte, cele mai mari scaderi se observa la grupele de varsta 30-34 de ani si 70-74 de ani. Pentru prima dintre aceste grupe, la nivel regional se inregistreaza o scadere cu 15,17%, maximul fiind in judetul Vaslui (-21,48%), fenomen ce poate fi explicat prin migratia externa a persoanelor din aceasta grupa de varsta dupa anul 2000. Pentru grupa de varsta 70-74 de ani se inregistreaza o scadere de 20,48% la nivel regional, maximul fiind in judetul Iasi (-24,36%), niveluri justificate prin numarul scazut de copii nascuti in perioada celui de-al doilea razboi mondial.

In anul 2014, la nivel regional, populatia ocupata din mediul rural reprezinta 62,22% (962 mii persoane)⁸⁵ din total populatie ocupata. Fata de 2012, numarul persoanelor ocupate in mediu rural este in scadere cu peste 100 de mii.

In regiune, populatia ocupata⁸⁶ in activitati agricole, silvice si pescuit a scazut de la 508,4 mii in 2012 pana la 403,8 mii in 2015.

Cu toate ca, raportata la activitatile economice desfasurate in zona rurala, forta de munca este suficienta din punct de vedere cantitativ, aceasta este in mare parte necalificata. Acest fapt se datoreaza atat ofertei de pregatire profesionala si educationala ineficiente/inadaptate cerintelor pietei muncii, cat si ponderii ridicate a populatiei rurale ce nu si-a finalizat/continuat studiile.

9.3. Activitati economice in mediul rural

- **Agricultura**

Activitatile economice de baza in mediul rural sunt: agricultura (cultivarea culturilor cerealiere - cultura cartofului si a sfeclei de zahar fiind practicate aproape in toate judetele, viticultura-judetele Vaslui, Bacau si Iasi, pomicultura-judetele Iasi, Suceava si Neamt, zootehnia), exploatarea si/sau prelucrarea lemnului-judetele Suceava, Neamt si Bacau si turismul rural in judetele Suceava, Neamt si Bacau.

Suprafata totala a regiunii este la nivelul anului 2014 de 3.684,9 mii hectare (15,45% din suprafata totala a Romaniei), din care 2.124,8 mii hectare reprezinta suprafata agricola (14,52% din suprafata agricola a Romaniei). In proprietate privata se gasesc 2.019,7 mii hectare (95,05 % din suprafata agricola). Fata de 2013 se observa o crestere a suprafetei agricole, atat la nivel national (cu 15 mii ha), cat si la nivel regional (cu 3 mii ha)⁸⁷.

Cele mai mari suprafate agricole se inregistreaza in judetele Vaslui, Botosani si Iasi, fiecare detinand in jurul a 18-19% din suprafata agricola totala a regiunii. Cele mai mari suprafate arabile

⁸⁵ Sursa datelor: Anuarul Statistic al Romaniei 2015

⁸⁶ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS - Populatia ocupata civila pe activitati ale economiei nationale la nivel de macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

⁸⁷ Sursa datelor: Baza de date TEMPO online - INS

sunt in judetele Vaslui si Botosani, unde la 100 ha suprafata agricola corespund 73, respectiv 76 ha suprafata arabila.

Judetele Vaslui si Iasi detin cele mai mari suprafete viticole, impreuna avand 76,5% din suprafata totala viticola a regiunii.

La nivelul anului 2015, in regiunea Nord-Est, doar 6,37% din suprafata agricola avea amenajari pentru irigatii. Daca se ia in calcul suprafata agricola irigata cu cel putin o irigare, in 2015, la nivel regional, se observa o crestere de 42,98%, de la 4.245 in 2014 ha pana la 9.888 ha, aceasta regasindu-se cu precadere in judetele Iasi (67,89%) si Vaslui (30,95%). La nivel judetean cea mai mare pondere a suprafetelor agricole amenajate pentru irigatii raportate la totalul suprafetelor agricole judetene sunt in judetele Iasi si Vaslui, cu 13,20%, respectiv 7,4%. Totodata, se observa ca suprafetele efectiv irigate in regiune sunt mult mai mici in comparatie cu suprafetele amenajate pentru irigatii, diferenta fiind de 125.404 ha.

In 2015, cea mai mare suprafata cu paduri si alte vegetatii forestiere o detine judetul Suceava cu 437,5 mii ha reprezentand 36,6% din suprafata totala impadurita a regiunii. Urmeaza judetele Neamt si Bacau, fiecare cu cate 21-23%. Fata de anul 2014, se observa o scadere a suprafetelor impadurite din judetul Bacau (cu 300 ha), si o usoara crestere in celelalte judete (2.300 ha).

La nivel regional, in anul 2015, cea mai mare parte a suprafetei cultivate era formata din cultura cerealelor pentru boabe (58,88%), plante uleioase (15,57%) si furaje verzi din teren arabil (17,50%). Pentru cultura cerealelor pentru boabe cele mai intinse suprafete erau cultivate cu porumb boabe (66,42%), respectiv grau si secara (23,85%).

Cele mai mari suprafete cultivate in 2015 cu culturi cerealiere pentru boabe sunt in judetele Vaslui (21,43%), Botosani (20,64%) si Iasi (20,11%) din suprafata totala a regiunii (pe acest segment agricol). Fata de 2013⁸⁸ se observa o crestere semnificativa a suprafetei cultivate cu cereale pentru boabe in judetul Vaslui cu peste 20.000 hectare si in judetul Iasi cu aproape 9.000 hectare. Suprafetele cultivate cu grau si secara predomina in judetele Vaslui (30,1%), Iasi (22,2%) si Botosani (15,27%) din totalul suprafetei cultivate pentru acest tip de cereale. Se observa o scadere fata de 2013 a suprafetelor cultivate cu grau si secara in Neamt si Bacau, dar o crestere in celelalte judetele. Cele mai mari suprafete cultivate cu porumb pentru boabe sunt in judetele Botosani - 22,35%, Iasi - 20,37%, Vaslui - 19,48% si Bacau - 17,94% din totalul suprafetei cultivate pentru aceasta cultura.

La nivel judetean, in anul 2015, cele mai mari contributii la valoarea agricola totala sunt aduse de judetele Suceava cu 21,84%, Botosani si Iasi cu cate 18-19%. In mod surprinzator, desi economia judetelui Vaslui are un caracter predominant agricol, aportul acestui judet este de numai 13,2% - ceea ce indica practicarea pe suprafete intinse a unei agriculturi de subzistenta. Fata de anul 2012, valorile productiei agricole au fost in crestere cu aproximativ 700 milioane lei la nivel regional, inregistrandu-se scaderi doar in judetele Suceava si Vaslui.

Pentru productia agricola vegetala, cele mai mari contributii in anul 2015 sunt aduse de judetele Iasi, Botosani si Suceava cu ponderi cuprinse intre 19% si 22%, in timp ce cea mai redusa este a judetelui Bacau cu 12,9%.

Pentru productia agricola animala cele mai mari aporturi sunt ale judetelor Suceava si Bacau cu 28,3%, respectiv 17%.

⁸⁸ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

La sfarsitul anului 2015, regiunea dispunea de: 534 mii bovine, 526 mii porcine, 1.396 mii ovine, , 135 mii cabaline, 224 mii caprine, 13.952 mii pasari, 199 mii familii de albine.

In comparatie cu anul 2012⁸⁹ se observa o crestere a efectivelor de bovine (cu 18 mii), caprine (cu 21 mii) si familii de albine (cu 28 mii), o crestere cu 99 mii pentru ovine si o crestere cu peste 1 milion la efectivele de pasari. Categoriile care inregistreaza scaderi sunt cele ale porcinelor si cabalinelor.

- **Silvicultura**

Suprafata fondului forestier reprezinta 18,2% din totalul national, regiunea situandu-se pe locul doi, dupa Regiunea Centru, care detine 19,3% din totalul fondului forestier.

In anul 2014, in regiune , s-au inregistrat cele mai mari suprafete pe care au fost facute lucrari de regenerare a padurilor, reprezentand 25,5% din suprafata totala regenerata la nivel national.

Regiunea reprezinta cel mai mare furnizor de masa lemnoasa (4.811,1 mii mc recoltati in 2015, fata de 5.412,5 mii mc recoltati in 2013⁹⁰), reprezentand un sfert din masa lemnoasa totala recoltata a Romaniei (26,1%), in scadere cu 4% fata de 2007 si cu 10% fata de 2012. Cel mai mare aport il are judetul Suceava care asigura aproximativ 45% din volumul de lemn recoltat din regiune, urmat de judetul Neamt cu 24%.

⁸⁹ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

⁹⁰ anul 2013 constituie referinta prevazuta in PDR Nord-Est 2014-2020, avizat de CRP Nord-Est si aprobat de CDR Nord-Est

Capitolul 2 - Situatia curenta a indicatorilor de monitorizare

Tablou indicatori privind gradul de realizare a obiectivelor prevazute in Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020

Obiectiv general PDR NE 2014-2020	Indicator	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023
Derularea in Regiunea Nord-Est a unui proces de crestere economica durabila, favorabil cresterii competitivitatii economice si incluziunii sociale, care sa conduca la o diminuare a decalajelor existente fata de celelalte regiuni ale Romaniei	Indicele de disparitate al PIB pe locuitor nivel regional fata de national si comunitar	%	59,1 - 2011 (RO)	61,1 - 2014 (RO)	75 (RO)
			29 - 2010 (UE27)	34,4 - 2014 (UE28)	37 (UE28)

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
Prioritatea 1 Imbunatatirea capitalului uman	1. Cresterea ocuparii in randul tinerilor si a grupurilor vulnerabile	Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,4 ⁹¹ 27,8 ⁹² (2013)	9,3 17 (2015)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea tinerilor care nu au loc de munca, nu sunt inscrisi intr-o unitate de invatamant si nu urmeaza un curs de formare profesionala	%	15,5 ⁹³ 11,9 ⁹⁴ (2013)	12,1 10,4 (2015)	10 8	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea populatiei ocupate in agricultura in total populatie ocupata	%	41,50 ⁹⁵ (2012)	35,07 (2015)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea salariatilor din agricultura	%	3,20 (2013)	3,31 (2015)	7	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Ponderea somerilor pe termen lung in total someri	%	46,7 ⁹⁶ (2012)	40,3 (2015)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS

⁹¹ Nivel regional

⁹² Nivel urban

⁹³ Grupa 18-24 ani

⁹⁴ Grupa 15-24 ani

⁹⁵ Nivel revizuit INS

⁹⁶ Nivel revizuit Eurostat

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	2. Imbunatatirea accesului si participarii la educatie si instruire de calitate	Rata de parasire timpurie a scolii	%	22,5 (2013)	25,3 (2015)	12	Date statistice Eurostat, studii intocmite la nivel regional
		Rata abandonului scolar in invatamantul profesional	%	18,1 (2010-2011)	min 1,4% max 8,5% (2015-2016)	10	Date statistice INS, studii intocmite la nivel regional, informatii furnizate Inspectorate Scolare Judetene
		Rata somajului BIM in randul tinerilor (15-24 ani)	%	12,4 ⁹⁷ 27,8 ⁹⁸ (2013)	9,3 17 (2015)	8 15	Date statistice Eurostat, date statistice INS
		Rata de participare la programe de educatie si instruire	%	1,9 ⁹⁹ (4,8 ¹⁰⁰)	1.0 (2015)	5	Date statistice Eurostat, studii, analize
		Ponderea unitatilor de invatamant din regiune care detin autorizatie de functionare la inceperea anului scolar	%	-	67,2 (2015-2016)	60	Informatii furnizate de inspectoratele scolare judetene
	3. Cresterea accesului la servicii de sanatate de	Rata mortalitatii infantile in mediul urban	‰	7,8 (2013)	5,6 (2015)	5	Date statistice INS, Eurostat
		Rata mortalitatii	‰	11,1 ¹⁰¹	10,9	8	

⁹⁷ Nivel regional

⁹⁸ Nivel urban

⁹⁹ 2009-2012

¹⁰⁰ 2013

¹⁰¹ Nivel revizuit INS

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	calitate	infantile in mediul rural		(2013)			
	4. Promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale si urbane aflate in declin	Numarul de persoane aflate in risc de saracie sau excluziune sociala	Nr.	1.935.000 (2012)	1.509.380 (2015)	1.808.000	Raportul Anual privind Incluziunea Sociala in Romania, rapoarte de progres, prelucrari date statistice INS, Eurostat
Prioritatea 2 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne	1. Cresterea accesibilitatii conectivitatii si mobilitatii prin realizarea de investitii in infrastructura de transport	Numar de pasageri deserviti de aeroporturile din regiune	Nr.	556.375 (2013)	747.230 (2015)	800.000	Raportari autoritati aeroportuare, date INS
		Numar de gari modernizate	Nr.	4 ¹⁰²	0 (2016)	6	Informatii Ministerul Transporturilor
		Grad de modernizare drumuri judetene	%	35 (2013)	40 (2015)	60	Date statistice si publicatii INS, raportari Compania Nationala Administrare Infrastructura Rutiera, Directia Regionala Drumuri si Poduri Iasi
		Grad de modernizare drumuri comunale	%	7,3 (2013)	8 (2015)	20	
		Sosele de centura si variante ocolitoare create/modernizate	Nr.	2 ¹⁰³	1 ¹⁰⁴ 1 ¹⁰⁵ (2017)	9	
		Planuri de mobilitate urbana	Nr.	0 (2013)	2 ¹⁰⁶ 6 ¹⁰⁷	3	Informatii furnizate de UAT, vizite de monitorizare PDR

¹⁰² Modernizate in perioada de programare 2007-2013

¹⁰³ In curs de implementare/executie (ref. mai 2014)

¹⁰⁴ Finalizata VO Iasi Sud

¹⁰⁵ In curs de executie VO Bacau

¹⁰⁶ Realizate si aprobate

¹⁰⁷ In curs de realizare si aprobare

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		realizate					Nord-Est
		Numar de pasageri transport public in comun electric	Mii pasageri	58.701 (2012)	65.317 (2015)	100.000	
	2. Stimularea atractivitatii si economiei locale prin cresterea accesului la infrastructura TIC de calitate	Ponderea gospodariilor cu acces la internet	%	51 (2013)	65 (2016)	70	Raportari ANCOM, date statistice Eurostat
		Ponderea gospodariilor cu acces la internet tip broadband	%	47 (2013)	62 (2016)	65	
		Ponderea populatiei care a accesat internetul cel putin odata	%	58 (2013)	66 (2016)	70	Raportari ANCOM, studii de monitorizare, date statistice Eurostat
		Ponderea populatiei care acceseaza frecvent internetul	%	43 (2013)	51 (2016)	65	
		Ponderea populatiei care realizeaza cumparaturi online	%	7 (2013)	9 (2016)	20	
Prioritatea 3 Sprijinirea unei economii		1. Sprijinirea inovarii si competitivitatii	Numar total de clustere	Nr.	8 (2014)	9 (2016)	9

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
competitive si a dezvoltarii locale	mediului economic, promovarea rezultatelor obtinute	Centre de transfer tehnologic ¹⁰⁸	Nr.	0 (2014)	1 (2016)	3	
		Indicele productivitatii muncii la nivel regional fata de national	%	73,5 ¹⁰⁹ (2012)	75,5 (2015)	85	Prelucrari date statistice INS
		Intreprinderi active la mia de locuitori	‰	13 (2012)	13,8 (2015)	20	Prelucrari date statistice INS
		Numarul de salariati din unitatile locale ¹¹⁰	Nr.	497.928 (2012)	513.631 (2015)	563.000	Date statistice INS
	2. Impulsionarea sectorului de cercetare-dezvoltare, in special a celei aplicate	Ponderea cheltuielilor din cercetare-dezvoltare in PIB regional	%	0,30 (2011)	0,29 (2014)	2	Date statistice INS
		Numarul total de salariati din cercetare-dezvoltare	Nr.	3.867 (2012)	4.298 (2015)	5.000	
	3. Imbunatatirea accesului firmelor la servicii de afaceri de calitate	Rata anuala de creare de noi intreprinderi	%	3,3 (2012)	1,8 (2014)	6	Date statistice INS, prelucrari date INS, studii, analize
		Indicele productivitatii muncii la nivel	%	73,5 (2012)	75,5 (2015)	85	

¹⁰⁸ Autorizate sau acreditate

¹⁰⁹ Calcule realizate fara cifra de afaceri din agricultura(lipsa date)

¹¹⁰ Initial a fost utilizata valoarea pentru personalul total din unitatile locale. Intrucat, din anul 2013 nu mai sunt furnizate date pentru nivelul personalului se utilizeaza in prezent valoarea pentru numarul total al salariatilor

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		regional fata de nivelul national					
	4. Sprijinirea exporturilor si competitivitatii produselor locale la export	Aportul adus de regiune la valoarea totala a exporturilor Romaniei	%	4,7 (2013)	4,63 (2015)	8	Date statistice INS, studii
	5. Sprijinirea dezvoltarii zonelor urbane	Numar de planuri/ strategii integrate de dezvoltare/ regenerare urbana	Nr.	18 ¹¹¹	30 ¹¹² 16 ¹¹³ (2016)	25	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est
	6. Sprijinirea dezvoltarii zonelor rurale	Numar de planuri/ strategii de dezvoltare locala(SDL)	Nr.	30 ¹¹⁴	47 ¹¹⁵	10	Informatii furnizate de UAT-uri, vizite de monitorizare PDR Nord-Est, informatii Ministerul Agriculturii si Dezvoltarii Rurale
		Ponderea populatiei ocupate in agricultura in total populatie ocupata	%	41,50 ¹¹⁶ (2012)	35,07 (2015)	35	Date statistice Eurostat, date statistice INS
	7. Sprijinirea valorificarii potentialului	Indicele de utilizare a capacitatii de	%	21,5 (2013)	24 (2015)	50	Date statistice INS, studii, analize

¹¹¹ Elaborate pentru perioada de programare 2007-2013

¹¹² Elaborate si aprobate HCL

¹¹³ In curs de elaborare/aprobare

¹¹⁴ Numar SDL in perioada de programare 2007-2013

¹¹⁵ In curs de elaborare

¹¹⁶ Revizuit INS

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
	turistic existent	cazare in functiune					
		Durata medie de sedere	Nopti pe turist	2,13 (2013)	2,10 (2015)	3	
		Numarul total anual de sosiri	Mii	756 (2013)	939 (2015)	900	
Prioritatea 4 Optimizarea utilizarii si protejarea resurselor naturale	1. Promovarea eficientei energetice	Ponderea gospodariilor care au beneficiat de lucrari de reabilitare termica	%	11,5 ¹¹⁷ (2011)	-	25	Rapoarte de monitorizare POR 2014-2020, anchete INS, studii de monitorizare
		Ponderea institutiilor publice care beneficiaza de lucrari de reabilitare termica	%	-	-	40	
	2. Protejarea mediului si biodiversitatii prin realizarea de investitii specifice	Ponderea populatiei din gospodariile conectate la retele de alimentare cu apa potabila	%	45,5 (2012)	49,6 (2015)	80	Rapoarte judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentiile Judetene de Mediu, Raportul anual privind starea mediului in Romania, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului
	Ponderea populatiei din gospodariile conectate la	%	35,5 (2012)	33,7 (2015)	65		

¹¹⁷ Nivel revizuit in raport cu rezultatele finale Recensamantul populatiei si locuintelor 2011

Prioritate	Obiectivul specific	Indicatori	u.m.	Nivel de referinta	Nivel curent	Tinta 2023	Surse
		retele de canalizare					
		Ponderea populatiei in gospodariile deservite de servicii salubritate	%	67,5 (2010)	81 (2014)	80	
		Suprafata totala afectata de fenomenele de panta	Mii ha	1.129 (2012)	1.129 (2015)	880	
		Numar de situri reabilitate	Nr.	0 (2014)	17 ¹¹⁸	36	Studii, rapoarte anuale judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului
		Arii naturale protejate cu planuri de management elaborate si aprobate ¹¹⁹	Nr.	2 (2014)	47 (2016)	60	Studii, rapoarte anuale judetene privind starea mediului, informatii furnizate de Agentia Nationala pentru Protectia Mediului

¹¹⁸ Inclusiv in curs de reabilitare

¹¹⁹ Prin hotarare de guvern

Capitolul 3 - Portofoliul de proiecte prioritare aferent Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2014-2020

REGIUNEA NORD-EST				
Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
Judetul Bacau	Consiliul Judetean Bacau	OT 7	Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii Aeroportului International "George Enescu" Bacau	60.750.000
	Municipiul Bacau	OT 4	Reabilitare sistem de iluminat public, inclusiv monitorizare trafic in municipiul Bacau	207.000.000
	Municipiul Onesti	OT10	Cresterea calitatii infrastructurii educationale din municipiul Onesti	32.835.625
		OT4	Reabilitarea termica a blocului de locuinte sociale din strada Libertatii nr. 1, municipiul Onesti	1.400.000
	Municipiul Moinesti	OT 4 OT 7 OT 9 OT 10	Cresterea competitivitatii economice si a incluziunii sociale in municipiul Moinesti prin dezvoltarea infrastructurii sociale (educationale, sociale, rutiere, etc)	75.000.000
	Orasul Buhusi	OT9	Reabilitare, modernizare si extindere Ambulatoriul Spitalului Orasenesc Buhusi	15.500.000
		OT4	Imbunatatirea mediului urban din orasul Buhusi pentru zonele piata agroalimentara, strada Pionierului, bloc NATO, cantina, zona Marginea	8.500.000
	Orasul Comanesti	OT 3 OT 4 OT 5 OT 6 OT 7 OT 9	Promovarea competitivitatii economice si dezvoltare zonala, in domeniul public si privat - localitatea Comanesti, judetul Bacau	735.000.000
	Orasul Darmanesti	OT9	Centru cultural multifunctional Darmanesti	5.000.000
		OT 6	Alimentare cu energie electrica zona Podei-Izvorul Alb, orasul Darmanesti, judetul Bacau	5.638.900
Orasul Slanic Moldova	OT 3	Complex de agrement turistic de relaxare si sportiv in orasul Slanic Moldova, jud Bacau	29.204.655	

REGIUNEA NORD-EST				
Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
	Orasul Targu Ocna	OT7	Modernizare 4 strazi in orasul Targu Ocna, judetul Bacau	7.844.370
		OT 7	Reabilitarea strazilor din orasul Tirgu Ocna, judetul Bacau	4.549.204
Judetul Botosani	Consiliul Judetean Botosani	OT 3	Structura de afaceri/Parc industrial si tehnologic/CDI	13.600.000
	Municipiul Botosani	OT 4	Transport urban durabil in municipiul Botosani prin reabilitarea, modernizarea si extinderea transportului public local de calatori cu tramvaiul	90.000.000
	Municipiul Dorohoi	OT 9	Cresterea calitatii vietii populatiei din zona municipiului Dorohoi prin modernizarea infrastructurii socio-medicale	42.000.000
		OT10	Modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant	18.000.000
	Orasul Saveni	OT 6	Aductiune si distributie gaze naturale in orasul Saveni, jud. Botosani	5.100.000
	Orasul Bucecea*	-	-	-
	Orasul Darabani	OT6	Extinderea retelei de apa, extinderea retelei de canalizare si extinderea sursei de captare apa	11.666.000
		OT7	Asfaltare strazi principale in orasul Darabani	14.440.990
	Orasul Flamanzi	OT 7	Modernizare strazi in orasul Flamanzi, jud. Botosani	17.729.820
	Orasul Stefanesti	OT 3 OT 4 OT 6 OT 7 OT 9	Proiect de regenerare urbana a orasului Stefanesti „Stefanesti - oras modern de granita”	67.500.000
Judetul Iasi	Consiliul Judetean Iasi	OT 7	Dezvoltarea si modernizarea Aeroportului International Iasi	653.445.000
	Municipiul Iasi	OT 4	Centrul intermodal de transport Autogara Iasi	93.786.255
	Municipiul Pascani	OT 4 OT 6 OT 7	Reabilitarea infrastructurii urbane din cartierul Aerodrom	13.500.000

REGIUNEA NORD-EST				
Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
	Orasul Hirlau	OT 4 OT 7 OT 10	Regenerarea urbana a Orasului Hirlau, judetul Iasi, prin interventia in infrastructura economica, sociala si rutiera a localitatii	54.000.000
	Orasul Podu Iloaiei	OT 7	Modernizare strazi in cartierele Zecime si Zorilor	13.170.000
	Oras Targu Frumos	OT 7	Modernizare strazi in localitatea Targu Frumos, judetul Iasi	23.363.261
Judetul Neamt	Consiliul Judetean Neamt	OT 9	Reabilitare si modernizare Centrul de recuperare medicala Negulesti	22.000.000
	Municipiul Piatra Neamt	OT9	Reabilitarea si modernizarea spatiilor publice urbane si infrastructura utilitati publice urbane in cartier Darmanesti	19.187.040
	Municipiul Roman	OT9	Conservarea, restaurarea si protectia cladirii "Casa Celibidache" in vederea valorificarii patrimoniului cultural	4.161.008
		OT4	Imbunatatirea conditiilor de mediu si de viata in Municipiul Roman prin amenajarea Parcului Zavoi	4.616.057
	Orasul Tirgu Neamt	OT 3 OT 6	Cresterea calitatii vietii locuitorilor orasului Tirgu Neamt prin dezvoltarea infrastructurii turistice	90.000.000
	Orasul Bicz	OT9	Restaurarea, conservarea si transformarea in muzeu a "Casei Regale" din Orasul Bicz, Jud. Neamt	7.919.625
	Orasul Roznov	OT10	Modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant: Liceul Tehnologic Gh. Ruset Roznovanu, Scoala de arte si meserii, modernizare liceu prin construire corp sali de clasa si sala de sport in Orasul Roznov	22.129.448
Consiliul Judetean Suceava	OT 3	Parcul natural de agrement turistic Bucovina	241.947.650	

REGIUNEA NORD-EST

Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
Judetul Suceava	Municipiul Suceava	OT 4 OT 7	Implementarea unui sistem ecologic de transport public extins pe toata zona metropolitana Suceava si amenajare parc fotovoltaic pentru asigurarea producerii de energie regenerabila	169.422.000
	Municipiul Falticeni	OT 7	Centura ocolitoare a municipiului Falticeni	201.585.000
		OT4	Reabilitarea termica cladiri apartinand unor unitati de invatamant, baze sportive, muzee, din municipiul Falticeni (7 obiective)	2.980.058
	Municipiul Campulung Moldovenesc	OT 3	Infrastructura de agrement turistic in municipiul Campulung Moldovenesc	22.250.000
	Municipiul Vatra Dornei	OT 4	Reabilitarea si extinderea sistemului de iluminat public in municipiul Vatra Dornei	18.000.000
		OT7	Reabilitare si modernizare infrastructura rutiera in statiunea balneo-climaterica Vatra Dornei	15.104.982
	Municipiul Radauti	OT 9	Creare Centru de zi pentru copii si tineri cu dizabilitati municipiul Radauti	675.000
	Orasul Gura Humorului	OT 3	Dezvoltarea integrata a infrastructurii de turism la nivelul zonei Gura Humorului	157.500.000
	Orasul Brosteni	OT 6	Reabilitare modernizare si extindere sistem de canalizare cu statie de epurare in orasul Brosteni, jud. Suceava	11.115.449
	Orasul Cajvana	OT 9	Dezvoltarea integrata a orasului Cajvana (modernizare drumuri, extindere retea de alimentare cu apa si canalizare, modernizare iluminat public, extindere retea electrica, reabilitare scoli, construire gradinite, modernizarea si extinderea dispensarului uman, modernizarea pietei)	100.000.000
Orasul Dolhasca	OT 6 OT 7	Reabilitarea si modernizarea infrastructurii rutiere inclusiv reseaua de canalizare si alimentare cu apa din orasul Dolhasca, judetul Suceava	44.184.538	

REGIUNEA NORD-EST				
Localizare spatia	UAT	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Informatii conforme cu datele prezentate in fisele de proiect transmise catre ADR NORD EST				
Judetul Suceava	Orasul Frasin	OT 6	Sistem de canalizare si statie de epurare ape uzate in localitatea Frasin si satul Bucsoaia, oras Frasin, judetul Suceava	8.746.937
	Orasul Liteni	OT 4 OT 7	Reducerea emisiilor de carbon in zona urbana Liteni, judetul Suceava, bazata pe Planul de mobilitate urbana durabila	22.318.000
	Orasul Milisauti	OT 6	Infiintare sistem de canalizare si statie de epurare in orasul Milisauti, judetul Suceava	7.169.380
	Orasul Salcea*	-	-	-
	Orasul Siret	OT 3	Infiintarea Parcului Industrial „East European Border” Siret	17.600.000
	Orasul Solca	OT 7	Modernizare strazi orasenesti	15.500.000
	Orasul Vicovu de Sus	OT 7	Reabilitare strazi in orasul Vicovu de Sus, judetul Suceava	42.156.098
OT6		Dezvoltarea infrastructurii de apa si apa uzata in Orasul Vicovu de Sus si localitatea Bivolarie	27.407.479	
Judetul Vaslui	Consiliul Judetean Vaslui	OT 3	Parc industrial Vaslui	90.000.000
	Municipiul Vaslui	OT 7	Varianta de ocolire Vaslui	95.923.900
	Municipiul Barlad	OT9	Reabilitarea si Modernizarea Spitalului Municipal de Urgenta "Elena Beldiman"- sectia TBC	26.000.000
	Municipiul Husi	OT 10	Colegiul Agricol „Dimitrie Cantemir” centru educational performant, vector de dezvoltare a zonei Husi, judetul Vaslui	72.570.500
	Orasul Negresti	OT 10	Modernizare Scoala de arte si meserii Liceul Tehnologic "Nicolae Iorga"	40.000.000
	Orasul Murgeni*	-	-	-
TOTAL				3.939.945.591

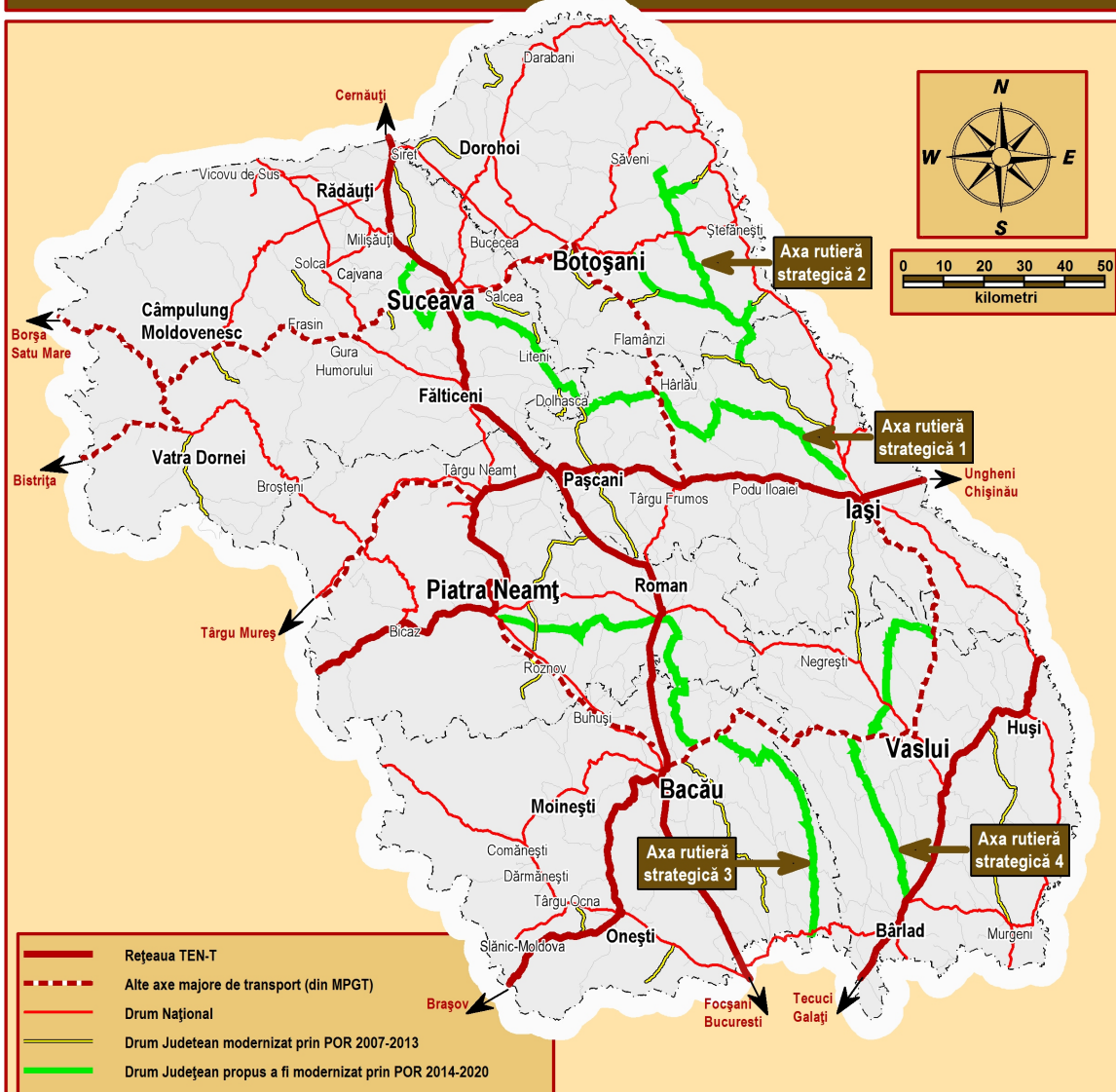
* Pana la 06.02.2017, unitatea administrativ teritoriala nu a transmis catre ADR Nord-Est propuneri de proiecte prioritare

Lista axelor rutiere strategice din Regiunea Nord-Est pentru perioada 2014-2020

REGIUNEA NORD-EST			
Localizare spatiala	Obiectiv tematic	Titlu proiect	Valoare proiect - lei -
Judetul Iasi si Judetul Suceava	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 1: Iasi - Suceava	351.120.000
Judetul Botosani si Judetul Iasi	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 2: Botosani - Iasi	174.550.000
Judetul Neamt si Judetul Bacau	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 3: Neamt - Bacau	336.525.004
Judetul Vaslui	OT 7	Regiunea Nord-Est - Axa rutiera strategica 4: Vaslui	221.474.634
		Total axe rutiere strategice	1.083.669.638
		Total general portofoliu proiecte prioritare	5.023.615.229

Axe strategice de transport rutier

Regiunea Nord-Est

Regiunea Nord-Est - Axa rutieră strategică 1: Iași - Suceava

Dărmănești-Stroiești-Suceava-Bosanci-Liteni-Dolhasca-Lespezi-Ceplenița-Belcești-Coarnele Caprei-Gropnița-Iași
aprox. 168km - parteneriat între UAT județul Iași - UAT județul Suceava

Regiunea Nord-Est - Axa rutieră strategică 2: Botoșani - Iași

Hănești-Dângeni-Trușești-Todireni-Răuseni-Șipote; Todireni-Sulița-Blândești; Răuseni-Călărași; Dângeni-Mihălășeni
aprox. 106km - parteneriat între UAT județul Botoșani - UAT județul Iași

Regiunea Nord-Est - Axa rutieră strategică 3: Neamț - Bacău

Piatra Neamț-Mărgineni-Horia-Ion Creanga-Icușești-Traian-Secuieni-Izvoru Berheciului-Răchitoasa-Podu Turcului
aprox. 166km - parteneriat între UAT județul Neamț - UAT județul Bacău

Regiunea Nord-Est - Axa rutieră strategică 4: Vaslui

Zorleni-Al. Vlahuță-Poienăști-Laza-Dănești-Codăești-DN24
aprox. 92km - UAT județul Vaslui

Repartizarea proiectelor prioritare si a bugetelor aferente pe obiectivele tematice aferente Strategiei Europa 2020

Obiective tematice	Valoare proiect -mii lei -	Valoare proiect -mii euro -
OT 1 - consolidarea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si a inovarii	0	0
OT 2 - imbunatatirea accesului si a utilizarii si cresterea calitatii TIC	0	0
OT 3 - imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii, a sectorului agricol si a sectorului pescuitului si acvaculturii	947.353	210.523
OT 4 - sprijinirea tranzitiei catre o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon in toate sectoarele	641.704	142.601
OT 5 - promovarea adaptarii la schimbarile climatice si prevenirea riscurilor	87.000	19.333
OT 6 - protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor	225.844	50.188
OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile si eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor retelelor majore	2.534.237	563.164
OT 8 - promovarea ocuparii fortei de munca si sprijinirea mobilitatii fortei de munca	0	0
OT 9 - promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei	366.943	81.543
OT 10 - investitiile in educatie, competente si invatare pe tot parcursul vietii	220.535	49.008
OT 11 - consolidarea capacitatii institutionale si o administratie publica eficienta	0	0
Total general portofoliu de proiecte prioritare	5.023.616	1.116.359

Nota: Portofoliul de proiecte rezultat in urma centralizarii informatiilor din fisele de proiect primite de la autoritatile publice locale din Regiunea Nord-Est
 Nota: Pentru fisele de proiect unde valoarea indicativa a bugetului a fost mentionata doar in euro, a fost folosita pentru transformarea in lei cursul euro/lei: 1 Euro = 4.5 Lei